

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1978 ΤΕΥΧΟΣ 10

ΔΡΧ. 30

το ροοδι

ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ

τό περιοδικό μας

το ροδι
ΤΟ ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ

τό εκδίδει:

«ΤΟ ΡΟΔΙ - Δ. ΕΛΛΙΟΤ Ε.Ε.»
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΗ ΘΥΡΙΔΑ 5 - ΚΗΦΙΣΙΑ
ΤΗΛΕΦΩΝΟ: 8015615

μαζεύουν την ύλη του:

ΔΡΟΣΟΥΛΑ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ - ΕΛΛΙΟΤ
ΧΙΛΑΡΗ ΠΕΤΣΑΛΗ - ΔΙΟΜΗΔΗ

φροντίζουν την έκδοση:

ΕΛΕΝΗ ΑΡΒΑΝΙΤΗ
ΜΑΡΙΑΝΝΑ ΒΕΡΕΜΗ

ΑΝΤΩΝΗΣ ΚΑΡΑΒΙΤΗΣ
ΕΝΗ ΛΑΛΗ

φροντίζει την ύλη του:

ΑΝΝΑ ΔΕΪΜΕΖΗ - ΚΑΛΙΟΤΣΟΥ

υπεύθυνες γραφείου:

ΡΕΝΑ ΤΣΑΟΥΣΗ
ΝΤΗΜΗ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

τό εικονογραφούν:

ΑΝΤΩΝΗΣ ΚΑΛΑΜΑΡΑΣ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΤΣΟΥΡΗΣ
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΑΚΡΗ
ΑΝΤΩΝΗΣ ΚΑΡΑΒΙΤΗΣ
ΒΑΛΛΥ ΛΙΑΠΗ
ΣΠΥΡΟΣ ΟΡΝΕΡΑΚΗΣ

Σ' αυτό τό τεύχος συνεργάζονται:

ΣΠΥΡΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
ΘΑΝΟΣ ΒΕΡΕΜΗΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΗΜΑΡΑΣ
ΕΛΛΗ ΕΜΚΕ
ΑΛΚΗΣΤΙΣ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗ
ΜΑΡΩ ΛΟΪΖΟΥ
ΕΙΡΗΝΗ ΝΑΚΟΥ
ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΝΤΕΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΚΙΡΑ ΣΙΝΟΥ
ΕΛΕΝΗ ΧΩΡΕΑΝΘΗ

μάς βοηθούν:

ΣΠΥΡΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ - ζωγράφος
ΑΛΕΞΗΣ ΔΗΜΑΡΑΣ - εκπαιδευτικός
ΚΑΛΗ ΔΟΞΙΑΔΗ - φιλόλογος
ΣΠΥΡΟΣ ΔΟΞΙΑΔΗΣ - παιδίατρος
ΜΑΡΙΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ - ψυχολόγος
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΑΤΖΗΣ - συγγραφέας

τό εξώφυλλο ζωγράφισε:

ή ΡΙΤΑ ΛΑΟΥΤΑΡΗ

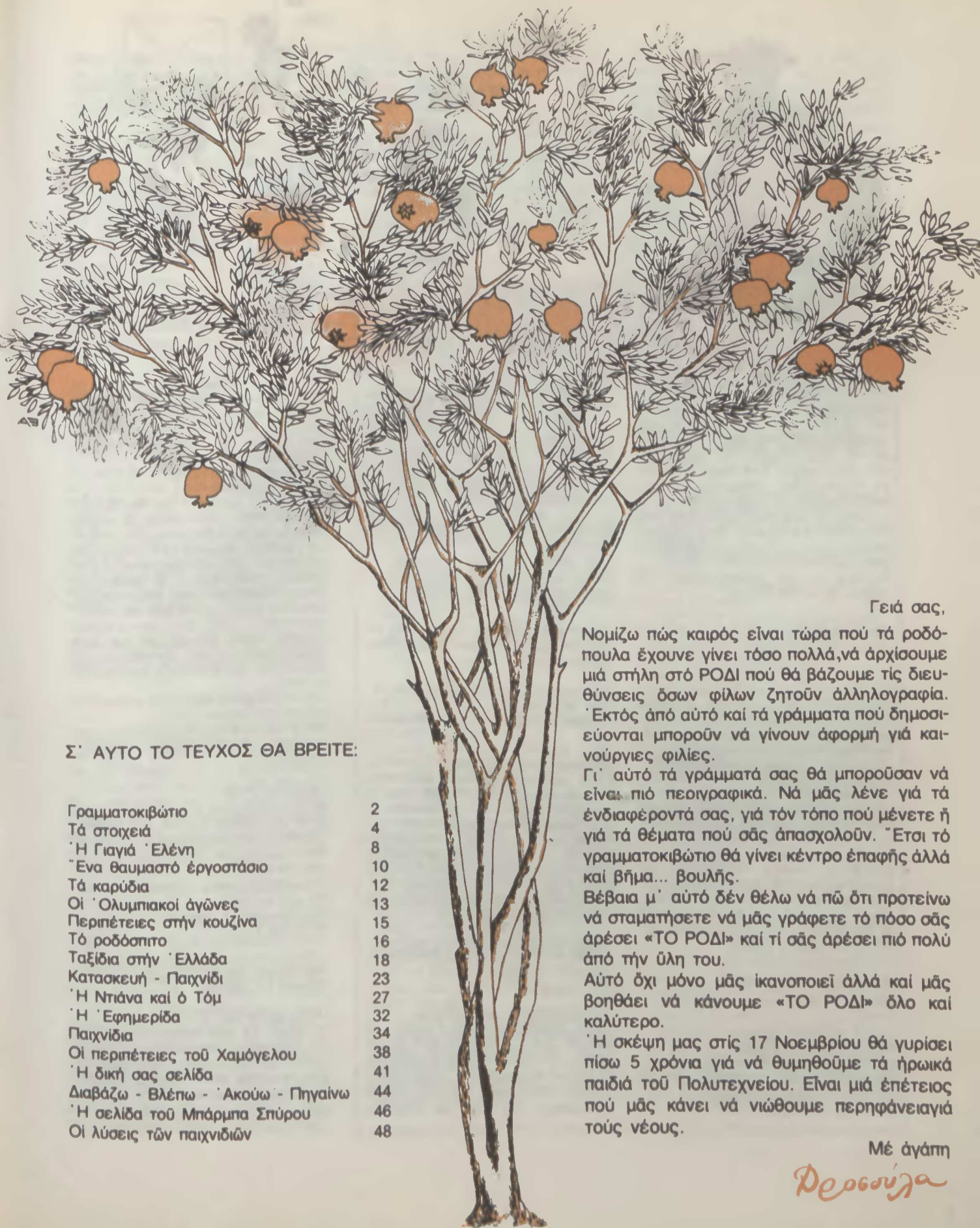
τό τυπώνει:

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ Ι. ΠΕΠΠΑΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ «ΤΟ ΡΟΔΙ»
ΒΑΣ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ 16, ΚΗΦΙΣΙΑ. ΤΗΛ: 8015-615
ΝΕΟ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ
ΙΚΤΙΝΟΥ 3, ΑΘΗΝΑ. ΤΗΛ: 5239-222
ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΒΙΒΛΙΟΥ
ΤΣΙΜΙΣΚΗ 96, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ. ΤΗΛ: 276-615

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ: ΔΡΟΣΟΥΛΑ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΕΛΛΙΟΤ - ΤΑΤΟΪΟΥ 56, ΚΗΦΙΣΙΑ
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ: Π. ΒΑΚΑΛΗΣ - ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ 97, Ν. ΣΜΥΡΝΗ

ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΟ ΡΟΔΙ ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΣΕ 10 ΤΕΥΧΗ ΤΟ ΧΡΟΝΟ.
ΑΠΟ ΤΟΝ ΟΚΤΩΒΡΙΟ ΜΕΧΡΙ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΟΥΛΙΟ ΣΤΙΣ 5 ΚΑΘΕ ΜΗΝΑ.
'Η συνδρομή για ένα χρόνο κοστίζει: Για την Ελλάδα : 300 δρχ. Για τό εξωτερικό μέ άπλό ταχυδρομείο σέ όλες τίς χώρες : 385 δρχ. Μέ αεροπορικό ταχυδρομείο : Για Εύρώπη : 430 δρχ. Για 'Αμερική και 'Αφρική: 550 δρχ. Για Αύστραλία και Ν. Ζηλανδία : 720 δρχ. "Αν θέλετε τά προηγούμενα τεύχη, μπορείτε νά τά βρήτε στά βιβλιοπωλεία: ΕΣΤΙΑΣ : Σόλωνος 60, ΣΤΡΟΦΗ: Πλατεία Κολοκοτρώνη, ΡΟΜΒΟΣ:Καψάλη 6, στό βιβλιοχαρτοπωλείο ΠΑΛΛΗ: 'Ερμού 8 και στό NOBEL :Λ.Κηφισίας 304 στό Ψυχικό.

Σ' ΑΥΤΟ ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΘΑ ΒΡΕΙΤΕ:

Γραμματοκιβώτιο	2
Τά στοιχεία	4
Ή Γιαγιά Ήλένη	8
Ένα θαυμαστό έργοστάσιο	10
Τά καρύδια	12
Οι Ήλυμπιακοί άγώνες	13
Περιπέτειες στήν κουζίνα	15
Τό ροδόσπιτο	16
Ταξίδια στήν Έλλάδα	18
Κατασκευή - Παιχνίδι	23
Ή Ντιάνα και ό Τόμ	27
Ή Ήφημερίδα	32
Παιχνίδια	34
Οι περιπέτειες του Χαμόγελου	38
Ή δική σας σελίδα	41
Διαβάζω - Βλέπω - Άκούω - Πηγαίνω	44
Ή σελίδα του Μπάρμπα Σπύρου	46
Οι λύσεις των παιχνιδιών	48

Γειά σας,

Νομίζω πώς καιρός είναι τώρα πού τά ροδό-
πουλα έχουνε γίνει τόσο πολλά,νά αρχίσουμε
μιά στήλη στό ΡΟΔΙ πού θά βάζουμε τίς διευ-
θύνσεις όσων φίλων ζητούν άλληλογραφία.

Έκτός από αυτό και τά γράμματα πού δημοσι-
εύονται μπορούν νά γίνουν άφορμή γιά και-
νούργιες φιλιες.

Γι' αυτό τά γράμματά σας θά μπορούσαν νά
είναι πιο πειογραφικά. Νά μās λένε γιά τά
ένδιαφέροντά σας, γιά τόν τόπο πού μένετε ή
γιά τά θέματα πού σας άπασχολούν. Έτσι τό
γραμματοκιβώτιο θά γίνει κέντρο έπαφής άλλά
και βήμα... βουλής.

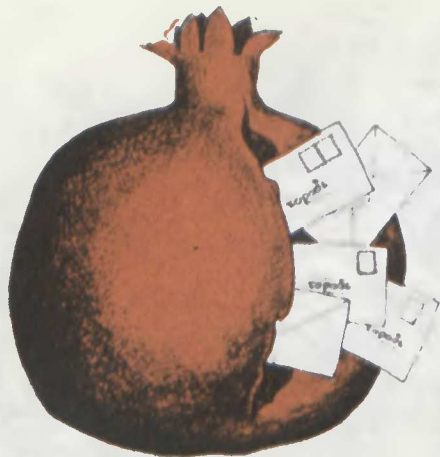
Βέβαια μ' αυτό δέν θέλω νά πω ότι προτείνω
νά σταματήσετε νά μās γράφετε τό πόσο σας
άρέσει «ΤΟ ΡΟΔΙ» και τί σας άρέσει πιο πολύ
άπό τήν ύλη του.

Αυτό όχι μόνο μās ικανοποιεί άλλά και μās
βοηθάει νά κάνουμε «ΤΟ ΡΟΔΙ» όλο και
καλύτερο.

Ή σκέψη μās στις 17 Νοεμβρίου θά γυρίσει
πίσω 5 χρόνια γιά νά θυμηθούμε τά ήρωικά
παιδιά του Πολυτεχνείου. Είναι μιά έπέτειος
πού μās κάνει νά νιώθουμε περηφάνειαγιατί
τους νέους.

Μέ άγάπη

Δροσούζα

ΓΙΑ ΝΑ ΔΟΥΜΕ
ΠΟΣΑ ΘΑ
ΧΟΡΕΣΟΥΝΕ

ΣΗΚΩ ΝΑ
ΒΟΗΘΗΣΕΙΣ
ΚΙ ΕΣΥ ΛΙΓΑΚΙ...

ΜΠΡΑΑΑΒΟ!!!
ΓΙΑ ΔΕΣ
ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΥ
ΠΗΡΑΜΕ!

ΓΡΑΜΜΑΤΟΚΙΒΩΤΙΟ

Ἀγαπημένο μου περιοδικό «ΡΟΔΙ» Είμαι ἕνας ἀπὸ τοὺς χιλιάδες σου ἀναγνώστες. Μία μέρα ἔτυχε νὰ πάρω τὸ τελευταῖο σου τεύχος καὶ κατάλαβα πὼς χωρὶς ἐσένα δὲν μπορῶ νὰ βρῶ στιγμές τῆς ἀρεσκείας μου. Συνδυάζεις ἕνα σωρὸ πράγματα, — παιχνίδια, πνευματικὲς ἀσκήσεις, κατασκευές καὶ ἕνα σωρὸ ἄλλα — μέσα σὲ ἕνα περιοδικό. Εἶσαι ἕνα περιοδικό φαινόμενο, ἕνα θαῦμα. Μπράβο σου! Σοῦ στέλνω ἕνα ἀνέκδοτο καὶ πιστεύω νὰ σοῦ ἀρέσει. Πιστεύω νὰ δῶ δημοσιευμένο τὸ γράμμα μου. Μὲ ἀγάπη,

Μανῶλης Χαρινός, 13 χρόνων, Λακκί-Λέρος, Δωδεκάνησα.

Ἀγαπητό μου «ΡΟΔΙ», Καλύτερο περιοδικό ἀπὸ σένα δὲν ἔχω διαβάσει ποτέ στὴ ζωὴ μου. Τόσο ὡραία πράγματα γράφουν οἱ σελι-δες σου, πού μαγεύονται ὅταν σὲ διαβάζω. Ἀκόμη καὶ ὁ ἀδελφός μου σὲ ἀγαπάει. Πολλὲς φορές τσακωνόμαστε, γιατί ὁ καθένας θέλει νὰ σὲ ἔχει δικό του.

«ΡΟΔΙ μου» νὰ πεῖς πολλά, πολλὰ χαιρετίσματα στὰ σποράκια καὶ νὰ τοὺς πεῖς ἀκόμη ὅτι τὰ ἀγαπῶ πολύ. Ἔχεις πολὺ ὡραία αἰνίγματα καὶ ἀνέκδοτα. Ἀκόμη ὑπάρχουν καὶ ὡραία παιχνίδια. Σὲ παρακαλῶ νὰ μὴν ἀλλάξεις καθόλου καὶ νὰ μείνεις γιὰ πάντα τὸ περιοδικό πού εἶσαι γιὰ νὰ σὲ διαβάσουν καὶ τὰ ἐγγονάκια μου. Μὲ πολλὴ πολλὴ ἀγάπη.

Ἀλεξάντρα Γεωργακοπούλου, 10 χρόνων, Βορείου Ἠπείρου 7, Φιλοθέη.

Ἀγαπημένο μου ΡΟΔΙ, Μὲ λένε Τατιάνα. Εἶμαι 6 χρόνων. Σὰς στέλνω μιά ζωγραφιά νὰ τὴν βάλετε στὸ περιοδικό σας. Γειά σας, Τατιάνα.

Ἀγαπημένο μου «ΡΟΔΙ». Σὲ ἔβλεπα πολλὲς φορές στὸ βιβλιοπωλεῖο τῆς γειτονιάς μας, ὥσπου δὲν κρατήθηκα καὶ σὲ πήρα. Τί ὁμορφα πράγματα εἶχες! Πάρα πολὺ μού ἀρεσαν ὅλα μὰ πῶς πολὺ οἱ τρεῖς συνταγὲς στὸ διπλό τεύχος Αὐγούστου-Σεπτεμβρίου καὶ οἱ ταχυδακτυλουργίες. Τὸ Ρόδι τὸ θέλω ὅπως εἶναι μόνο συνταγὲς καὶ παιχνίδια νὰ ἔχει περισσότερα. Σοῦ στέλνω καὶ μιά ζωγραφιά. Θά χαρῶ πολὺ ἂν τὴν δημοσιεύσει ὁ μπάρμπα-Σπύρος. Μὲ ἀγάπη,

Γεωργία Ματζουλά, 10 χρόνων, Καλῆς Ἐλπίδος 29 Εὐαγγελίστρια, Θεσσαλονίκη.

■ Θανάση Πρωτόπαπα καὶ Γιώργο - Λίνο Μειτάνη
ἽΡαίες οἱ ταμπέλες, ἀλλὰ ἐκπρόθεσμες.

Ἀγαπητό ΡΟΔΙ γειά σου. Εἶμαι μιά ἀπὸ τίς πολλὲς φίλες σου. Μοῦ ἀρέσουνε οἱ ἱστορίες σου, τὰ παιχνίδια σου καὶ οἱ σπαζοκεφαλιές σου, ἀλλὰ μού ἀρέσουν περισσότερο τὰ παραμύθια σου. Στὸ τεύχος τοῦ Ἰουλίου πού τὸ εἶχες ἀφιερωμένο στὴν Κύπρο μού ἀρεσε πολὺ τὸ ποίημα γιὰ τὸν Εὐαγόρα Παλληκαρίδη. Περιμένω μὲ ἀνυπομονησία τὸ καινούργιο σου τεύχος.

Μαρία Σιγαλοῦ, Β' τάξη δημοτικοῦ.

Πολυαγαπημένο μου «ΡΟΔΙ» Μόλις σὲ πήρα γιὰ πρώτη φορά μού ἀρεσαν πολὺ, ἀπὸ τότε δὲν ἔχασα κανένα σου τεύχος. Εἶσαι τὸ καλύτερο περιοδικό γιὰ παιδιὰ. Ὅμως θά σὲ παρακαλοῦσα ὅπως καὶ ἄλλα παιδιὰ νὰ γράφεις περισσότερα παιχνίδια

καὶ χειροτεχνίες. Θά ἤθελα νὰ σὲ παρακαλέσω ἀκόμα νὰ μὴν ἀπευθύνεσαι μόνο σὲ παιδιὰ ἀπὸ 4-10 χρόνων. Θά ἤθελα ἐπίσης νὰ βάλεις σ' ἕνα τεύχος σου ἕνα ἔργο τοῦ μπάρμπα-Σπύρου.

Ἐπίσης θέλω νὰ πῶ κάτι γιὰ τὴ Μαργαρίτα Μειτάνη:

Ἄν ἦμουν στὴ θέση τῆς καὶ ἔβλεπα ὅτι «ΤΟ ΡΟΔΙ» εἶναι γιὰ μικρὰ παιδιὰ, θά θεωροῦσα πῶς καλὸ καὶ πολιτισμένο νὰ σταματήσω νὰ τὸ παίρνω παρά νὰ γράψω αὐτὰ τὰ πράγματα πού τὰ θεωρῶ πολὺ αἰσχος ἢ μπορούσα ὅπως καὶ ἔκανα νὰ σοῦ τὸ ζητήσω ὄχι μάγκικα ὅπως ἔκανε (μὲ τίς λέξεις τρώγεται — μού δίνει στά νεῦρα). Ἐπίσης θέλω νὰ τῆς πῶ ὅτι ἅμα θέλει αἰσθηματικὰ διηγήματα νὰ παίρνει τὸ «ΡΟΜΑΝΤΙΣΜΟ» καὶ ὄχι «ΤΟ ΡΟΔΙ».

Μὲ πολλὰ φιλιὰ, θά ἤθελα νὰ δημοσιεύσεις τὸ γράμμα μου.

Μὲ ἀγάπη ὁ φίλος σου Γιώργος Γιαννακάκος, Δεμερτζῆ 15, Κερατσίνι Πειραιῶς.

Ἀγαπητό ΡΟΔΙ, εἶσαι πραγματικὰ τὸ καλύτερο περιοδικό γιὰ παιδιὰ. Θά ἤθελα νὰ ἔχεις παιχνίδια, ἀλλὰ ὄχι πολλά, γιατί ἔτσι θά στερηθούμε ἄλλη ὕλη ἀπὸ τὸ περιοδικό σου.

Ἄν μπορεῖς, βάλε διάφορα πειράματα καὶ κατασκευές. Ἄνυπομονῶ νὰ δημοσιευτεῖ τὸ γράμμα μου.

Ὁ φίλος σου,

Βελαῶρας Δημήτριος, 10 χρόνων, Ἰβίρων 13, Ἀθήνα.

Ἀγαπημένο μου ΡΟΔΙ, Ἔνα ἀπὸ τὰ τόσα σποράκια σου πού ἔπεσαν στὴ γῆ, ἔπεσε καὶ σὲ ἐμένα. Μόλις σὲ ξεφύλλισα κατάλαβα ὅτι εἶσαι ἕνα ἀπὸ τὰ καλύτερα περιοδικά. Ἦθελα ὅμως νὰ σοῦ ζητήσω μιά χάρη. Νὰ εἶχε λίγες ἀκόμα σελίδες

στό ροδόπιτο. Πάρα πολύ μου άρέσει τό ένα θαυμαστό έργοστάσιο και οι περιπέτειες του Χαμόγελου. Μέ πολλή αγάπη.

Μαρία Κατερίνη, 10 χρόνων, Θεμιστοκλέους 53, Νέο Ψυχικό, Άθήνα.

Άγαπημένο μου περιοδικό «ΡΟΔΙ». Σέ αγαπώ πάρα πολύ και είσαι τό καλύτερο περιοδικό πού έχω διαβάσει. Μου άρέσουν τά παιχνίδια σου και τά χαρούμενα ανέκδοτά σου. Οι ιστορίες σου μέ συναρπάζουν. Νομίζω πώς βρίσκομαι σέ διαφορετικό κόσμο, σέ έναν κόσμο μαγευτικό τελείως άλλιώτικο από τό σημερινό. Μέσα σ' αυτό τό γράμμα σου έχω στείλει και μία μου ζωγραφική. Μέ πολλή αγάπη.

Τζένη Σκραπαλιώρη, 12 χρόνων, Βρασίδα 1, Άθήνα.

Καλό μου «ΡΟΔΙ». Είσαι τό πιό ώραίο περιοδικό πού έχω δει. Δέν έχω άδελφία και είμαι μονάχος. Μά εσύ μέ διασκεδάσεις. Άγαπώ πολύ τά σποράκια σου. Καλό μου «ΡΟΔΙ» μ' άρέσουν οι ιστορίες σου, τά παιχνίδια σου και όλα όσα έχεις μέσα σου. Έχω όλα τά τεύχη σου. Σου έχω ζωγραφίσει μία ζωγραφιά και θά χαρώ πολύ νά τή δώ τυπωμένη στό περιοδικό σου, άν θέλει βέβαια ό Μπάριμπα Σπύρος.

Μέ αγάπη ό φίλος σου Εύγένιος Χατζηβασιλείου, Θεμιστοκλέους Σοφούλη 112 Ρόδος.

Άγαπητό «ΡΟΔΙ»

Κατ' άρχήν θά 'θελα νά σ' εύχαριστήσω πού δημοσίευσες τό γράμμα μου. Ύστερα κάθε φορά πού ένα τεύχος σου μπαίνει στό σπίτι σέ χάνω. Ή ό μπαμπάς μου θά σέ διαβάζει ή ή μαμά μου ή άκόμα ό άδελφός πού είναι 17 χρόνων μαζί μέ τή γιαγιά μου. Περιπτώ νά σου πώ ότι από τίς 5 κάθε μηνός πού βγαίνεις μέσα στό λεωφορείο, δηλαδή τό σχολικό, όλα τά παιδιά σ' έχουν αγοράσει και σέ ξεφυλλίζουν. Έκτός όλων αυτών θέλω νά σου προτείνω κάτι: Νά μάς δίνεις όρισμένα θέματα έρωτήσεις π.χ. όπως τί γνώμη έχουμε γιά τήν έπιστράτευση τής γυναίκας, τί πρέπει νά κάνουμε γιά νά διατηρούμε τό περιβάλλον καθαρό, ύγιεινό ή και νά στέλνουμε πληροφορίες φωτογραφίες ή ότιδήποτε άλλο. Άν σου άρέσει ή ιδέα μου βάλε γιά καινούργιο θέμα: «διατηρείστε τό περιβάλλον». Έγώ σου είπα μόνο μία ιδέα! Άν τήν κρίνεις καλή έφαρμοσέ την, άν δέν σ' άρέσει δέν σέ

καταπιέζω. Θέλω μόνο νά γίνουμε δυό καλοί φίλοι και όλα μαζί τά παιδιά νά σέ κάνουμε άνίκητο κι άήτητο.
Χριστίνα Καμπούρογλου

Γεια σου αγαπημένο μου «ΡΟΔΙ» Κατά τή γνώμη μου είσαι ένα περιοδικό έξαιρετικό. Θέλεις νά σου πώ πώς σέ γνώρισα; Άκου λοιπόν: Άκουγα παντού ρόδι, ρόδι, ρόδι. Μά τί είναι επίτελους αυτό τό ρόδι; Άποφάσισα νά τό

μάθω. Και νά πού μία μέρα σέ είδα στό περίπτερο. Άμέσως σέ άγόρασα. Άπό εκείνη τήν ήμέρα γίναμε άχώριστοι. Θυμάμαι ένα τεύχος τό είχα διαβάσει πέντε φορές. Θέλω νά μέ αισθανεσαι σά φίλη σου. Και νά ξερείς πώς ποτέ δέν θά σέ άρνηθώ.

Μέ ξεχωριστή αγάπη, Ντεμίνα Ζαμπούκα, 8 χρόνων, Κουμουνοδούρου 3, Λάρισα.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΙΝΟΥΜΕ ΑΠΟ ΣΑΣ

Ένας πολυμαθής φιλόλογος, μπαίνει σέ μία βάρκα, γιά νά τόν πάει βόλτα ένας άγράφματος ψαράς:

Λέει ό Φιλόλογος:

— Ξέρετε τίποτε από Γεωγραφία;

— Όχι.

— Τότε έχετε χάσει τό 1/4 τής ζωής σας. Ξέρετε τίποτε από Ίστορία;

— Όχι.

— Τότε έχετε χάσει τά 2/4 τής ζωής σας. Ξέρετε τίποτε από Άριθμητική;

— Όχι.

— Τότε έχετε χάσει τά 3/4 τής ζωής σας. Ξέρετε...

Άγανακτισμένος ό ψαράς άναποδογυρίζει τή βάρκα.

— Ξέρετε τίποτε από κολύμπι;

— Όχι.

— Τότε θά χάσετε όλη τή ζωή σας.

Ή μητέρα ρωτά τόν Κουφιοκεφαλάκη:

— Παιδί μου θυμάσαι τό σπίτι του γιατρού μας;

— Άμέ! Έβαλα σημάδι ένα μαύρο αυτοκίνητο πού στεκόταν άπέναντι, άπαντά ό Κουφιοκεφαλάκης.

Άλεξάνδρα Παπαγεωργοπούλου, 10 χρόνων, Βασ. Παύλου 43, Ν. Ψυχικό.

Ένας χωρικός πού δέν έχει πάει ποτέ στόν κινηματογράφο, κατεβαίνει στην κοντινή πόλη και άγοράζει από τό ταμείο του κινηματογράφου ένα εισιτήριο γιά νά μπει μέσα. Σέ λίγο γυρίζει πάλι στό ταμείο και ζητάει δεύτερο εισιτήριο. Δέν περνάει ένα λεπτό και ξαναέρχεται και ζητάει τρίτο.

— Γιατί κύριε, αγοράζετε τόσα εισιτήρια; τόν ρωτάει ή ταμίας. Ένα μόνο σας φθάνει.

— Τό ξέρω κοπέλα μου! τής άπαντάει ό χωρικός. Άλλά κάθεται στην πόρτα κάποιος κύριος και μου τό κόβει στή μέση!!

Γιακουμάκης Μιχάλης, 8 χρόνων, Μηθύμνης 51, Άθήνα.

Μαμά: Τά μήλα Κουφιοκεφαλάκη πού είχα στό ντουλάπι χάθηκαν.

Θά 'θελα νά ξέρω πώς τά βρήκες;

Κουφιοκεφαλάκης: Έξοχα μαμά.

Έλεάννα Τρυφίδου, Άκροπόλεως 59 Καλλιθέα.

Κάποτε ένας Λόρδος έκανε έπίσκεψη στό άτελιέ ενός ζωγράφου.

Ό Λόρδος βρήκε τό ζωγάφο νά ζωγραφίζει.

— Καθείστε του λέει ό ζωγράφος μέ άδιαφορία.

Ό Λόρδος δέν άπάντησε και ό ζωγράφος ξανάειπε:

— Πάρτε ένα κάθισμα και καθείστε.

Βλέποντας ό Λόρδος τήν άδιαφορία του ζωγράφου του είπε:

— Μά είμαι ό Λόρδος Κρέυ.

Και ό ζωγράφος του άπάντησε:

— Τότε πάρτε δύο καθίσματα και καθείστε.

— Είν' άλήθεια μαμά πώς δέν μπορείς ούτε τά χέρια σου νά σηκώσεις;

— Ναι, παιδί μου.

— Μάθε λοιπόν πώς μέ τήν μπάλα έσπασα τό παράθυρο του σαλονιού. Σπύρος Μποκολίνης, 9 χρόνων, Μεσολλογγίου 32, Αιγάλεω.

— Μαμά, θέλω νά φάω τά χρυσόψαρα τής λίμνης.

— Όχι παιδί μου, δέν τρώνονται.

— Γιατί μαμά, είναι άκόμη άγουρα; Γιώργης Φερτάκης, Παπαρηγοπούλου 3, Βούλα.

— Τι παριστάνει αυτός ό πίνακας; τήν άνατολή ή τή δύση του ήλιου;

— Τή δύση.

— Πώς τό ξέρεις;

— Ξέρω τό ζωγάφο. Ποτέ δέν ξυπνά πριν από τίς δώδεκα τό μεσημέρι!!!

Βασιλική Παππά, 11 χρόνων, Π. Τσαλδάρη 235, Νικαία.

ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΕΛΕΝΗ ΤΣΙΚΡΙΤΕΑ - ΧΩΡΕΑΝΘΗ

Δέν μπορούσα νά φανταστῶ ποτέσ ένα τέτοιο πράγμα. Ἄκουσ ἐκεῖ, στοιχειά στά ἐρειπωμένα κάστρα!... Καί τί λογιῆσ πράγματα εἶναι τά στοιχειά; Ὅταν τό πρωτάκουσα ἀπό τόν παπού, μιά ὁλόκληρη νύχτα δέν μπόρεσα νά κλείσω μάτι. Ἡ μάνα μου πήρε εἶδηση πῶσ δέν κοιμάμαι κι ἤρθε πολλές φορές στό κρεβάτι μου. Ὅμως ἐγώ, μόλις ἀντιλαμβάνόμουνα τά σιγανά βήματά της, λούφα-

ζα κι ανάσαινα βαριά. 'Εκείνη μέ νόμιζε κοιμισμένο, χάιδευε άπαλά τό μέτωπό μου, άκουμπούσε τό μάγουλό της στό δικό μου, ίσως άπό φόβο μήν έχω πυρετό κι έπειτα άπομακρυνόταν, πατώντας στά δάχτυλα. Τότε, σήκωνα τό κεφάλι δειλά, σάν τή χελώνα, τέντωννα τ' αύτιά μου κι άκουα τήν άνάσα τών πραγμάτων μέσα στό σκοτάδι. "Όλα ζωντάνευαν άξαφνα μέσα στό δωμάτιο. "Έβλεπα τά στοιχειά νά ξεφυτρώνουν άπ' όλες τίς μεριές, νά τρυπούν τούς τοίχους, νά χάνονται κάτω άπ' τά έπιπλα, νά σκαρφαλώνουν στίς βιβλιοθήκες, ν' άνεβαίνουν στίς γωνιές του κρεβατιού μου, νά μέ κοιτάζουν λοξά' κι όπως έγώ κοιτάζα μέ γουρλωμένα μάτια, τά 'βλεπα νά χάνονται μέσα στό σκοτάδι. Τότες έπαιρνα άνάσα.

'Ακόμα δέν μπορώ νά προσδιορίσω τό σχήμα και τό χρώμα τους. Είχαν, δέν είχαν αύτιά; Πάντως σέρνονταν μέ τήν κοιλιά μέσα στή νύχτα. Κρέμονταν άπ' τό ταβάνι. Γυάλιζαν όπως τά μάτια τής γάτας και τής άλεπούς. Σώμα δέν πρέπει νά είχαν. Σέ κάποια στιγμή, ένας πελώριος δράκοντας σκαρφάλωσε και κουλουριάστηκε στό μαξιλάρι μου. 'Ανοιγόκλεινε τά λοξά του μάτια κι έκανε τήν άθώα περισσότερά. Αυτό δέν τό άντεξα. 'Ακούς εκεί, νά μου κάνει και τό σπουδαίο! "Έννοια σου και θά σου δείξω έγώ, είπα και, σφίγγοντας τή γροθιά μου όσο μπορούσα, του δίνω πάφ! μιά γερή στά μουσουδία. 'Η γροθιά μου έπεσε μέ δύναμη στό μαξιλάρι, κάνοντας έναν κούφιο θόρυβο, πού μέ ξύπνησε. Περιέργο! Δράκοντας δέν ύπήρχε πουθενά. Κοιτάζω όλόγυρά μου κι ανακαλύπτω πώς ο δράκοντας πού ροχάλιζε δίπλα στό κεφάλι μου, δέν ήταν άλλος άπό μιά σκιά πού έριχνε ένα κλαδί του πεύκου στό φώς του φεγγαριού. "Έβαλα τά γέλια. Γελούσα δυνατά, προσπαθώντας νά μήν κλάψω, και τό γέλιο μου άντηχούσε σ' όλο τό δωμάτιο. "Όλοι ξύπνησαν κι έτρεξαν άνήσυχoi στήν κάμαρά μου. 'Η μάνα μου σταυροκοπιόταν κι ο πατέρας μου προσπαθούσε νά βρεί τά μυωπικά γυαλιά του. 'Ο παππούς έφτασε κρατώντας ένα βιβλίο μ' εύχές, για νά ξορκίσει τό κακό.

— Τί έχεις, άγόρι μου, είπε και μέ σταύρωσε στό μέτωπο. Τί είδες στόν ύπνο σου; Και γυρίζοντας στή μάνα μου:

— Ματιασμένο είναι τό παιδί, ψιθύρισε. Κακό μάτι...

'Εμένα μ' έπιασαν τότε τρανταχτά γέλια. "Έτσι πού τούς έβλεπα στητούς άπό πάνω μου, έλειπαν μόνο τά ξαφτέρουγα και τά κεριά για νά συμπληρωθεί ή

συνοδεία τών 'Επιταφίων.

— Τί σου συμβαίνει, παιδάκι μου; Τί σου 'ρθε και μάς ξεσήκωσε τέτοια ώρα; Έκανε αύστηρά ο πατέρας.

Συνήρθα άπότομα.

— Δέν τό ήθελα, πατέρα, είπα μέ ειλικρίνεια. Δέν τό έκαμα έπίτηδες.

— Τότε;

— Νά, χτές ο παππούς...

— 'Ο παππούς; Τί έκανε ο παππούς; βιάστηκε νά ρωτήσει ή μάνα μου, γιατί τό ήξερε πώς ο παππούς ξεχναγε καμιά φορά πώς τά παιδιά φοβούνται και μάς διηγίόταν τρομαχτικές ιστορίες ιστορίες. Τί σάς είπε πάλι ο παππούς...

'Εκείνος τά 'χασε. Του 'πεσε τό εύχολόγιο άπό τά χέρια και χωρίς νά δώσει σημασία πλησίασε περισσότερο στό κρεβάτι μου κι άκούμπησε τό χέρι του στό δικό μου. "Ήτανε κρύο κι έτρεμε.

— 'Ο παππούς μάς έλεγε χτές για τά στοιχειωμένα κάστρα και για κάτι στοιχειά πού τριγυρίζουν τίς νύχτες εκεί μέσα. Αυτό τό πράγμα γυρίζει στό μυαλό μου και δέ μ' άφήνει νά κλείσω μάτι. Και τούς διηγήθηκα τή νυχτερινή μου περιπέτεια.

Δέν έδειξαν ν' άνησυχούν ιδιαίτερα. "Όμως ή μάνα μου δέν άπομακρύνθηκε άπό τό κρεβάτι μου τήν ύπόλοιπη νύχτα.

'Εγώ διασκέδαζα τό περιστατικό. "Ήμουν αρκετά μεγάλος για νά φοβούμαι και ξύπνιος. Τέλειωνα τήν τρίτη τάξη του Δημοτικού. 'Όστόσο ο παππούς θεώρησε αναγκαίο νά μου πει περισσότερα για τά στοιχειά τήν άλλη μέρα. Μορφωμένος άνθρωπος ήταν. "Ήξερε πάρα πολλά. Μόνο πού τον παράσερνε πολλές φορές ή ηλικία κι «έβγαине άπ' τά όρια», όπως έλεγε ή μάνα μου. Είναι περίγρη κάποτε ή συμπεριφορά τών ανθρώπων.

— Στά παλιά τά χρόνια, είπε, οι άνθρωποι έβρισκαν καταφύγιο και προστασία μέσα σ' αυτά τά κάστρα, πού βλέπετε, όταν έρχονταν εναντίον τους έπιδρομείς. 'Εκεί, στήν κορφή τών άπότομων βράχων, πού είναι δύσκολο νά σκαρφαλώσει κανείς, οι άνθρωποι κατάφευγαν για νά σωθούν. Σέ πολλά κάστρα κατοικούσαν κιόλας αιώνες όλόκληρους, για νά ζούνε έλεύθεροι κι ήσυχoi. 'Ολόκληροι οικισμοί βρέθηκαν μέ τίς ανασκαφές, πού μαρτυρούν πώς εκεί μέσα ύπήρχαν σπιτία, δεξαμενές κι όλα τά χρειαζόμενα σε μιά μικρή, όπωςσδήποτε, κοινωνία ανθρώπων.

— Καλά, και τά στοιχειά, πού λέγατε; ρώτησα.

— Τώρα θά σου εξηγήσω. 'Εκεί μέσα, έζησαν άν-

θρωποι. Είτε στά πολύ παλιά χρόνια είτε στά νεώτερα. Γεννήθηκαν, μεγάλωσαν, παντρεύτηκαν, πέθαναν. Κι όλα αυτά έδωσαν στό χώρο κάτι, πού μόνο νά τό αισθανθεί κανείς μπορεϊ.

— Δηλαδή;

— Δηλαδή... έμεινε, άς πούμε, ή πνοή του άνθρώπου μέσα στό έρείπια καί τά διάβρωσε, σάν τή βροχή. Αυτό έννοούν, όταν λένε «στοιχειωμένο σπίτι», «στοιχειωμένο γεφύρι», «στοιχειωμένο κάστρο». Αυτό τό κάτι, πού άφησε τό πέρασμα του άνθρώπου σ' αυτά τά μέρη, γίνηκε μέ τά χρόνια θρύλος κι έφτασε από στόμα σέ στόμα κι από γενιά σέ γενιά ώς έμάς καί θά συνεχίζεται, όσο υπάρχουν άνθρωποι πάνω σέ τούτη τή γή.

» Είχα άκούσει από τόν πατέρα μου, συνέχισε γοητευμένος καί μέ πολύ σοβαρό ύφος ό παππούς, πώς σ' αυτό τό κάστρο πού βλέπεις, τριγύριζε τίς φεγγαρόφωτες νύχτες μιά γουρούνα μέ δώδεκα γουρουνάκια.

— Τί; τόν έκοψα καί κατάπια έναν κόμπο, πού μου κάθισε στό λαιμό.

— Μιά χρυσή γουρούνα μέ δώδεκα όλόχρυσα γουρουνάκια, πού τήν άκολουθούσαν μάλιστα καταπόδι καί κανένα δέν ξέφευγε ούτε μιά τρίχα. Καί τήν είδε, λέει, πολλές φορές μέ τά ίδια του τά μάτια. Είχε κι ένα χρυσό κουδουνάκι στό λαιμό της, πού κρεμόταν σά χαϊμαλί κι ίσα πού δέν άγγιζε στό χώμα. Μόλις άκούσαν.

— Καί πώς τήν έβλεπε, παππού; Έκανα κι ή περιέργειά μου είχε φτάσει στό άπροχώρητο.

— Γιά νά τή δεις έπρεπε νά μείνεις μαρμαρωμένος στή θέση σου. Γιατί μόλις καταλάβαινε καί τόν παραμικρό θόρυβο, εύθύς ή γής άνοιγε μιά τρύπα καί τήν κατάπινε μαζί μέ τά γουρουνάκια της.

— Καί... τί γινόταν μετά;

— Μετά; έπρεπε νά περάσουν χρόνια, νά 'ρθουν άλλοι άνθρωποι, γιά νά ξαναπαρουσιαστεί. Καί μόνο όσοι είχαν άγνή καρδιά καί πίστευαν, μπορούσαν νά τή δούν.

— Τώρα, παππού, βγαίνει καμιά φορά; Σεις τήν είδατε;

— "Όχι. 'Εγώ είχα τίς άμφιβολίες μου. Πάντα. Πίστευα πώς κάτι άλλο συμβαίνει.

— Τί, παππού; Κι εγώ έχω τίς άμφιβολίες μου. 'Εμεις οι δυό μοιάζουμε. "Ε, παππού, τί άλλο συμβαίνει;

— Θά σου πώ έναν άλλο θρύλο καί θά καταλάβεις, ό,τι είναι νά καταλάβεις. Λένε ακόμα πώς άλλοι γέροι είδαν πολλές φορές ένα πελώριο φίδι νά

βγαίνει από κείνη τήν τρύπα, πού σοῦ ἔδειξα χτές, στό δάπεδο τοῦ ἀνατολικοῦ πύργου, πίσω ἀπό τό ἱερό τῆς ἐκκλησίας.

— Γι' αὐτό εἶναι ἡ τρύπα, παππού; Γιά τό φίδι;

— Ὁχι. Αὐτή ἡ τρύπα εἶναι ἡ ἀρχή μιᾶς σκάλας, πού ὀδηγοῦσε στή λίμνη, ἀπ' ὅπου ὑδρεύονταν οἱ ἔγκλειστοι στό κάστρο σέ καιρό ἀποκλεισμοῦ.

— Τό φίδι; Τί ἔκανε;

— Τριγύριζε, λέει, μέσα στά ἐρείπια καί κροτάλιζαν τά δαχτυλίδια τοῦ σώματός του μέσα στή νύχτα.

Ὅποιος τύχαινε νά τό ἀντικρίσει, ἔκατ' ἔπιπε τῆ γλώσσα του.

— Ἀπό φόβο, εἶπα μέ βεβαιότητα.

— Σίγουρα. Στοιχειό ἦταν αὐτό, παιδί μου, δέν ἦταν ἀστείο. Μέχρι πού ξανάμπαινε στήν τρύπα του, δέν κουνούσε ρούπι ἀπό τή θέση του ὁ ἄνθρωπος. Τό λέω κι ἀνατριχιάζω, ἀγόρι μου...

— Καί γιατί ἔβγαιναν τή νύχτα τά στοιχειά;

— Ἄ, ἔκανε μέ κάποια ἀμχανία ὁ παππούς, τά

στοιχειά μόνο τή νύχτα μέ φεγγάρι βγαίνουν κι ὅταν τό χῶμα εἶναι ἀπαλό. Καί σπάνια. Πολύ σπάνια... Δέν ἀντέχουν στό φῶς τῆς μέρας. Διαλύονται ὅπως ὁ καπνός.

— Εἶναι ἀλήθεια, παππού; βγαίνουν στοιχειά;

— Κοίτα... Εἶναι... Δέν εἶναι... Τί μπορείς νά πεῖς;

Ὅταν τόσο ἄνθρωποι πρὶν ἀπό μᾶς πίστεψαν πῶς τά εἶδαν μέ τά μάτια τους! Ἔνα πράμα θά σοῦ πῶ: Αὐτό τό στοιχειό δέν εἶναι ἄλλο ἀπό κείνο τό «κάτι», πού σοῦ εἶπα στήν ἀρχή, πού ἀφήνει ἀνάμεσα καί μέσα καί πάνω στά ἐρείπια τό πέρασμα τοῦ ἀνθρώπου. Στήν πραγματικότητα δέ θέλουμε νά παραδεχτοῦμε πῶς τέλειωσε γιά πάντα ἡ ζωὴ καί ὁ θάνατος ἐκεῖ μέσα. Ἡ χρυσή γουρούνα καί τά χρυσά γουρουνάκια μου φαίνεται πῶς δέν εἶναι ἄλλος ἀπὸ τόν κυβερνήτη τοῦ κάστρου καί τό λαό του, ὅπως καί τό φίδι. Ὁ τρομερός ἄρχοντας, πού γιά νά μὴν πέσει στά χέρια τοῦ ἐχθροῦ, μεταμορφώθηκε σέ χρυσό φίδι. Καί μάλιστα μεγάλο καί φοβερό.

— Καί γιατί ἦταν χρυσά, παππού;

Γιατί, φαίνεται, πῶς ὁ τόπος ἦταν πλούσιος. Βρέθηκαν μάλιστα καί χρυσά νομίσματα, πού παρασταίνουν τῆ γουρούνα μέ τά γουρουνάκια τῆς. Οἱ γέροι λένε κι ἄλλα πολλά. Πού νά ἔβρεις ἄκρη, παιδί μου... Τοῦτος ὁ τόπος πού μᾶς θρέφει εἶναι ζωντανός. Ἄκου πού σοῦ λέω, καί νά τό θυμάσαι ἀπό μένα τό γέρο παππού σου καί νά τό λές καί σύ στά παιδιά σου καί στά ἐγγόνια σου. Ἔτσι, παιδί μου, κρατιέται ἡ φυλὴ.

— Naί, παππού, εἶπα, κάτι κατάλαβα. Καί γιά τά στοιχειά καί γιά τόν τόπο μας. Καί, γελώντας, πρόσθεσα:

— Τώρα, ἂν κανένα φίδι ξαναφυτρώσει στό μαξιλάρι μου ἢ καπιὰ γουρουνίτσα μέ τά γουρουνάκια τῆς τριγυρίσει κάποια νύχτα στό δωμάτιό μου, δέ θά φταίω!

— Ὅπωςδήποτε, συμπλήρωσε ὁ παππούς, κι ἀπόμεινε νά κοιτάζει κατὰ τό κάστρο.

Ἀγαπημένα μου «Ροδόπουλα».

Εἶμαι δασκάλα σ' ἓνα σχολεῖο τῆς Ἀθήνας κι ἀγαπῶ ὅλα τά παιδιά τό ἴδιο μέ τά δυό κοριτσάκια μου, τῆ Μαρία καί τῆ Βερίνα, πού ἀγαποῦν τά βιβλία καί τοὺς ἀρῆσει νά κάνουν ζωγραφιές. Ἀπὸ χρόνια γράφω ποιήματα καί διηγήματα γιά μικροὺς καί μεγάλους. Ἐχω κάνει καί μελέτη γιά τό παιδικό βιβλίο. Χαίρομαι πού τό «Ρόδι» εἶναι τόσο καλό καί χαριτωμένο. Πιστεύω πῶς τό παιδικό βιβλίο πρέπει νά μαθαίνει στά παιδιά ὀρισμένα πράγματα χωρίς νά τά κουράζει. Μέ ἀγάπη,

ΕΛΕΝΗ ΤΣΙΚΡΙΤΕΑ ΧΩΡΕΑΝΘΗ

Ἡ γιαγιά Ἑλένη

Ἡ γιαγιά Ἑλένη, πότιζε κάθε ἀπόγευμα τὰ γιασεμιά της, γιὰ νά διατηροῦν τήν δροσιά τους ὡς τήν ἄλλη μέρα. Τό μπαλκόνι της μέ τούς σιδερένιους δίδυμους κύκλους στό δεύτερο καί τελευταῖο ὄροφο τοῦ σπιτιοῦ τῆς ὁδοῦ Φαβιέρου ἦταν πνιγμένο στήν πρασινάδα καί ἀπό κεῖ ἡ γιαγιά Ἑλένη ἔβλεπε ὄλο σχεδόν τόν κόσμο πού τήν ἐνδιέφερε νά ξέρει. Λέω σχεδόν, γιατί ὁ ἄλλος κόσμος πού ἀγαποῦσε μά δέ φαινόταν ἀπό τό μπαλκόνι της ἦταν τό δικό μας διαμέρισμα σέ μιά πολυκατοικία πίσω ἀπό τό Πολυτεχνεῖο.

Κάθε Σάββατο ἔβαζε τό μαῦρο της καπελάκι μέ τό βέλο καί ξεκινούσε σιγά σιγά, κρατώντας γερά τήν ἀσημένια λαβή τοῦ μαστιουνοῦ της, γιὰ τό μεγάλο ταξίδι πού τήν ἔφερνε ἀπό τό παρελθόν τῆς γειτονιάς της στό παρόν τῆς δικιάς μας. Τό ταξίδι τῆς προγιαγιάς μου (ἦταν γιαγιά τῆς μητέρας μου πού τή λένε κι αὐτήν Ἑλένη) μέσα στό χρόνο ἦταν ἓνα ἀπό τά πολλά θαυμαστά πράγματα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, πού οἱ δρόμοι σκοτεινιάζαν ὅταν ἔπεφτε ὁ ἥλιος, οἱ τοῖχοι τῶν κτιρίων ἦταν γεμάτοι τρύπες ἀπό σφαίρες

καί οἱ μεγάλοι μιλοῦσαν κουνώντας λυπημένα τό κεφάλι γιά κάποια μεγάλη συμφορά καί γιά συγγενεῖς καί γνωστούς πού δέν ἐπρόκειτο νά ξαναδοῦν. Ἡ γιαγιά Ἐλένη ὁμως δέ φαινόταν νά νοιάζεται γιά ὅλα αὐτά. Τά δικά της παραμύθια ἔρχονταν ἀπό πολύ μακριά καί εἶχε τόν τρόπο νά μιλάει γιά τά πιό τρομερά πράγματα-πολέμους, κατατρεγμούς καί θανάτους — χωρίς νά σέ πιάνει φόβος. Σέ κάποια ἐκστρατεία στήν Ἀνατολή εἶχε χαθεῖ ὁ Γιάγκος της, ὁ πρῶτος της γιός καί ὁ πιό ὁμορφος. Ὅταν μᾶς ἔδειχνε τή φωτογραφία του μέ τή στολή τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ καί τά μεγάλα στοχαστικά μάτια, ξεχνιόταν γιά λίγο, ὥσπου νά ξαναβρεῖ τό νῆμα τῆς ἱστορίας.

Κάποτε ξέχασε νά μᾶς φέρει τίς ρόζ καί ἄσπρες καραμέλες μέσα στό ἄσπρο χάρτινο σακουλάκι. Χρειάστηκε κάμποση ὥρα γιά νά συνέλθει ἀπό τήν κούραση τῆς διαδρομῆς κι ἀκούσαμε τή μητέρα μας νά λέει ὅτι ἡ γιαγιά Ἐλένη ἦταν πιά πολύ μεγάλη καί ὅτι δέ θά ἔπρεπε νά ἐξαντλεῖται μέ τό βδομαδιατικό ταξίδι της.

Τήν ἐπόμενη φορά τή ρωτήσαμε μέ ἀγωνία ἄν ἦταν ἀλήθεια ὅτι κάποτε θά σταματοῦσε νά ἔρχεται νά μᾶς βλέπει τό Σάββατο καί αὐτή γελώντας μᾶς βεβαίωσε ὅτι τίποτα δέν μπορεῖ νά ἐμποδίσει αὐτούς πού ἀγαποῦμε νά ξαναγυρίζουν κοντά μας. Τή συνόδεψα τότε, ὅπως πάντα, ὡς τό σύνορο πού χώριζε τόν κόσμο μας ἀπό τό δικό της, τήν ὁδό Πατησίων, καί καθῶς τήν εἶδα νά λικνίζεται σιγά σιγά ὡς τήν ἀπέναντι ὄχθη, μοῦ φάνηκε ὅτι ξαφνικά ἕνα ἀεράκι τή σήκωσε λίγο πάνω ἀπό τό πεζοδρόμιο καί ὅτι μοῦ ἔγνεψε ἀπό κεῖ χαμογελώντας αἰνιγματικά.

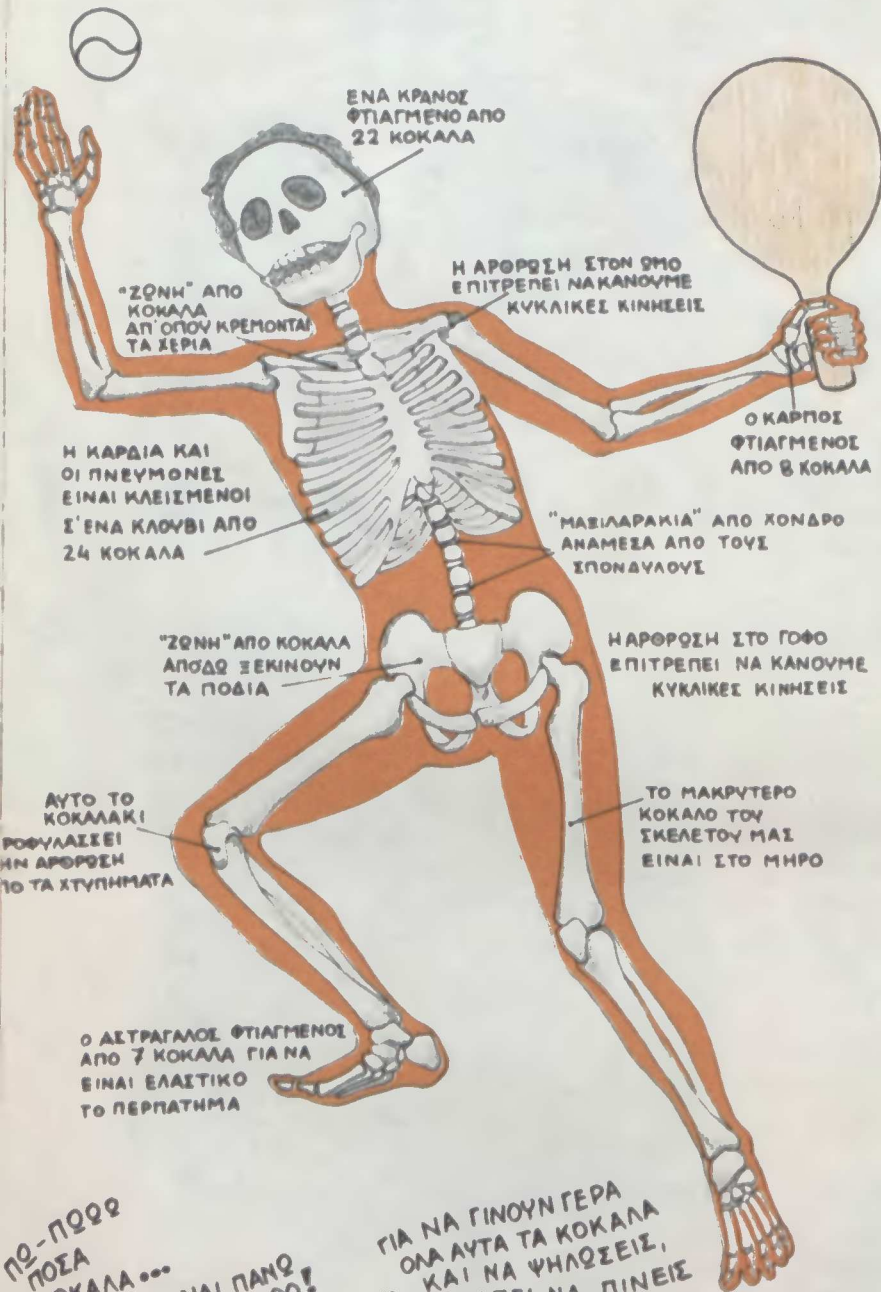
Ἡ γιαγιά Ἐλένη κράτησε τήν ὑπόσχεσή της. Πέρασαν τόσα χρόνια ἀπό τότε, οἱ δρόμοι φωτίστηκαν, οἱ τρύπες στούς τοίχους ἐξαφανίστηκαν, τά παλιά διόροφα σπίτια μέ τά ἀνθισμένα μπαλκόνια ἔγιναν πολυκατοικίες καί ἡ Πατησίων γέμισε αὐτοκίνητα. Ὅμως ἡ γιαγιά Ἐλένη δέν ἔπαψε νά ταξιδεύει μέσα στό χρόνο γιά νά μᾶς ἐπισκεφθεῖ.

ΘΑΝΟΣ ΒΕΡΕΜΗΣ

ΕΝΑ ΘΑΥΜΑΣΤΟ

ΕΤΣΙ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΚΟΚΑΛΑ ΤΟΥ ΣΚΕΛΕΤΟΥ ΣΟΥ
ΟΤΑΝ ΧΤΥΠΑΣ ΤΟ ΜΠΑΛΑΚΙ ΜΕ ΤΗ ΡΑΚΕΤΑ!

“Ένα από τὰ πιό καταπληκτικά πράγματα πού κάνει τό θαυμαστό έργοστάσιο είναι ότι μπορεί νά κινείται. “Ένας ΣΚΕΛΕΤΟΣ, φτιαγμένος από 200 ΚΟΚΑΛΑ, περίπου μικρά καί μεγάλα, στηρίζει τό σώμα μας. Μπορούμε νά κινηθούμε μέ τή βοήθεια τών μυώνων, πού είναι δεμένοι πάνω στά κόκαλα μέ συνδέσμους.

Έκτός από τήν κίνηση καί τή στήριξη του σώματος, ό σκελετός προστατεύει όρισμένα ευαίσθητα έσωτερικά όργανα.

“Ένα άπ' αυτά, τό μυαλό μας, προστατεύεται από 22 λεπτά καί πλατιά κόκαλα. Ένωμένα στέρεα μεταξύ τους τά κόκαλα αυτά σχηματίζουν ένα κράνος μέ ειδικά άνοιγματα γιά τά μάτια, τή μύτη, τά αυτιά. ‘Η καρδιά κι οί πνεύμονες είναι κλεισμένοι σ' ένα «κλουβί» από 24 κόκαλα, τά πλευρά.

‘Η ΣΠΟΝΔΥΛΙΚΗ ΣΤΗΛΗ, ή ραχοκοκαλιά μας, είναι φτιαγμένη από 26 μικρά, κούφια κόκαλα, τούς σπονδύλους. ‘Ανάμεσα στους σπονδύλους υπάρχουν μικρά «μαξιλαράκια» φτιαγμένα από ένα μαλακότερο ύλικό, τό ΧΟΝΔΡΟ. “Έτσι όταν σκύβουμε, δέν άκουμπάνε οί σπόνδυλοι μεταξύ τους. ‘Από τό ίδιο ύλικό, τό χόνδρο, είναι φτιαγμένα τά πτερύγια τών αυτιών καί ή μύτη.

Στήν κορυφή τής σπονδυλικής στήλης στηρίζεται τό κεφάλι. Λίγο πιό κάτω είναι στερεωμένη μία «ζώνη» από κόκαλα. ‘Απ' τή ζώνη αυτή κρέμονται τά χέρια. Στό κάτω μέρος τής σπονδυλικής στήλης είναι στερεωμένη μία άλλη «ζώνη» ή ΛΕΚΑΝΗ. ‘Απ' αυτήν ξεκινούν τά πόδια.

ΠΟ-ΠΡΟΣ
ΠΟΣΑ
ΚΟΚΑΛΑ...

ΕΙΝΑΙ ΠΑΝΩ
ΑΠΟ 200!

ΓΙΑ ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ ΓΕΡΑ
ΟΛΑ ΑΥΤΑ ΤΑ ΚΟΚΑΛΑ
ΚΑΙ ΝΑ ΨΗΛΩΣΕΙΣ,
ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΙΝΕΙΣ
ΠΟΛΥ ΓΑΛΑ ΚΑΙ ΝΑ
ΤΡΩΣ ΤΥΡΙ ΚΑΙ
ΓΙΑΟΥΡΤΙ!

ΑΥΤΟ
ΗΘΕΛΑ
ΚΙ ΕΓΩ!

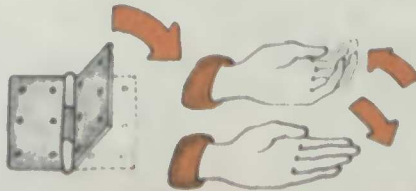
Τά κύτταρα τών κοκάλων πολλαπλασιάζονται. “Έτσι μεγαλώνουν τά κόκαλα καί ψηλώνουμε. ‘Η ουσία πού χρειάζονται τά κόκαλα γιά νά μεγαλώσουν, τό ΑΣΒΕΣΤΙΟ, βρίσκεται σέ μεγάλη ποσότητα στό γάλα, τό γιαούρτι, τό τυρί. Γιά νά ψηλώσουμε καί νά κάνουμε γερό σκελετό, πρέπει κάθε μέρα νά τρώμε άρκετές από τίς τροφές αυτές. ‘Ακόμα ό ήλιος καί ή κίνηση στόν καθαρό άέρα βοηθάει τό σκελετό νά γίνει πιό γερός.

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ

Τό σημείο πού ένώνονται δύο κόκαλα λέγεται ΑΡΘΡΩΣΗ. Λεπτές, στέρε-ες λουριίδες πού λέγονται ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ τά κρατούν στή θέση τους. Οί άκρες τών κοκάλων στό σημείο πού ένώνονται, είναι σκεπασμένες μέ χόνδρους γιά νά μήν τρίβεται τό ένα κόκαλο μέ τό άλλο. Τό έργοστάσιο φτιάχνει ένα ειδικό λάδι πού χύνεται μέσα σέ όλες τίς άρθρώσεις καί κάνει πιό εύκολη τήν κίνηση.

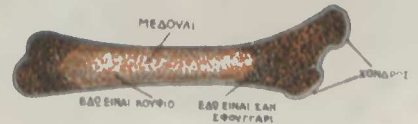
Έχουμε διάφορα είδη άρθρώσεων. Ή πιό άπλή μοιάζει μέ τό μεντεσέ μιάς πόρτας. Έπιτρέπει σέ δύο κόκαλα νά κινηθούν πάνω κάτω μόνο, όπως όταν άνοιγοκλείνουμε τά δάχτυλά μας.

Ή άρθρωση στόν ώμο καί τό γοφό έχει διαφορετική κατασκευή, γιά νά μπορούμε νά κουνήσουμε τά χέρια καί τά πόδια κυκλικά πρós όλες σχεδόν τής κατευθύνσεις. Τά κόκαλα σ' αυτές τίς άρθρώσεις καταλήγουν σέ μιά στρογγυλή προεξοχή σάν μπάλα. Αύτή ή μπάλα χώνεται καί έφαρμόζει τέλεια μέσα σέ μιά στρογγυλή τρύπα, στόν ώμο καί τή λεκάνη.

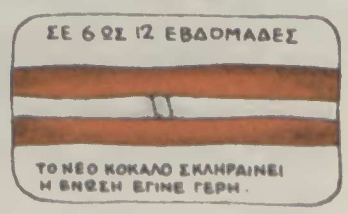
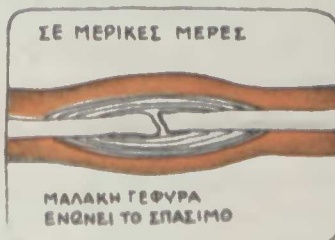
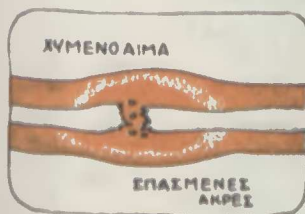

Υπάρχουν ακόμα άρθρώσεις φτιαγμένες από πολλά μικρά κόκαλα, όπως ό καρπός του χεριού, πού έχει 8 κόκαλα. Αύτή ή κατασκευή έπιτρέπει στό χέρια μας νά κάνουν τόσο πολύπλοκες κινήσεις. Ή άρθρωση στόν άστράγαλο είναι φτιαγμένη από 7 κόκαλα, γιά νά κάνει πιό έλαστικό τό περπάτημα.

Τά κόκαλα του σκελετού μας είναι πολύ γερά χωρίς νά είναι βαριά. Αυτό συμβαίνει, γιατί από μέσα είναι κούφια. Στίς άκρες τους έχουν πολλές μικρές τρυπούλες σάν σφουγγάρι, ενώ μέσα στό κούφιο μέρος υπάρχει μιά μαλακιά ούσία, τό μεδούλι.

Παρ' όλη τήν άντοχή τους, τά κόκαλα μπορεί νά σπάσουν, αν χτυπήσουμε. Εύτυχώς όμως έχουν τήν δύναμη νά ξανακολλήσουν, φτάνει νά μπουν ξανά στή σωστή θέση. Έδώ σας δείχνουμε πώς κολλάει ένα σπασμένο κόκαλο.

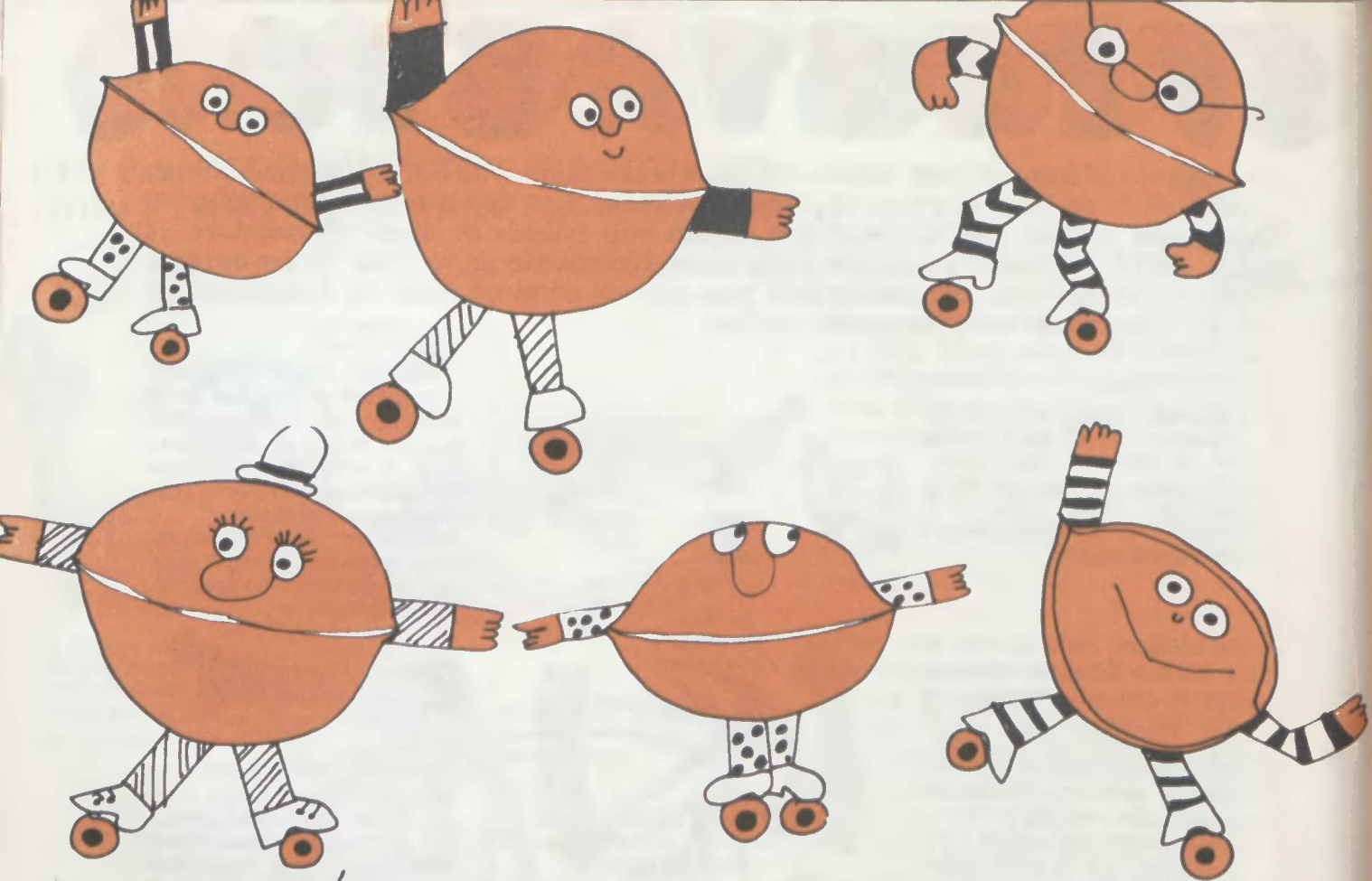
1. Γύρω άπ' τό σπάσιμο χύνεται αίμα πού πήζει καί φτιάχνει ένα προστατευτικό κάλυμμα. Σέ λίγες μέρες τό αίμα πού κυκλοφορεί άπορροφάει τά μυτερά κομμάτια άπ' τίς σπασμένες άκρες.

2. Ειδικά κύτταρα πολλαπλασιάζονται πάνω στίς σπασμένες άκρες φτιάχνοντας μιά μαλακή γέφυρα πού ένώνει τό σπάσιμο.

3. Σέ 3 ως 6 βδομάδες, μέσα άπ' αύτή τή γέφυρα δημιουργείται τό νέο κόκαλο, ακόμα πολύ πορώδες καί μαλακό.

4. Σέ 6 ως 12 εβδομάδες τό νέο κόκαλο σκληραίνει καί ή ένωση γίνεται στέρεη. μέσα σ' ένα χρόνο δέ φαίνεται καθόλου τό σπάσιμο σ'τά παιδιά. Στούς μεγάλους όμως, τό σημείο πού κόλλησαν τά κόκαλα μένει λίγο έξογκωμένο.

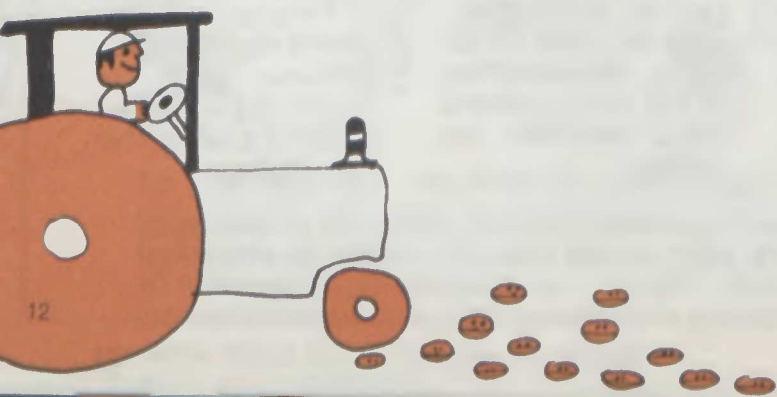
Ή διαδικασία αύτή παίρνει βέβαια αρκετό καιρό, είναι όμως πολύ σπουδαίο πού τό θαυμαστό έργοστάσιο έχει τή δυνατότητα νά έπισκευάζει όλες σχεδόν τίς ζημιές κι έτσι νά μπορεί νά λειτουργεί όπως πρώτα.

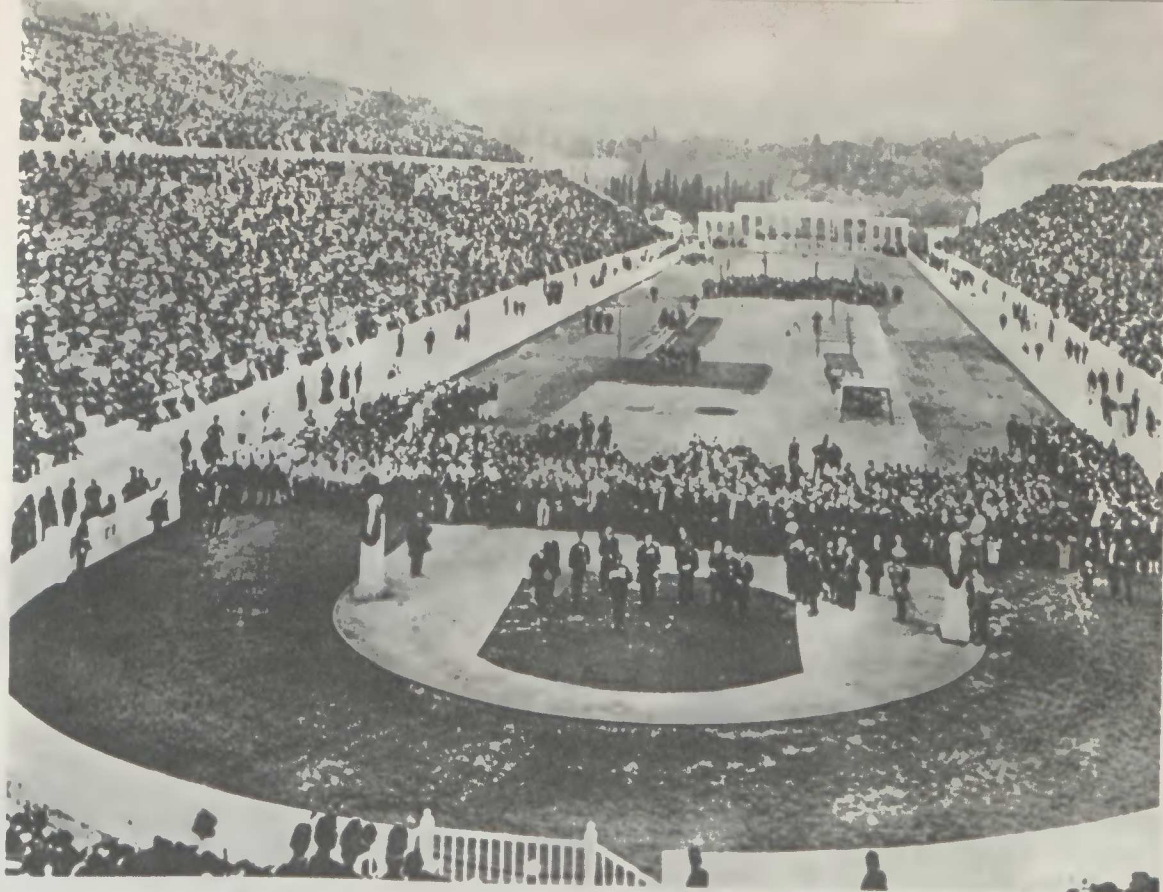

τά καριδωάτινα

Κότσι καρύδια φορεβαν ρόδες και γίγαν καρυδοσάτινα,
 στ' ήλιον στους δρόμους, στις λεωφόρους και καρυδοσατιγοέτρεζαν,
 στις διασταυρώσεις, στα κόκκινα φῶτα, δέν καρυδοσατιγοσταμάτιβαν,
 και τα καρυδοσάτινα, μιά μπουλντόζα τα μπουλντοζοέλιουσε.
 Ήλχ τα καρυδοσάτινα, σού καρυδοσατιγοέτρεχαν
 και δέν καρυδοσατιγοσταμάτησαν, γι' ήλιον... κράσ, κρούσ,
 καρυδοσάτινα.

Ποίημα: Άλυπητη
 είμονογράφηση: Βαλλυ Λιάση

Οι πρώτοι Όλυμπιακοί αγώνες στο Παναθηναϊκό στάδιο τό 1896.

ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

Σέ 621 μέρες καί κάτι ὥρες ἀρχίζουν στή Μόσχα καί σέ 4 ἄλλες πόλεις τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως οἱ 22οι Όλυμπιακοί Ἀγῶνες. Οἱ Όλυμπιακοί Ἀγῶνες ἀποτελοῦν τό πιό σπουδαῖο καί μεγαλειῶδες ἀθλητικό γεγονός στόν κόσμο. Ἀπό τήν ἀρχαία ἐποχή (ἐδῶ καί 3.000 σχεδόν χρόνια) γίνονταν στόν ἑλληνικό χώρο διάφοροι ἀθλητικοί αγῶνες. Οἱ σπουδαιότεροι ἀπό αὐτούς γίνονταν στήν Όλυμπία κάθε 4 χρόνια. Ὀνομάστηκαν λοιπόν Όλυμπιακοί Ἀγῶνες καί γίνονταν συνεχῶς (ἀκόμα καί κατά τή διάρκεια πολέμων γινόταν ἀνακωχή γιά νά διεξαχθοῦν οἱ αγῶνες) ὡς τό 393 μ.Χ., ὅποτε καταργήθηκαν ἀπό τόν Αὐτοκράτορα Θεοδόσιο.

Τό 1892 ὁ βαρῶνος PIERRE DE COUBERTIN, σέ μιά διάλεξη πού ἔκανε στό Παρίσι, ἀνακοίνωσε τίς σκέψεις του γιά τήν ἀναγέννηση τῶν Όλυμπιακῶν Ἀγῶνων. Τό 1894 ἔγινε πάλι στό Παρίσι ἕνα συνέδριο, ὅπου συμμετείχαν 13 χώρες, ἀνάμεσα σ' αὐτές καί ἡ Ἑλλάδα. Στίς 23 Ἰουνίου λοιπόν τοῦ 1894 ἀποφασίστηκε νά διεξάγονται διεθνεῖς ἀθλητικοί αγῶνες μέ τήν μορφή τῶν Ἑλληνικῶν Όλυμπιακῶν Ἀγῶνων κάθε 4 χρόνια.

Ὁ DE COUBERTIN ἤθελε νά γίνουν οἱ πρώτοι αγῶνες στό Παρίσι, ὅμως τελικά ἡ τιμή τῆς διοργάνωσης τῶν Α' Διεθνῶν Όλυμπιακῶν Ἀγῶνων δόθηκε στήν Ἀθήνα. Ἔτσι λοιπόν, στίς 6 Ἀπριλίου τοῦ 1896, 80.000 Ἀθηναῖοι μαζεύτηκαν στό Παναθηναϊκό Στάδιο γιά νά παρακολουθήσουν τήν ἀναγέννηση τῶν Όλυμπιακῶν Ἀγῶνων. Ἀπό τότε οἱ αγῶνες διεξάγονται κάθε 4 χρόνια μέ μόνες διακοπές τό 1916, τό 1940 καί τό 1944 πού ματαιώθηκαν λόγω τῶν Παγκοσμίων Πολέμων.

Σέ μερικούς μῆνες στή Μόσχα λοιπόν θά παρακολουθήσουμε τοῦς 22οις Όλυμπιακοῦς Ἀγῶνες τῶν Νεωτέρων Χρόνων. Στήν πραγματικότητα εἶναι οἱ 19οι, γιατί οἱ Όλυμπιάδες τῶν ἐτῶν 1916, 1940 καί 1944, παρ' ὄλο πού δέν ἔγιναν, ἀριθμήθηκαν κανονικά. Οἱ αγῶνες ἔγιναν στίς ἐξῆς πόλεις:

Ύπό τούς Ύλυμπακούς άγώνες τής Ρώμης καί μετά, καθιερώθηκε κάθε πόλη πού διοργανώνει τούς άγώνες νά έχει τό δικό της σήμα.

I	1896	Ύθήνα				
II	1900	Παρίσι				
III	1904	Σάντ Λούις				
★	1906	Ύθήνα	XVII	1964	Τόκιο	
IV	1908	Λονδίνο				
V	1912	Στοκχόλμη (δέν έγιναν)	XIX	1968		
VI	1916	Βερολίνο				
VII	1920	Ύμβέρσα				
VIII	1924	Παρίσι	XX	1972	Μόναχο	
IX	1928	Ύμστερνταμ				
X	1932	Λός Ύντζελες				
XI	1936	Βερολίνο (δέν έγιναν)				
XII	1940	Ύελσίνκι (δέν έγιναν)	XXI	1976	Μόντρεαλ	
XIII	1944	Λονδίνο				
XIV	1948	Λονδίνο				
XV	1952	Ύελσίνκι				
XVI	1956	Μελβούρνη	XXII	1980	Μόσχα	
						
XVII	1960	Ρώμη		XXII	1984	Λός Ύντζελες

* Είναι ή μεσοολυμπιάδα πού έγινε στήν Ύθήνα γιά νά γιορτάσουν τά 10 χρόνια τών Ύλυμπακών Ύγώνων. Ύμεινε έξω από τήν άρίθμηση.

Ύκτός άπό τή Μόσχα, όπου έχουν άνατεθει όί Ύγώνες του 1980 θά γίνουν διάφορα άγωνίσματα καί σέ άλλες 4 πόλεις τής Σοβιετικής Ύνωσης. Αύτες είναι: Ταλλίν, Κίεβο, Μίνσκ, Λένινγκραντ.

Ύ Μόσχα είναι ή πρωτεύουσα τής Σοβιετικής Ύνωσης καί ή μεγαλύτερή της πόλη. Ύ πληθυσμός της είναι γύρω στά 8 έκατομμύρια. Είναι κτισμένη στίς όχθες του ποταμού Μόσκοβα, μεταξύ τών κοιλάδων του Ύνω Βόλγα καί του ΎΟκα. Ύ θέση της αύτή έπαιξε σπουδαίο ρόλο στήν άνάπτυξη της, γιατί είναι σταυροδρόμι φυσικών όδών πρός Βορρά καί Νότο. Πρωτεύουσα του Σοβιετικού Κράτους έγινε στίς 14 Μαρτίου 1918.

Τό Ταλλίν είναι πρωτεύουσα τής Σ.Σ.Δ. τής Ύεσθονίας καί βρίσκεται στήν είσοδο του κόλπου τής Φινλανδίας (Βαλτική Θάλασσα) άπέναντι άκριβώς άπό τό Ύελσίνκι. Είναι κυρίως τουριστική πόλη καί έχει χρησιμεύσει στό παρελθόν σάν τόπος διεξαγωγής Πανευρωπαϊκών ή Παγκοσμίων πρωταθλημάτων σέ διάφορα άθλήματα. Τό 1980 θά γίνουν εκεί όί άγώνες τής Ύιστιοπλοίας.

Τό Κίεβο είναι πρωτεύουσα τής Σ.Σ.Δ. τής Ούκρανίας, Κρισμένο στή συμβολή τών ποταμών Δνεϊπερ καί Ντέσνα καί τό Μίνσκ είναι πρωτεύουσα τής Σ.Σ.Δ. τής Λευκορωσίας.

Τό Λένινγκραντ βρίσκεται στό βάθος του κόλπου τής Φινλανδίας, καί είναι ή δεύτερη σέ πληθυσμό πόλη τής Σοβιετικής Ύνωσης. Ύδρύθηκε τό 1703 μέ τό όνομα Ύγια Πετρούπολη, άπό τό Μέγα Πέτρο. Τό 1914 μετονομάστηκε σέ Πέτρογκραντ, ένώ τή σημερινή όνομασία πήρε δέκα χρόνια άργότερα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΗΜΑΡΑΣ

ΣΤΡΑΤΣΙΑΤΕΛΛΑ

Μιά ιταλική σούπα, μιά ζεστή σούπα για τὰ κρύα του χειμώνα.

Γιά 4 μερίδες θά χρειαστείς:

3 αὐγά

3 κουταλιές τῆς σούπας τυρί τριμμένο (ἢ ιταλική συνταγή ζητάει τυρί ρομάνο, ἀλλά εἶναι δύσκολο νά τό βρεῖς. Κεφαλογραβιέρα εἶναι τό ἴδιο).

2 κουταλιές τῆς σούπας ψιλοκομμένο μαϊντανό

6 φλυτζάνια κοτόζουμο (φρέσκο ἢ σέ κύβους)

Χτύπησε καλά τὰ αὐγά καί ἀνακάτεψε μέσα τό τυρί καί τό μαϊντανό. Βάλε τό κοτόζουμο νά πάρει βράση. Ρίξε μέσα τὰ αὐγά καί κράτησε τῆ σούπα στή φωτιά γιά λίγα δευτερόλεπτα, ἀνακατεύοντας συνέχεια. Σερβίρισέ την ἀμέσως.

ΤΟ ΡΟΔΟΣΠΙΤΟ

1

ΕΕΕ ΓΕΙΤΟΝΕΣ
ΚΑΛΟ
ΧΕΙΜΩΝΑ!

ΕΛΑΤΕ ΜΕΣΑ!
ΕΧΟΥΜΕ ΤΟΣΑ
ΝΑ ΣΑΣ ΠΟΥΜΕ
ΓΙΑ ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ...
ΕΣΕΙΣ ΠΑΙΔΙΑ
ΕΣΤΕ
ΟΣΟ ΑΚΟΜΑ
ΕΙΝΑΙ ΚΑΛΟΣ
Ο ΚΑΙΡΟΣ...

ΖΗΤΩ!
ΠΑΜΕ
ΠΑΙΔΙΑ...

2

ΑΥΤΑ ΤΑ ΦΥΛΛΑ
ΠΕΦΤΟΥΝ ΣΥΝΕΧΕΙΑ
ΘΑ ΜΑΣ ΚΟΥΚΟΥΛΟΣΟΥΝ
ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ... ΑΥΤΑ ΕΧΕΙ ΤΟ
ΦΘΙΝΟΠΟΡΟ!

ΠΩΩΩ!
ΕΝΑ ΒΟΥΝΟ
ΑΠΟ ΦΥΛΛΑ
ΕΛΑΤΕ ΝΑ
ΣΚΑΡΦΑΛΟΣΟΥΜΕ

ΟΧ!
ΚΙ ΑΜΟ
ΠΕΡΠΑΤΗΜΑ...

3

ΜΠΑ;
ΓΙΑ ΔΕΣΤΕ
ΤΙ ΕΙΝΑΙ
ΚΡΥΜΕΝΟ
ΚΑΤΟ ΑΠΟ ΤΑ
ΦΥΛΛΑ;

ΤΟ
ΦΑΛΑΚΡΟ
ΒΟΥΝΟ!

4

ΠΑΝΤΟΣ ΕΙΝΑΙ
ΟΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΓΙΑ
ΤΣΟΥΛΙΘΡΑ!

ΒΓΑΛΤΕ ΟΛΑ
ΤΑ ΦΥΛΛΑ
ΝΑ ΤΟ
ΞΕΣΚΕΠΑΣΟΥΜΕ!

ΚΑΙ ΓΙΑ
ΞΑΛΛΑ
ΚΑΛΟ
ΕΙΝΑΙ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΗΧΟ
ΠΟΥ ΒΓΑΖΕΙ
ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ
ΕΙΝΑΙ ΚΟΥΦΙΟ!

Ε-Ε-Ε
ΠΑΙΔΙΑ
ΤΡΕΞΤΕ
ΒΡΗΚΑ
ΕΝΑ
ΑΝΟΙΓΜΑ
!

5

ΜΙΑ ΚΑΤΑΠΛΑΚΤΗ!

ΠΑΜΕ
ΝΑ ΔΟΥΜΕ
ΤΙ ΕΙΝΑΙ
ΜΕΣΑ

ΑΑΑ!

6

ΕΙΝΑΙ ΠΟΛΥ
ΣΚΟΤΕΙΝΑ
ΕΔΩ ΜΕΣΑ...

ΜΟΙΑΖΕΙ
ΜΕ
ΣΠΗΛΙΑ!

ΟΧΙ ΒΡΕ ΠΑΙΔΙΑ...
ΜΙΑ ΚΟΥΦΙΑ
ΚΟΛΟΚΥΘΑ
ΕΙΝΑΙ!

ΩΩΩ!
ΠΡΟΣΜΠΑΙΝΟΥΝ
ΜΕΣΑ;

7

ΠΟΛΥ ΩΡΑΙΑ
ΑΥΤΗ Η
ΚΟΛΟΚΥΘΑ...
ΝΑ ΕΡΧΟΜΑΣΤΕ
ΣΥΧΝΑ!

ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΤΟ
ΛΗΜΕΡΙ
ΜΑΣ?

ΜΠΑ ΤΙΒΛΕΠ
ΚΙ ΑΛΗ
ΚΑΤΑΠΑΚΤΗ;
ΠΟΥ ΝΑ
ΟΔΗΓΕΙ
ΑΡΑΓΕ;

8

ΠΩ-ΠΩ...
ΕΙΝΑΙ ΚΑΤΑΣΚΟΤΕΙΝΑ
ΕΚΕΙ ΚΑΤΩ!

ΘΑ
ΧΡΕΙΑΣΤΟΥΜΕ
ΦΑΚΟ...

ΤΡΕΞΤΕ...
ΜΙΑ
ΒΑΘΕΙΑ
ΣΥΡΑΓΓΑ!
ΓΕΜΑΤΗ ΜΥΣΤΗΡΙΟ!

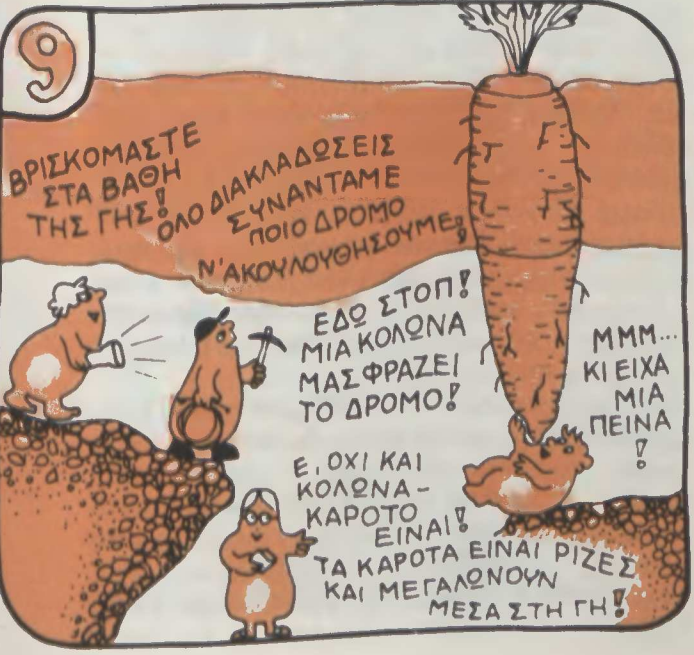
9

ΒΡΙΣΚΟΜΑΣΤΕ
ΣΤΑ ΒΑΘΗ
ΤΗΣ ΓΗΣ!
ΟΛΟ ΔΙΑΚΛΑΔΩΣΕΙΣ
ΣΥΝΑΝΤΑΜΕ
ΠΟΙΟ ΔΡΟΜΟ
Ν' ΑΚΟΥΛΟΥΘΗΣΟΥΜΕ;

ΕΔΩ ΣΤΟΠ!
ΜΙΑ ΚΟΛΩΝΑ
ΜΑΣ ΦΡΑΖΕΙ
ΤΟ ΔΡΟΜΟ!

ΜΜΜ...
ΚΙ ΕΙΧΑ
ΜΙΑ
ΠΕΙΝΑ!

Ε, ΟΧΙ ΚΑΙ
ΚΟΛΩΝΑ-
ΚΑΡΟΤΟ
ΕΙΝΑΙ!
ΤΑ ΚΑΡΟΤΑ ΕΙΝΑΙ ΡΙΖΕΣ
ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΩΝΟΥΝ
ΜΕΣΑ ΣΤΗ ΓΗ!

10

ΜΑΜΑ ΜΟΥ!
ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΠΑΝ
ΤΟΥΤΟ;
ΕΝΑ ΦΙΔΙ
ΜΑΣ ΚΛΕΝΕΙ
ΤΟ ΔΡΟΜΟ...

ΤΡΕΞΤΕ
ΝΑ ΓΛΙΤΣΟΥΜΕ
ΑΧ! ΠΩΣ ΘΑ
ΓΥΡΙΣΟΥΜΕ
ΠΙΣΩ?

ΑΥΤΗ Η
ΣΥΡΑΓΓΑ
ΕΙΝΑΙ ΓΕΜΑΤΗ
ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ!

11

ΚΑΝΤΕ ΛΙΓΟ ΗΣΥΧΙΑ...
ΑΚΟΥΩ ΕΝΑ ΘΟΡΥΒΟ
ΣΑΝ ΚΑΤΙ ΝΑ
ΣΕΡΝΕΤΑΙ ΣΤΟ
ΧΩΜΑ...

ΒΟΗΘΕΙΑ
ΕΝΑ ΤΕΡΑΣ!
ΧΑΘΗΚΑΜΕ...
ΜΑΣ ΖΩΣΑΝΕ ΑΠΟ ΠΑΝΤΟΥ...

ΠΩ-ΠΩΩ
ΤΙ ΚΟΦΤΕΡΑ
ΔΟΝΤΙΑ
ΚΑΙ ΝΥΧΙΑ...
ΘΑ ΜΑΣ ΦΑΕΙ!

ΜΑ ΤΙ ΦΟΒΑΣΤΕ;
ΑΦΟΥ
ΔΕΝ ΜΑΣ ΒΛΕΠΕΙ!
ΕΙΝΑΙ ΤΥΦΛΟΠΟΝΤΙΚΑΣ!

ΧΡΤΣΣ... ΧΡΤΣΣ...

ΕΑ

ΤΑΞΙΔΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΕΙΡΗΝΗ ΝΑΚΟΥ

Τόν Άπρίλη είχαμε ξεκινήσει μιά σειρά ταξίδια πίσω στό χρόνο, γιά νά γνωρίσουμε τούς άνθρώπους πού έζησαν πολύ παλιά στόν τόπο μας.

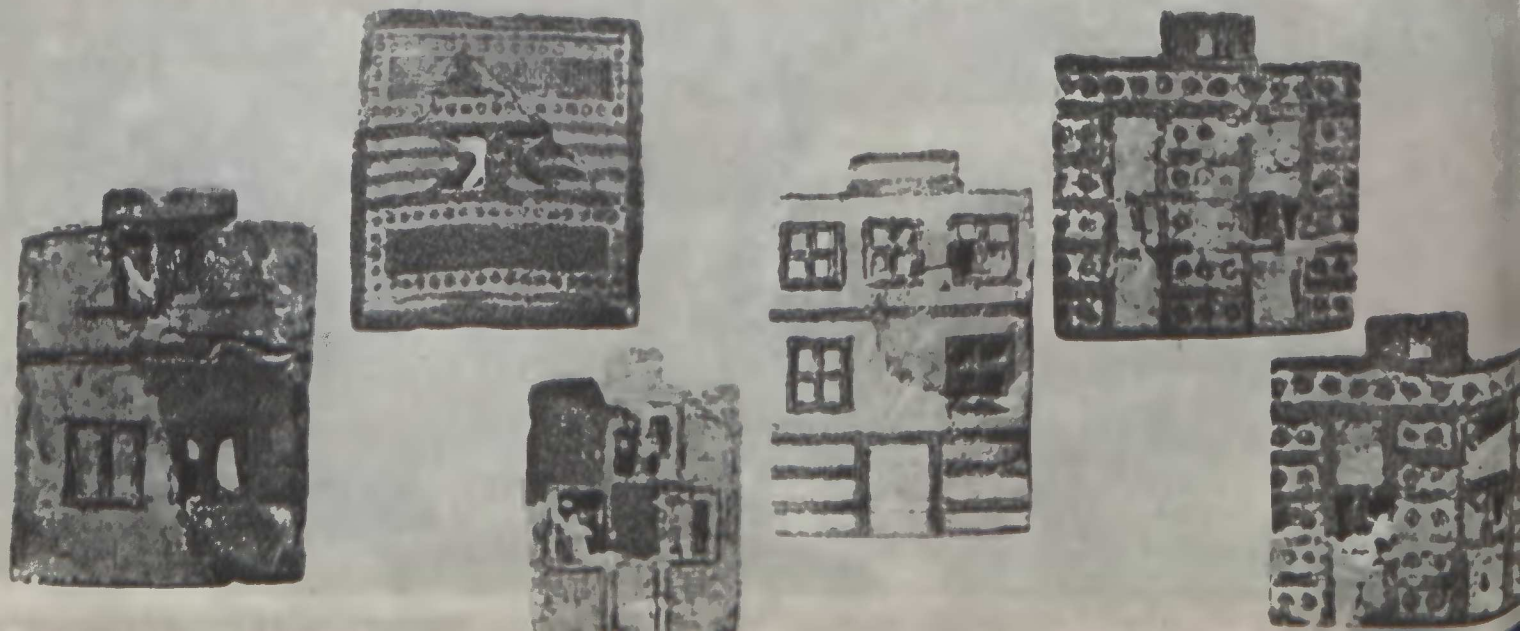
Έκατοντάδες χιλιάδες χρόνια πρίν άπό μäs, έζησαν οί πρώτοι άνθρωποι στόν έλληνικό χώρο καί ξεκίνησαν τή μακριά Ιστορία, πού φτάνει μέχρι τίς μέρες μας. Πρώτος μας σταθμός ήταν τά Πετράλωνα τής Χαλκιδικής, στά χρόνια τής Παλαιολιθικής Έποχής, πάνω άπό 100.000 χρόνια πρίν. Μέσα σέ μιά μεγάλη σπηλιά γνωρίσαμε τούς άνθρώπους αύτούς, πού κυνηγοϋσαν άγρια ζώα γιά νά ζήσουν καί γιά μόνα τους έργαλεία είχαν κόκαλα, ξύλα, καί πέτρες.

Μετά ταξιδέψαμε στό Σέσκλο, κοντά στό Βόλο, στά χρόνια τής Νεολιθικής Έποχής γύρω στά 9.000 μέχρι τά 5.000 χρόνια πρίν. Οί άνθρωποι είχαν μάθει πιά νά καλλιεργοϋν τή γή, είχαν δικά τους κοπάδια κι είχαν φτιάξει τά πρώτα σπίτια μέ πέτρες, λάσπη καί κλαδιά. Μέ τή λάσπη έφτιαχναν κι ένα σωρό πιάτα, βάζα καί μικρά γυναικεία άγαλματάκια. Είχαν θαυμάσει τή δύναμη τής γυναίκας πού γεννά παιδιά. Είχαν θαυμάσει άκόμα τή δύναμη τής γής, πού βγάξει του κόσμου τά φυτά καί τήν είχαν πιστέψει σάν μάνα-θεά.

Τά χρόνια πέραγαν καί μεις ξεκινήσαμε γιά τό τρίτο μας ταξίδι στά πρώτα χρόνια τής Έποχής του Χαλκού, τότε πού οί άνθρωποι άρχισαν νά χρησιμοποιοϋν τά μέταλλα, κάπου 5.000 χρόνια πρίν. Μέ μιά πρόχειρη βάρκα φτάσαμε στήν Χαλανδριανή, στήν Β. πλευρά τής Σύρου. Έδώ ζήσαμε γιά κάμποσο καιρό μέσα στόν όχυρωμένο συνοικισμό πού είχάν φτιάξει μέ πέτρες οί άνθρωποι αύτοί πάνω σέ μιά άπότομη πλαγιά. Είδαμε τά διάφορα πράγματα πού έφτιαχναν μέ πηλό, μάρμαρο ή πέτρα, όπως τά «κυκλαδίτικα» άγαλματάκια. Άκόμα ξανοιχτήκαμε μαζί τους στό πέλαγος, γνωρίσαμε κι άλλους τόπους, ώσπου φτάσαμε καί στήν Άνατολή. Έκει είδαμε μεγάλες πόλεις, γνωρίσαμε άνθρώπους πού ήξεραν νά γράφουν καί πού χρησιμοποιοϋσαν μέταλλα. Πήραμε λίγο χαλκό καί γυρίσαμε στή Χαλανδριανή. Σιγά σιγά τά μέταλλα έμπαιναν όλο καί πιό πολύ στή ζωή μας.

Έτσι κύλησαν κάπου 1.000 χρόνια. Η ζωή όμως άρχισε νά γίνεται δύσκολη. Ένα σωρό καράβια διασχίζανε τό Αίγαίο, ώσπου ή Κρήτη στό Νότο έγινε πολύ δυνατή κι άρχισε νά έλέγχει τό έμπόριο κι όλους τούς θαλάσσιους δρόμους.

Έτσι ήρθε ή στιγμή νά ταξιδέψουμε στήν Κρήτη.

Είχαμε ακούσει μύθους για τό δυνατό βασιλιά της Κρήτης Μίνωα, για τή γυναίκα του Πασιφάη, πού ήταν κόρη του ήλιου, για τό φοβερό Μινώταυρο, πού ζούσε στό Λαβύρινθο, άκόμα για τό Θησέα, πού ξεκίνησε από τήν Άθήνα και σκότωσε τό Μινώταυρο μέ τή βοήθεια της Άριάδνης, της κόρης του Μίνωα. Ξέραμε άκόμα ότι τό Αιγαίο πέλαγος ονομάστηκε έτσι από τόν Αιγαία, τό βασιλιά της Άθήνας και πατέρα του Θησέα, πού έπεσε στή θάλασσα από τή λύπη του, έπειδή πίστεψε ότι ό γιός του σκοτώθηκε από τό Μινώταυρο. Όλοι αύτοί οί μύθοι έφτιαχναν μιά δμορφη όσο και περίεργη εικόνα για τόν κόσμο της Κρήτης. Μιά εικόνα πού ένωνε τούς άνθρώπους μέ τόν ήλιο, τήν πραγματικότητα μέ τή φαντασία. Πηγαίναμε στην Κρήτη μέ σκοπό νά τή γνωρίσουμε και νά καταλάβουμε τούς μύθους, πού γεννήθηκαν εκεί πριν χιλιάδες χρόνια κι έμειναν ως σήμερα ζωντανοί.

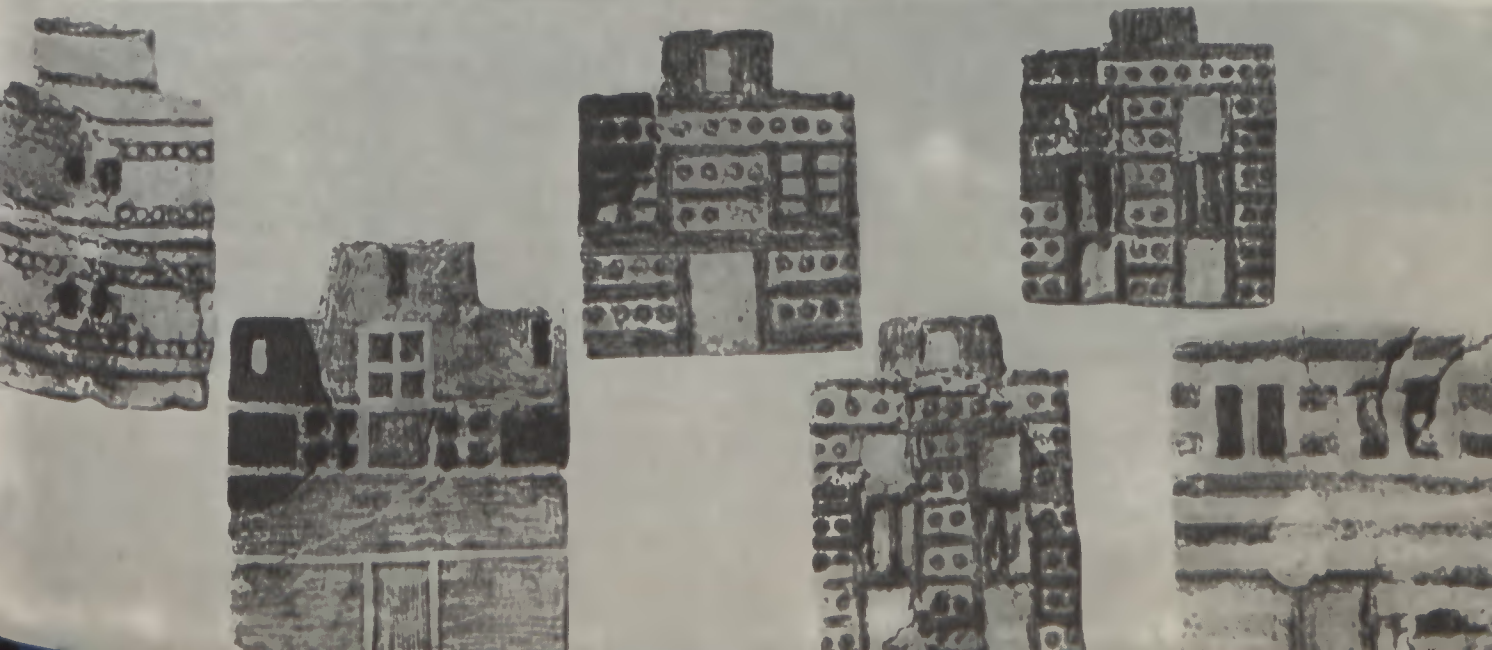
Μόλις φτάσαμε στην Κνωσσό, τά χάσαμε. Ένα άνακτορικό συγκρότημα, μεγάλο σαν πολιτεία, άπλωνόταν στην κορφή του λόφου. Περιπατήσαμε μέσα από τούς κήπους μέ τά δέντρα και φτάσαμε στό μεγάλο δρόμο, πού οδηγούσε στην κεντρική πύλη. Άνεβήκαμε τίς σκάλες περάσαμε από μιά μεγάλη στοά και μπήκαμε μέσα. Στην είσοδο οί φρουροί κοιτούσαν προσεκτικά τούς άνθρώπους πού μπανόβγαιναν πολυάσχολοι κουβαλώντας μεγάλα βάζα και πιθάρια μέ σιτάρι, έλιές, λάδι, κρασί. Προχωρήσαμε. Έκει κοντά ύπηρ-

...Ένα άνακτορικό συγκρότημα, μεγάλο σαν πολιτεία, άπλωνόταν στην κορφή του λόφου...

χαν ύπόγειες άποθήκες για τίς σοδειές. Είδηκοί ύπάλληλοι κατέγραφαν τά πράγματα πάνω σε πήλινες πλάκες. Τά γράμματά τους έμοιαζαν μέ εικόνες, όπως κεφάλι άνθρώπου ή λύρα. Πιό ψηλά ύπήρχαν μικρά ιερά. Πέτρινα κέρατα ταύρων στόλιζαν τήν κορφή τους.

...τά σπίτια του λαού καλοφτιαγμένα, αλλά πιό μικρά, σχημάτιζαν μιά χαρούμενη πόλη...

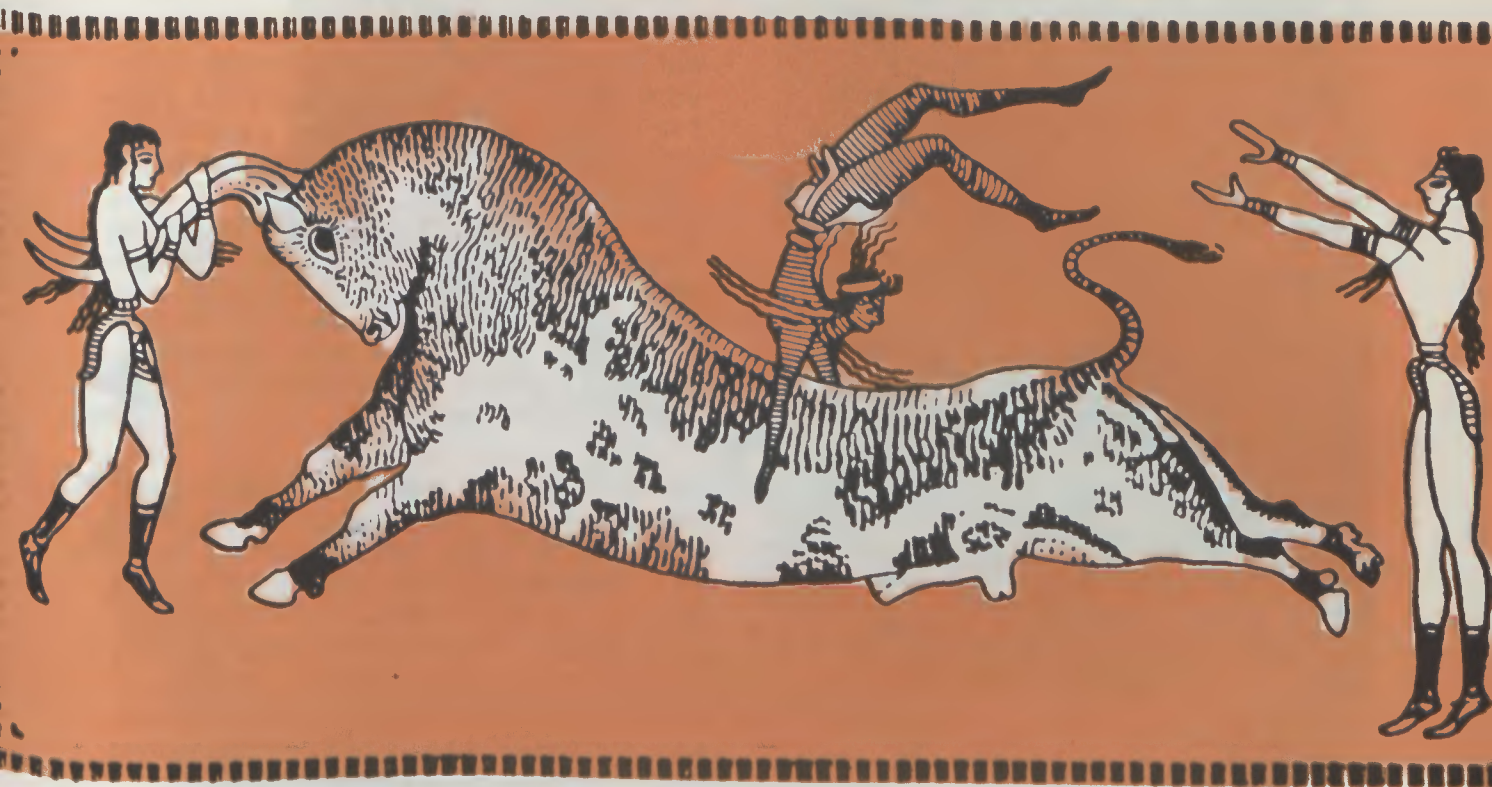

... είδαμε ένα μικρό άγαλμα μιάς γυναίκας
πού στά χέρια της κρατούσε φίδια...

Πραγματικά σέ πολλά μέρη έβλεπε κανείς κέρατα ταύρων ή διπλούς πέλεκες. Ήταν φανερό ότι έδω λάτρευαν τόν ταύρο, αυτό τό δυνατό ζω, πού συμβολίζει τή δύναμη και τήν όρμή τής ζωής. Λάτρευαν τή φύση σέ κάθε της μορφή. Δέν ξαφνιαστήκαμε λοιπόν, όταν λίγο πιό πέρα, στό θησαυροφυλάκιο ενός ιεροϋ, είδαμε ένα μικρό άγαλμα μιάς γυναίκας πού στά χέρια της κρατούσε φίδια. Ήταν ή θεά τής βλάστησης και τά φίδια θύμιζαν τή δύναμη πού κρύβει ή γή βαθιά μέσα της.

Σέ λίγο φτάσαμε σ' ένα μεγάλο δωμάτιο μέ ζωγραφιστούς τοίχους. Άμέσως άναγνωρίσαμε τό βασιλιά, πού ήρθε και κάθισε περήφανος στόν μεγάλο βασιλικό θρόνο. Μετά βγήκαμε έξω κι άφοϋ περάσαμε άπό ένα σωρό δωμάτια και διαδρόμους, άρχισαμε ν' άνεβαίνουμε τίς μεγάλες σκάλες, ώσπου φθάσαμε στό διαμέρισμα τής βασίλισσας. Ή βασίλισσα μόλις είχε κάνει τό μπάνιο της στό λουτρό και στολιζόταν για μιά μεγάλη γιορτή. Φορούσε ένα φουστάνι μέ φαρδιά φούστα και σφιγμένη μέση. Τά μαλλιά της ήταν χτενισμένα μέ πολλή προσοχή. Ή εκείνη τήν ώρα έβαζε τά χρυσά κοσμήματά της. Ύστερα σηκώθηκε και μείς τήν άκολουθήσαμε καθώς κατέβαινε μέ τίς πριγκίπισσες πρός τή μεγάλη κεντρική αύλή. Πήγε και κάθισε σ' έναν έξώστη. Ήμεεις σταθήκαμε μαζί μέ τόν κόσμο και περιμέναμε ν' άρχισει ή γιορτή.

Σέ λίγο μιά πομπή άπό μελαμψά παληκάρια προχώρησε στό κέντρο τής αύλης οδηγώντας ένα δυνατό ταύρο. Καθένας πήρε τή θέση του για τό άγώνισμα. Ένας ένας περίμενε τόν ταύρο πού όρμούσε και τόν άρπαζε άπό τά κέρατα. Τό ζωό τίναζε τό κεφάλι πρός τά πάνω κι ό άκροβάτης μ' ένα πήδημα βρισκόταν όρθιος πίσω του. Έτσι τά νέα αυτά παιδιά νικούσαν τό φόβο και τή δύναμη του ταύρου, κι όλος ό κόσμος τούς ζητωκραύγαζε. Όταν τέλειωσε ή γιορτή, άκολουθήσαμε τούς Μινωίτες στό βραδινό φαγητό.

περίμενε τόν ταύρο πού όρμοϋσε καί τόν άρπαξε από τά κέρατα...

τό. Κρέας, ψάρια, λαχανικά καί κρασι με-
σα σέ πολύχρωμα βάζα καί πιάτα διακο-
σμημένα μέ σπείρες, χταπόδια καί λου-
λούδια.

Τό πρωί κατεβήκαμε στό λιμάνι. Οί ναυτι-
κοί φόρτωναν τά καράβια μέ κάθε λογής
πραμάτειες, ξυλεία, ζωγραφισμένα βάζα,
γεωργικά προϊόντα κ.ά. γιά νά τά ανταλ-
λάξουν στήν Άνατολή καί στήν Αίγυπτο
μέ χαλκό καί πολύτιμα μέταλλα. Στήν
Αίγυπτο μάλιστα, στό νησί Φάρο έξω από
τό Δέλτα του Νείλου, τούς περίμενε ένα
δικό τους Μινωικό λιμάνι μέ μακριές προ-
βλήτες καί κυματοθραύστες.

Τά καράβια ήταν μεγάλα μέ ψηλή πλώρη.
Είχαν πολλά πανιά καί κουπιά. Οί Μινωί-
τες άγνάντευαν τή θάλασσα μ' έμπιστο-
σύνη. "Ήξεραν τή δύναμή τους καί δέν

είχαν τίποτα νά φοβηθοϋν. 'Η Κρήτη ήταν
τότε μιά μεγάλη διεθνής δύναμη, πού
είχε είχε σχέση μ' όλους τούς άλλους
δυνατούς λαούς τής Άνατολής καί τής
Αίγύπτου καί τό Αίγαίο ήταν γεμάτο από
δικούς της εμπορικούς σταθμούς. Γι' αυ-
τό άλλωστε οί Κρήτες δέν όχύρωναν τίς
πολιτείες τους.

'Αφοϋ χαζέψαμε αρκετή ώρα, πήραμε πά-
λι τό δρόμο γιά τά ανάκτορα. Βρεθήκαμε
στή βόρεια πύλη. Οί φρουροί προσπαθοϋ-
σαν νά βάλουν σέ τάξη τά έμπορεύματα
πού έρχονταν από τό λιμάνι. Περάσαμε
άπό μιά στοά μέ ζωγραφιστό τοίχο καί γιά
κάμποση ώρα περπατούσαμε άπό δώ κι
άπό κεί γεμάτοι περιέργεια.

Είδαμε τά έργαστήρια τών τεχνιτών γεμά-
τα πέτρες, πηλό, μέταλλα, είδαμε τό έλαι-
οτριβείο κι άκόμα έναν κλίβανο γιά νά

ΤΡΩΓΑΝΕ ΚΑΛΑ
ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΜΑΣ
ΟΙ ΜΙΝΩΙΤΕΣ!

ΜΑ ΕΦΕΡΝΑΝ
ΜΕΤΑΚΑΡΘΙΑ
ΤΟΥΣ ΛΙΧΟΝΔΙΕΣ
ΑΠ' ΟΛΟ ΤΟΝ
ΚΟΣΜΟ!

... σέ λίγο φτάσαμε σ' ένα μεγάλο δωμάτιο
μέ ζωγραφιστούς τοίχους...

λιώνουν τά μέταλλα. 'Ανεβήκαμε τέσσερα, πέντε πατώματα καί συναντήσαμε πολλά δωμάτια, σκάλες, στοές, έσωτερικές αϋλές καί διαδρόμους. Τό ανάκτορο τής Κνωσσοϋ ήταν ένας πραγματικός «λαβύρινθος»!

''Υστερα πήραμε τό δρόμο γιά τήν πλαγιά. Βγήκαμε από μιά πύλη καί κατηφορίσαμε. Τά σπίτια τοϋ λαοϋ καλοφτιαγμένα, αλλά πιό μικρά, σχημάτιζαν μιά χαρούμενη πόλη, πού άπλωνόταν ως τό λιμάνι.

'Εκείνη τήν ώρα παρέες, παρέες ό κόσμος ξεκινούσε γιά ένα θρησκευτικό πανηγύρι. Τούς άκολουθήσαμε κι έμεις καθώς ανέβαιναν πρós τό βουνό. Βράδιαζε, όταν φτάσαμε στην κορφή. Γυναίκες κι άντρες μαζί άναψαν μιά μεγάλη φωτιά κοντά σ' ένα μικρό ιερό κι έριξαν μέσα καρπούς καί μικρά πήλινα άγαλματάκια. Μέ τεντωμένα τά χέρια ψηλά παρακαλούσαν τή μεγάλη θεά τής φύσης νά είναι

καλή μαζί τους. Νά έχουν καλή σοδειά, καί νά τούς προστατεύει από κάθε κίνδυνο κι άρρώστια. 'Αλήθεια εκεί ψηλά νόμιζες ότι έφτανες τόν οϋρανó μέ τόν ήλιο καί τή σελήνη. 'Εκεί ήταν ό κατάλληλος τόπος νά λατρεύεις τή φύση, πού κάθε μέρα φανερώνει στους ανθρώπους τούς δύο αυτούς φωτεινούς δίσκους. Κοιτάξαμε γύρω. ''Όλη σχεδόν ή Κρήτη μέ τήν εύφορη γή, τά καλά λιμάνια καί τά ανάκτορα τών βασιλιάδων όπως τής Κνωσσοϋ, τής Φαιστοϋ καί τών Μάλλιων, άπλωνόταν στά πόδια μας.

Κάποιο πρwί φάνηκαν από τό βορρά καράβια. Τρέξαμε στό λιμάνι. Γιά πρώτη φορά καράβια από τόν κεντρικό 'Ελληνικό χώρο πλησίαζαν τό νησί. 'Ηταν 'Αχαιοί από τίς Μυκήνες, πού είχαν άρχισει ν' άπλώνονται στην θάλασσα τοϋ Αιγαίου καί ήθελαν νά έχουν ένα έμπορικό σταθμό στην Κρήτη. Σίγουρα κάποιος μεγάλος πολιτισμός είχε άρχισει νά φουντώνει στόν κεντρικό 'Ελληνικό χώρο.

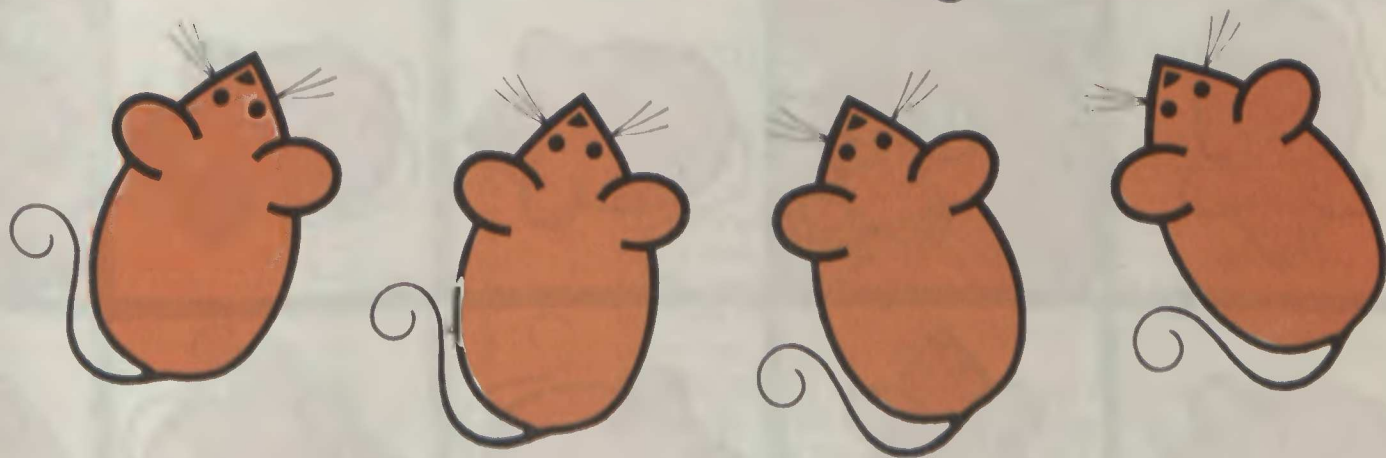
Οί μέρες περνούσαν πολύ εύχάριστα στην Κρήτη κι έτσι μείναμε έδw πολύ καιρό. Ξαφνικά όμως ένας άπότομος θόρυβος τάραξε τήν ήρεμη ζωή μας. 'Η γή κουνήθηκε από δυνατό σεισμό κι ή θάλασσα άπλωσε τά κύματά της άπειλητικά. 'Ηταν μιά δυνατή έκρηξη στό ήφαιστειο τής Θήρας.

Τρομαγμένοι άφήσαμε τή γκρεμισμένη πολιτεία κι άρχισαμε νά σκαρφαλώνουμε πρός τά κεντρικά βουνά. Μετά από κάμποσο καιρό, όταν πέρασε ή ταραχή, κάποιιο καράβι από τίς Μυκήνες μάς πήρε γιά τήν κεντρική 'Ελλάδα.

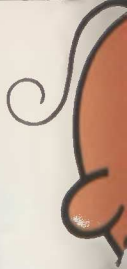
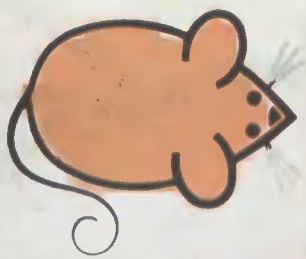
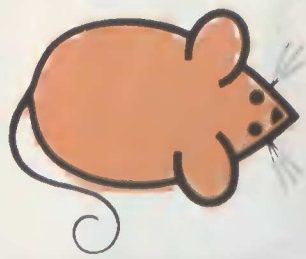
Καθώς τέλειωνε τό ταξίδι μας στην Κρήτη, ήρθαν στό νοϋ ξανά οί μύθοι. Μέσα από τόν παραμυθένιο κόσμο έβγαινε ή μεγάλη άλήθεια γιά τόν κόσμο τής Κρήτης, όπως μπόρεσαν νά τήν συγκρατήσουν οί γενιές τών ανθρώπων.

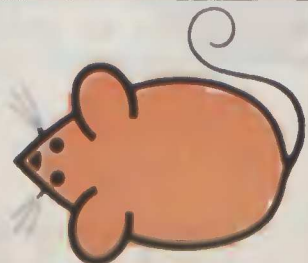
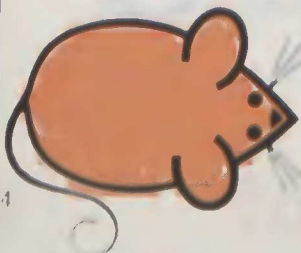
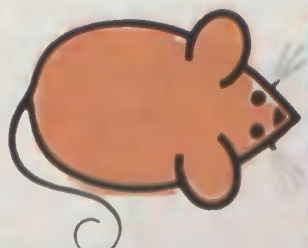
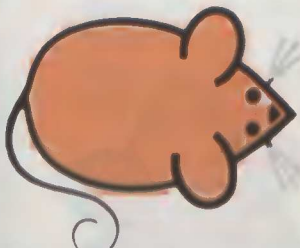
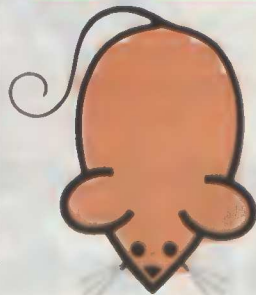
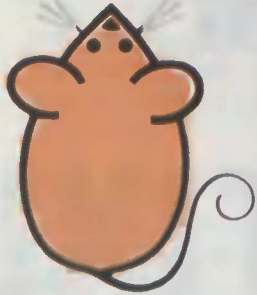
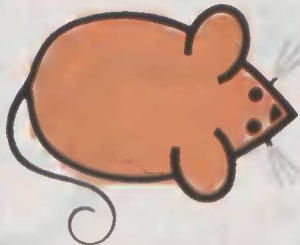
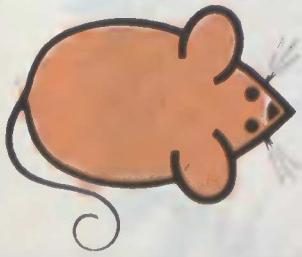
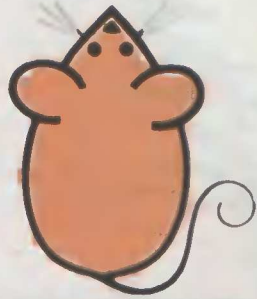
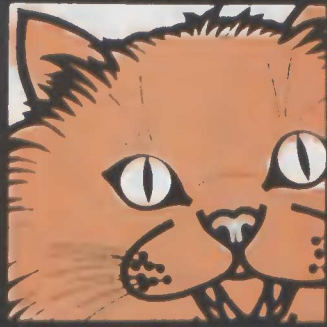
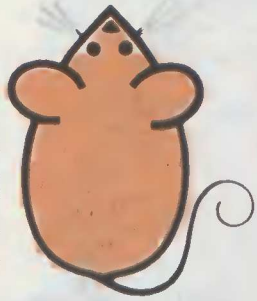
ΓΑΤΕΣ και ΠΟΝΤΙΚΙΑ

ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ

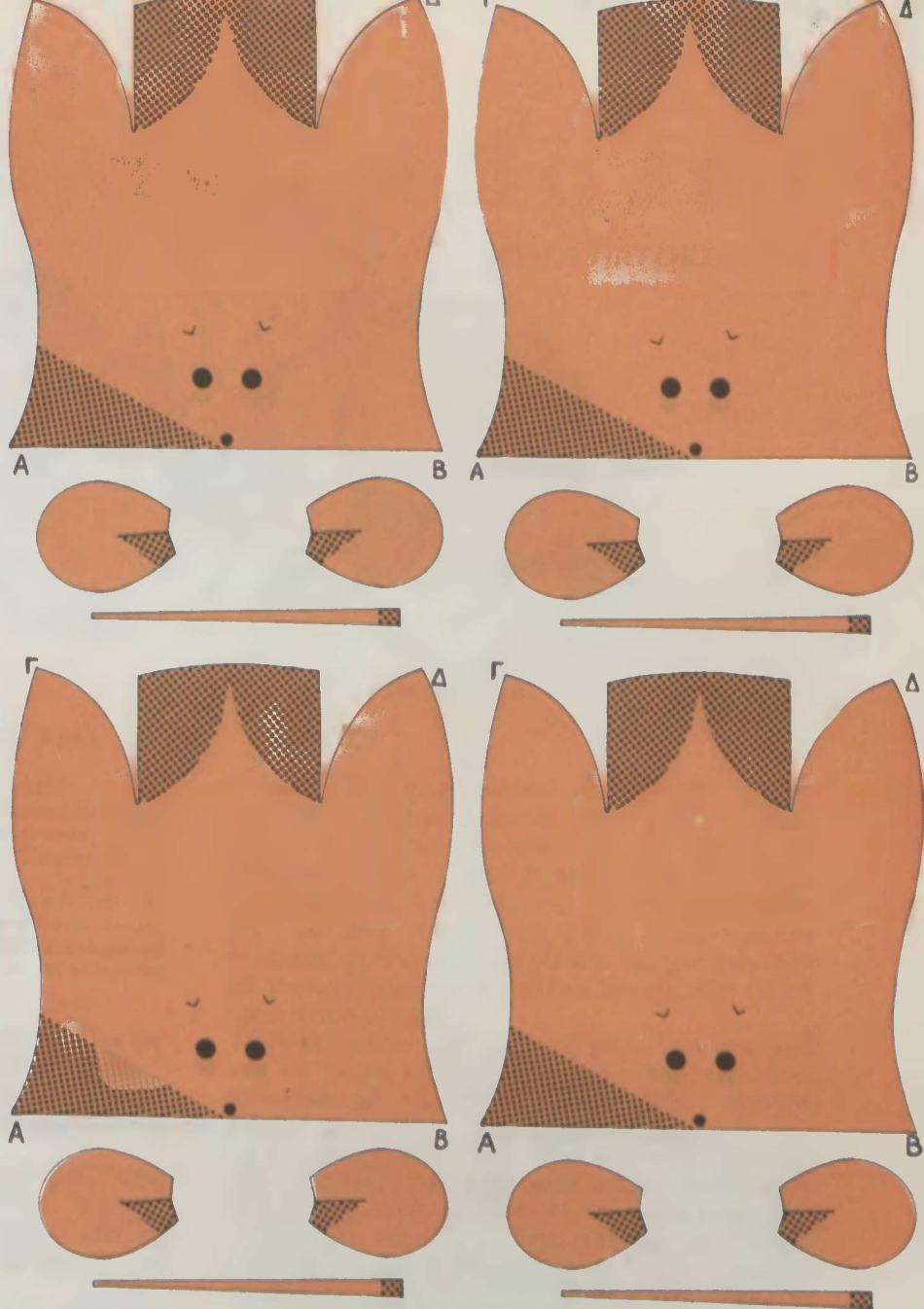

A P X H

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΣΗ: ΑΝΤΩΝΗΣ ΚΑΡΑΒΙΤΣ

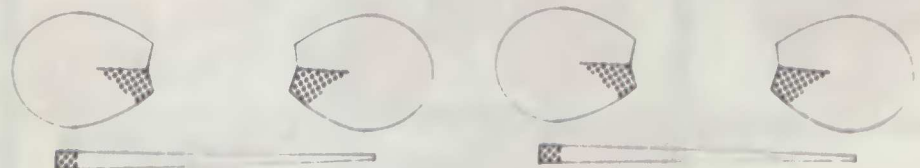
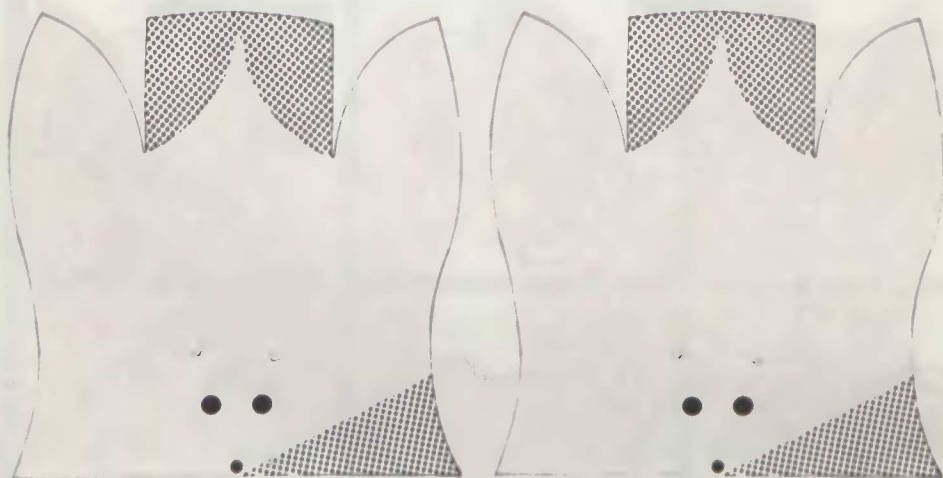
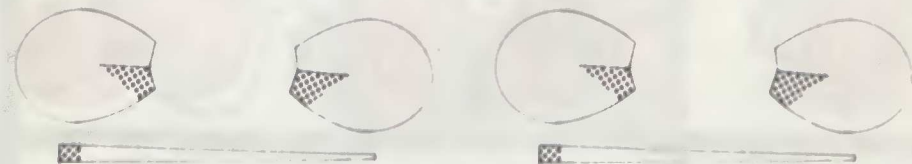
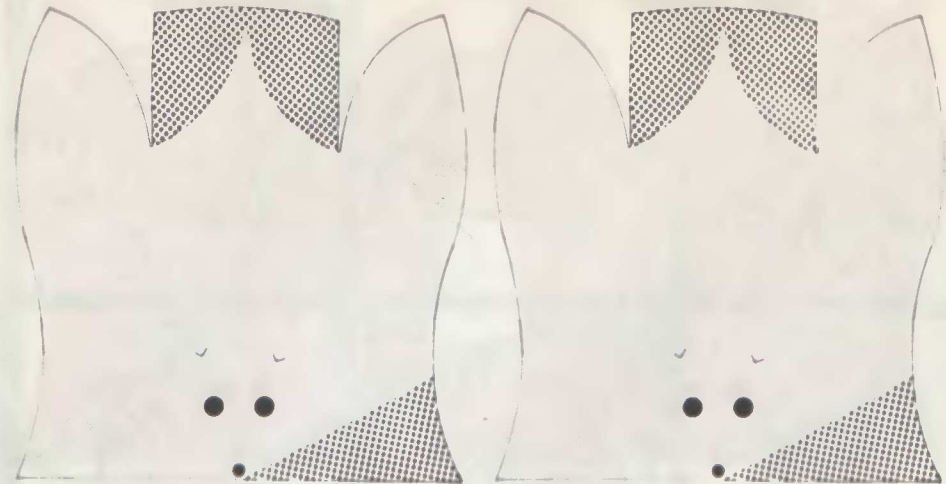
ΠΑΙΞΕ ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΤΗΣ ΓΑΤΑΣ ΜΕ ΤΟ ΠΟΝΤΙΚΙ

Πρώτα κόψε και φτιάξε τὰ ποντίκια σύμφωνα με τις οδηγίες που έχουμε στην επόμενη σελίδα. Θα χρειαστεί κι ένα ζάρι.

Τό παιχνίδι παίζεται με 2 ως 4 παιδιά.

Κάθε παίχτης παίρνει έναν ποντικό και ρίχνει τό ζάρι. Προχωράει τόν ποντικό του τόσα τετράγωνα, όσα έδειξε τό ζάρι, αρχίζοντας άπ' τό τετράγωνο που γράφει ΑΡΧΗ.

ΠΡΟΣΟΧΗ! 'Η κατεύθυνση που παίρνει ό ποντικός κάθε φορά είναι αυτή που δείχνουν οι ποντικοί που είναι ζωγραφισμένοι στά τετράγωνα. "Αν τυχόν ό ποντικός ενός παίχτη πέσει σέ τετράγωνο που έχει γάτα αντί για ποντικό, τότε ό παίχτης χάνει και βγαίνει άπ' τό παιχνίδι. Κερδίζει αυτός που μένει στό παιχνίδι τελευταίος.

Θά χρειαστείς ψαλίδι καί κόλλα. Κόψε προσεκτικά τούς τέσσερις ποντικούς, τά αὐτιά τους καί τίς οὐρές. Ἡ μαύρη βούλα ἀνάμεσα στά μάτια εἶναι ἡ μύτη τους. Λύγισε μαλακά τίς δύο γωνίες Α καί Β γύρω ἀπ' τή μύτη γιά νά φτιάξεις ἕνα χωνάκι. Κόλλησέ το βάζοντας κόλλα στήν ἐπιφάνεια μέ τίς τελίτσες. Βάλε κόλλα στά δύο ἡμικύκλια στό πίσω μέρος τοῦ ποντικού πού ἔχουν τελίτσες. Λύγισε τίς δύο ἄκρες Γ καί Δ καί κόλλησέ τις ἀπό πίσω. Κάνε μία ψαλιδιά στά αὐτιά πάνω στήν γραμμή. Κόλλησε τά δύο ψαλιδισμένα κομμάτια βάζοντας κόλλα στήν ἐπιφάνεια μέ τίς τελίτσες. Τά αὐτιά εἶναι ἕτοιμα. Κόλλησέ τα στόν ποντικό πάνω ἀπό τά μάτια στή διπλή γραμμή. Τσάκισε τήν οὐρά πάνω στή γραμμή καί βάλε κόλλα στήν ἐπιφάνεια μέ τίς τελίτσες. Κόλλησέ την ἀπό μέσα στό πίσω μέρος τοῦ ποντικού. Ἐάν θέλεις κατσάρωσε τήν οὐρά τυλίγοντάς την γύρω ἀπό ἕνα μολύβι. Ὁ ποντικός εἶναι ἕτοιμος. Μπορεῖς νά παίξεις τό παιχνίδι μέ τή γάτα ἢ νά τούς βάλεις στή σειρά γιά νά στολίσεις τό δωμάτιό σου.

ΓΙΑ ΝΑ ΦΤΙΑΞΕΙΣ
ΤΑ ΠΟΝΤΙΚΙΑ

ἡ Ντιάνα και ὁ Τόμ

ΟΛΓΑ ΠΙΕΡΟΒΣΚΑΓΙΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΑΠΟ ΤΑ ΡΩΣΙΚΑ: ΚΙΡΑ ΣΙΝΟΥ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΤΕΥΧΟΣ

Στά παλιά χρόνια, τότε πού ἡ σημερινή πρωτεύουσα τοῦ Καζαχστάν Ἄλμα-Ἄτα ἦταν μιά μικρή κωμόπολη, σ' ἓνα σπίτι μέ πελώριο κῆπο ζούσανε τέσσερις ἀδελφές, πού ἡ καθεμί τους εἶχε ἀπό ἓνα ζῶο. Στή μιά ὁ πατέρας τῆς ἔφερε δυό λυκάκια, ἓνα θηλυκό κι ἓνα ἀρσενικό, τόν Τόμ και τήν Ντιάνα. Στήν ἀρχή τά λυκάκια φοβόνταν ὄλους, ἀλλά ἔπειτα ἀγάπησαν πολύ τή μικρή τους κυρά και τά σκυλιά τοῦ σπιτιοῦ, πού τά μάθανε ὅμως νά κυνηγᾶνε κότες.

Κατά βάθος ἔτρεμα ἀπό τό φόβο μου: κι ἂν μοῦ τή σκάσουν ἡ Ντιάνα κι ὁ Τόμ;

— Ντιανάκι! Τόμυ! φώναξα μέ τήν πιό γλυκιά μου φωνή και ἡ καρδιά μου βροντοχτυποῦσε ἀπό τήν αγωνία μου.

Και τότε εἶδαν ὄλοι μέ τά μάτια τους πῶς χίμηξαν κοντά μου τά λυκόπουλα. Ἦρθαν ἀμέσως, γιατί βρίσκονταν κρυμμένα κάπου ἐκεῖ κοντά και περίμεναν ν' ἀκούσουν τή φωνή μου.

— Τά βλέπετε; εἶπα θριαμβευτικά στό παιδιά. Μή μοῦ ξαναπεῖτε πῶς δέν ξεχωρίζουν τή φωνή μου.

Τό καλοκαίρι πλησίαζε στό τέλος του. Τά λυκόπουλα εἶχαν μεγαλώσει πιά. Αὐτό τό ἔβλεπε κανεῖς ἀπό τό σεβασμό πού τοὺς ἔδειχναν τώρα οἱ σκύλοι. Πρωτύτερα, ὅταν τά λυκόπουλα ἦταν πολύ μικρά, τά σκυλιά δέν τοὺς δίνανε καμιά σημασία. Τώρα ὅμως ἔρχονταν ὄλο και πιό συχνά νά τοὺς βροῦν στόν κῆπο.

Κάποια μέρα τά σκυλιά μπήκαν τρέχοντας στόν κῆπο κι ἄρχισαν νά χοροπηδᾶνε ἀνάμε-

σα στό δέντρο, μέ φωνές, μέ γαβγίσματα και κάνοντας τοῦμπες πάνω στόν ἐνθουσιασμό τους. Ἡ γῆ ἦταν μαλακιά και γλυκιά και τά πεσμένα φύλλα λές και σέ καλοῦσαν νά χῶσεις ἀνάμεσά τους τή μύτη σου. Τά σκυλιά πηδοῦσαν τό ἓνα πάνω στό ἄλλο, σκορποῦσαν σωρούς φύλλα στόν ἀέρα και δέν μπορούσαν νά σταμτήσουν οὔτε γιά ἓνα λεπτό, σάν νά τά ἔχαν κουρδισμένα.

Τά λυκόπουλα κόλλησαν τή χαρά τῶν σκύλων και τό ἔριξαν κι αὐτά στό παιχνίδι. Ἡ Ντιάνα χτύπησε μέ τό πόδι τῆς τόν Τόμ, πήδησε πέρα, μαζεύτηκε και περίμενε σάν νά τοῦ ἔλεγε: «Κουνήσου Τόμ. Ἐλα νά τοὺς δείξουμε πῶς παίζουν στό μέρη μας.» Και τότε ἄρχισε μιά τέτοια ἀνακατωσοῦρα, πού ὄλα μπερδεύτηκαν. Και νά πού σέ λίγο ἡ Ντιάνα ἔτρεχε νά γλυτώσει ἀπό τό Ζαγκράι κι ἡ Λούτα, ἡ κακιά Λούτα, τραβοῦσε τόν Τόμ ἀπό τήν οὐρά. Κι ὅταν ὁ Τόμ τήν ἀναποδογύρισε μέ τό πόδι του, ἐκείνη δέν παραξηγήθηκε καθόλου, ξανασηκώθηκε, τινάχτηκε δυνατά και συνέχισε τό παιχνίδι μέ μεγαλύτερο ἀκόμα ἐνθουσιασμό.

Ἦστερα ἀπό αὐτό τά σκυλιά ἄρχισαν νά ἔρχονται κάθε μέρα στόν κῆπο. Ἡ Ντιάνα κι ὁ Τόμ τοὺς ἀκολουθοῦσαν πιστά στό παιχνίδι τους και σέ λίγο καιρό, σκυλιά και λύκοι γίνανε ἀχώριστοι φίλοι.

Ἡ φιλία μέ τοὺς σκύλους εἶχε κακή ἐπιρροή στήν Ντιάνα και στόν Τόμ: ἀπό τοὺς σκύλους μάθανε νά τρώνε κότες. Στό σπίτι μας τοὺς

έδερναν άσχημα γι' αυτό. Άνακάλυψαν λοιπόν τρόπο νά τρυπάνουν μέσα από τό φράχτη καί νά πηγαίνουν στά γειτονικά κοτέτσια, όπου καί κάνω θραύση. Κάποια μέρα ένας γείτονας ήρθε καί βρήκε τόν πατέρα μου. Στά χέρια του κρατούσε μιά πνιγμένη γαλοπούλα. Δήλωσε πώς τό κάνανε τά λυκόπουλά μας καί ζήτησε νά πληρωθεί.

— Καί προσέξετε, μās φοβέρισε φεύγοντας, άν τούς ξαναδώ στό σπίτι μου, θά...

Τήν ίδια κιόλας μέρα βάλामε στόν Τόμ καί στήν Ντιάνα αλυσίδες καί ή ζωή τους έγινε πολύ άνιαρή.

Μιά μέρα στήν αύλή μας μπήκε ένας άνθρωπος μέ λατέρνα κι άρχισε νά παίζει ένα βάλς. Ξαφνικά πίσω από τήν αποθήκη άντήχησε μιά δυνατή χοντρή φωνή. Τήν ακολούθησε άμέσως μιά δεύτερη. Ήταν οί δυό λύκοι πού βάλθηκαν νά τραγουδούν μαζί μέ τή λατέρνα. Μόλις άκούστηκε τό τραγούδι τους, άπ' όλες τίς γωνίες άρχισαν νά ξετρυπάνουν τά σκυλιά μας. Σήκωσαν ψηλά τίς μουσούδες τους καί συνόδευσαν κι αυτά τή λατέρνα. Έγινε μιά τέτοια συναυλία, πού ό λατερντζής έβαλε τά γέλια καί σταμάτησε νά παίζει.

Τά λυκόπουλα ούρλιάζανε πολύ συχνά τώρα, φαίνεται πώς τούς ήταν δύσκολο νά μάθουν τή ζωή τής αλυσίδας. Συχνά, προτού σκοτεινιάσει ακόμα γιά καλά, άρχιζαν τό κλαψιάρικο ού-ού τους.

Προσέξαμε πώς τά σκυλιά είχαν μάθει νά

ούρλιάζουν σάν τούς λύκους καί οί λύκοι νά γαβγίζουν σάν τούς σκύλους. Ό πατέρας μου στήν άρχή δέν ήθελε νά τό πιστέψει μέ κανέναν τρόπο. Κάποια φορά πού ή Ντιάνα γάβγιζε, έτρεξα καί τόν φώναξα. Όταν τό άκουσε μέ τ' αυτιά του, άπόρησε πολύ καί είπε πώς αυτό ήταν κάτι τό πολύ σπάνιο.

Γιά νά κάνουμε κάπως πιό ύποφερτή τή ζωή τών λύκων μας, τούς πηγαίναμε περίπατο στούς άγρους, έξω από τήν πόλη. Μόλις βρίσκαμε ένα λεφτό ελεύθερο παίρναμε τίς αλυσίδες στό χέρι καί ξεκινάγαμε γιά βόλτα. Οί λύκοι περπατούσαν θαυμάσια καί δεμένοι, μά τό κακό ήταν πώς ήμασταν κακή παρέα γι' αυτούς στό περπάτημα. Έμās μās έβγαينه ή γλώσσα από τήν κούραση, εκείνοι όμως μόλις καί μπαίνανε στό γούστο.

Παρ' όλους αυτούς τούς περιπάτους τούς έλειπε ή κίνηση καί γι' αυτό όλο καί προσπαθούσαν νά ξεφύγουν από τήν αλυσίδα. Τελικά μάθανε νά τή λύνουν. Πιέζαν κάπως έναν κρίκο καί τήν άνοιγαν.

Όταν λύνονταν, όλοι τρέχανε νά μέ φωνάξουν, γιατί μόνο έμένα άκουγαν.

— Έ σύ, λυκαδελφή! μού φώναζαν κάθε τόσο, τρέχα νά δέσεις τούς όμορφονιούς σου. Κάποια μέρα, λίγο πριν από τά Χριστούγεννα, άκουσα φασαρία:

— Λύθηκε ό Τόμ καί πήγε στόν κήπο του γείτονα!

Πετάχτηκα έξω χωρίς παλτό, έτσι όπως ήμουνα στό σπίτι. Γιά νά μήν κάνω τό γύρο

καί αναγκαστῶ νά βγῶ στό δρόμο, ἔκοψα ἀπό τόν κήπο. Ὅλα τά δρομάκια τοῦ κήπου εἶχαν σκεπαστεῖ μ' ἕνα χοντρό στῶμα χιονιοῦ, πού μοῦ ἔφτανε μέχρι τό γόνατο.

Ἀπό μακριά, μέσα ἀπό τό φράχτη, εἶδα τόν Τόμ νά στέκεται στήν αὐλή καί τόν γείτονα νά βγαίνει μέ τό ὄπλο στό χέρι.

— Σταθεῖτε! φώναξα ὅσο πιά δυνατά μπορούσα, σταθεῖτε!... Τώρα... τίποτα θά τόν δέσω... Μήν πυροβολεῖτε!...

Ἡ φωνή μου κόπηκε. Εἶδα τό γείτονα νά σηκώνει τό ὄπλο του, ἕνας πυροβολισμός ἀντήχησε καί ὁ Τόμ ἔπεσε μονοκόμματος καταγῆς.

Μέ τήν ἀλυσίδα πού κρατοῦσα στό χέρι, χτύπησα δυνατά τό γείτονα, τόν ἄρπαξα ἀπό τό κοντογούνι του καί τόν τράνταξα φωνάζοντας:

— Τί κάνατε... Τί ἦταν αὐτό πού κάνατε....

Γύρο μας μαζεύτηκε πολὺς κόσμος, ὅλοι φώναζαν, διαμαρτύρονταν.

Ἔβαλα τό νεκρό κεφάλι τοῦ Τόμ στά γόνατά μου καί καθισμένη πάνω στό χιόνι ἔκλαψα πικρά.

Δέ θυμᾶμαι οὔτε πῶς γύρισα στό σπίτι μου οὔτε καί πῶς φέρανε τόν Τόμ.

Τό ἴδιο βράδυ ἔπεσα μέ δυνατὸ πυρετό. Εἶχα κρουολογήσει πολὺ ἄσχημα. Ἔμεινα στό κρεβάτι περισσότερο ἀπὸ δύο μῆνες.

Τώρα πού σκοτώθηκε ὁ Τόμ κι ἄρρώστησα καί γώ, ἡ Ντιάνα μένοντας ὀλομόναχη, μελαγχόλησε τρομερά. Τίς πρῶτες μέρες ἀρνιόταν καί νά φάει ἀκόμα. Οὐρλιαζε καί χτυπιόταν. Ὅλοι νόμιζαν πῶς θά ψόφαγε.

Παραληροῦσα τόν περισσότερο καιρὸ πάνω στον πυρετό μου, μὰ κάθε φορά πού συνερχόμουνα, παρακαλοῦσα νά χαιδεύουν τήν Ντιάνα, νά τήν ταΐζουν καί νά τή φροντίζουν.

— Δώσατε τῆς Ντιάνας νά φάει; Τί κάνει ἡ Ντιάνα, κοιμᾶται; ρωτοῦσα κάθε φορά πού μοῦ φέρανε τή σούπα μου ἢ μέ βάζανε νά κοιμηθῶ.

— Ἡ Ντιάνα εἶναι παλικάρι. Τρῶει γιὰ δύο καί ξέχασε τόν Τόμ.

Ὅταν ἀρχισα νά γίνομαι καλύτερα, μοῦ τή φέρανε στό δωμάτιο. Μπήκε βροντώντας τήν ἀλυσίδα τῆς μιά πελώρια λύκαινα. Κόντεψα νά μὴν τήν γνωρίσω στήν ἀρχή, τόσο μεγάλη εἶχε γίνει. Μὰ καί κείνη δέ μέ γνώρισε. Πού νά μέ γνωρίσει ἔτσι ὅπως εἶχα καταντήσει. Τό κεφάλι μου ἦταν ξυρισμένο γουλί καί εἶχα ἀδυνατίσει τόσο, πού ἀπὸ τό πρόσωπό μου μόνο ἡ μύτη φαινόταν.

Ἡ Ντιάνα περιεργαζόταν μ' ἐνδιαφέρον τό ἀγνωστὸ τῆς περιβάλλον.

— Ντιάνα! Ντιάνα! τή φώναξα.

Θυμήθηκε ἀμέσως τῆ φωνή μου κι ὄρμησε κοντά μου. Ἀρχισα νά τή χαιδεύω. Ἐκείνη ἔκλεισε τὰ μάτια τῆς ἀπὸ τὴν εὐχαρίστηση καί στεκόταν ἐκεῖ κουνώντας μονάχα τὴν οὐρά τῆς.

Πλάι μου στό κρεβάτι, καθόταν ἕνας χοντρός γάτος. Ἡ Ντιάνα δέν τοῦ ἄρεσε καθόλου. Τοῦ φάνηκε πῶς ἦταν ἀπλῶς ἕνα ἀναιδέστατο σκυλί κι αὐτός ἦταν συνηθισμένος νά βάζει τὰ σκυλιά στή θέση τους.

Κι ἔτσι, χωρὶς νά τό πολυσκεφτεῖ, σηκώθηκε, καμπούριασε τὴν πλάτη του κι ἔδωσε μιά μέ τό πόδι του στό μούτρο τῆς Ντιάνας. Ἐγὼ κοκάλωσα.

Ἡ τρίχα τῆς Ντιάνας στάθηκε ὀρθια. Ἄνοιξε διάπλατα τὴν τεράστια στοματάρρα τῆς καί...

— Ντιάνα καλή μου! Ντιανάκι μου!...

Κρεμάστηκα ἐπάνω τῆς μ' ὄλο μου τό βάρος. Καί κείνη πιάνοντας τό γάτο ἀπὸ τὴ μέση τόν κατέβασε ἀπὸ τό κρεβάτι, τόν ἀκούμπησε ἤσυχα ἤσυχα στό πάτωμα καί γύρισε πάλι κοντά μου.

Κάθε ἀνοιξη ἡ οἰκογένειά μας μετακόμιζε ἀπὸ τὴν πόλη γιὰ νά παραθερίσουμε στό δάσος. Εἶχαμε ἕνα σπιτάκι στό βουνό, καμιά δεκαπενταριά χιλιόμετρα ἀπὸ τὴν πόλη. Μπροστά στό σπιτάκι ἔτρεχε ἕνα ὄρμητικὸ κρυστάλλινου ρυάκι. Τὰ λιβάδια ἦταν γεμάτα ἀγριολούλουδα. Πιὸ ψηλά, κάτω ἀκριβῶς ἀπὸ τὴ χιονισμένη κορυφή τοῦ βουνοῦ, παραθερίζανε οἱ ντόπιοι. Ἡμασταν ἀχώριστοι φίλοι μέ τὰ παιδιά τους. Ἀγαπούσαμε πολὺ αὐτὴ τὴν ἐξοχή μας καί χαιρόμασταν πάντοτε ὅταν μετακομίζαμε ἐκεῖ.

Ἐκείνη τὴ χρονιά περίμενα πῶς καί πῶς νά μετακομίσουμε μιά ὥρα ἀρχίτερα. Πίστευα πῶς θά μπορούσαμε νά ἔχουμε ἐδῶ τὴ Ντιάνα ἐλεύθερη.

Μὰ καί δῶ ἀναγκαστήκαμε νά τὴ δέσουμε: λίγο πιὸ πέρα ἦταν ἕνα χωριουδάκι καί οἱ χωριάτες δέν μᾶς ἐπέτρεψαν νά τὴν ἀφήσουμε λυτὴ.

Κι ὅμως κάποια μέρα ἡ Ντιάνα λύθηκε κι ἔτρεξε στό χωριό. Στὰ σκαλοπάτια ἐνός σπιτιοῦ καθόταν ἕνα μικρὸ σκυλάκι ὄλο κακία καί μόλις εἶδε τὴν Ντιάνα ἀρχισε νά γαβγίζει στριγγλιάρικα. Κατέβηκε ἔπειτα κάτω καί τῆς ρίχτηκε σάν λυσσασμένο. Θάρρος πού τό εἶχε! Ἡ Ντιάνα τὰ ἔχασε γιὰ μιά στιγμή μέ τὴν τόσο ἀναιδεια, μετὰ τό ἄρπαξε καί μέ μιά κίνηση τοῦ ἔκοψε τό λαιμό.

Μέσα ἀπὸ τό σπίτι πετάχθηκαν τ' ἀφεντικά τοῦ σκυλιοῦ, ὄπλισμένοι μέ ξύλα καί μέ ρόπαλα καί περιτριγύρισαν τὴν Ντιάνα. Βλέποντας πῶς τὰ πράγματα δέν πάνε καλά, ἐκείνη κρύφτηκε ἀπὸ πίσω μου καί κοίταζε πονηρά

τούς έχθρους της πίσω από τή φούστα μου, σάν νά 'λεγε: έδω δέν κινδυνεύω, δέν θ' αφήσουν νά μέ πειράξει κανείς.

Είχε υπολογίσει σωστά βέβαια. Δέν άφησα νά τήν πειράξουν. Έμένα όμως μέ βρísανε μέ τά χειρότερα λόγια.

Έτσι πέρασαν μερικοί μήνες. Τί θά γινόταν τέλος πάντων; Θά 'μενε άλυσοδεμένη για πάντοτε ή κακομοίρα ή Ντιάνα;

Ό πατέρας προσπαθοῦσε νά μέ πείσει νά τήν αφήσω ελεύθερη. Πολύ καιρό δέν ήθελα ν' άκούσω ούτε κουβέντα.

— Για νά σέ δέσουμε έσένα και νά δοῦμε άν θά σου άρέσει!

Άποφάσισα νά δοκιμάσω. Κάθισα μιά όλόκληρη μέρα δίπλα στην Ντιάνα κι έπειτα δέχτηκα.

Έκείνο τό πρωί τήν τάισα ιδιαίτερα καλά. Ό πατέρας καβαλίκεψε τ' άλογό του, πήρε τήν άλυσίδα στό χέρι και ή Ντιάνα τόν άκολούθησε μέ πολύ κέφι.

Ό πατέρας τήν οδήγησε βαθιά στό δάσος, τής έβγαλε τό κολιέ της και κείνη εξαφανίστηκε άμέσως μέσα στό πυκνά δέντρα.

«Έτσι είναι, σκέφτηκε ό πατέρας, ό λύκος όσο κι άν τόν ταΐζης λύκος θά μείνει».

Περίμενε νά φύγει μακριά ή Ντιάνα και ξεκίνησε για τό σπίτι. Γύρισε άργά τό βράδυ.

— Τί έγινε ή Ντιάνα; Έφυγε; Τί νά γίνει... Άς είναι... Καλά έκανε..., είπα και κρέμασα τό κεφάλι μου. Όσο νά 'ναι, στεναχωριέσαι όταν μαθαίνεις πώς ό φίλος σου σ' έγκατέλειψε τόσο εύκολα.

Μά τήν ίδια στιγμή ένιωσα μιά κρύα μύτη νά χύνεται στό χέρι μου. Ήταν ή Ντιάνα πού είχε άκολουθήσει τόν πατέρα!

Δοκιμάσαμε κι άλλη μιά φορά νά τήν ξαναπάμε στό δάσος. Ό πατέρας τήν πήγε τότε πολύ μακριά κι έφυγε από ένα δρόμο πού κατέβαινε από τήν άλλη πλαγιά του βουνού.

Πέρασαν τέσσερις μέρες κι ή Ντιάνα γύρισε πάλι, κουρασμένη, άδυνατισμένη και γεμάτη άγκάθια. Περιπλανήθηκε φαίνεται αρκετά, αλλά τά κατάφερε τελικά νά ξαναβρεί τό σπίτι.

Δέν ξέρω πώς θά τέλειωνε αυτή ή ιστορία άν δέν είμαστε αναγκασμένοι νά μετακομίσουμε σέ άλλη πόλη. Πρώτα άπ' όλα γεννήθηκε τό έρώτημα: πώς θά βολέψουμε τούς τροφίμους μας;

Στήν πόλη μας και στά περίχωρά της άρχισαν νά γίνονται τόν τελευταίο καιρό πάρα πολλές κλοπές. Οί κλέφτες μπαίνανε στό σπίτι και παίρνανε όλόκληρα άλογα και γελάδια και τά κρύβανε έτσι πού ήταν άδύνατο νά βρεθούν. Για νά τούς πιάσουν έπιτέλους οί αρχές τής πόλης παράγγειλαν νά έρθουν από τή Ρωσία μερικοί άνιχνευτικοί σκύλοι. Μαζί τους ήρθε κι ένας ειδικός για τήν εκγύμνασή τους. Έτυχε νά πάω μέ τόν πατέρα μου νά δώ αυτά τά σκυλιά. Τούς είχαν διαθέσει ένα μεγάλο οικόπεδο. Τό κάθε σκυλί έμενε σ' ένα χωριστό σπιτάκι. Τά ταΐζαν πολύ καλά και δέν επέτρεπαν σέ κανένα νά τά δειρή ή άκόμα και νά τά μαλώσει.

Αυτά τά σκυλιά μοιάζανε πολύ μέ λύκους και μου πέρασε άμέσως ή ιδέα: Κι άν τούς παρακαλέσω νά πάρουν έδω τήν Ντιάνα;

Τό είπα στόν πατέρα μου κι ό πατέρας μου στό διευθυντή.

— Τί έκανε λέει! Μιά λύκαινα; Μιά λύκαινα έξημερωμένη; φώναξε ό διευθυντής. Μά αυτό είναι τ' όνειρό μου! Τέτοια ψάχνω νά βρω! Κι έτσι ή Ντιάνα μετακόμισε κι έγκαταστάθηκε στό ίδιο σπιτάκι μέ τόν άνιχνευτικό σκύλο Βόλφ.

Μέχρι πού νά φύγουμε πήγαινα και τήν έβλεπα κάθε μέρα. Συνέχισε νά τριβεται πάνω μου. Ήταν καλοθρεμμένη και πολύ εύχαριστημένη. Φεύγοντας ήμουνα σίγουρη πώς είχε πέσει σέ καλά χέρια.

Στήν πόλη όπου έγκατασταθήκαμε, δέν είχαμε ζώα δικά μας και μόνο μέ ανθρώπους για παρέα, πλήτταμε πολύ. Δέν έχανα εύκαιρία νά μάθω κάτι για τήν Ντιάνα. Τά δυό τρία πρώτα χρόνια ό διευθυντής του κυνοτροφείου μās έγραφε πότε πότε. Μάθαμε πώς ή Ντιάνα κι ό Βόλφ κάνανε σκυλάκια. Τέτοια κουτάβια ξεχωρίζουν για τήν εξαιρετική άντοχη και υγεία τους και τό πιο σπουδαίο γίνονται περίφημοι άνιχνευτές.

Έπειτα πάψαμε νά παίρνουμε νέα από τό κυνοτροφείο. Μόνο άργότερα μάθαμε πώς αυτό τό κυνοτροφείο είχε γίνει διάσημο σ' όλόκληρο τό Τουρκεστάν. Τά σκυλιά του βρίσκανε τούς εγκληματίες αλάνθαστα. Δέν υπήρχε καμιά δυνατότητα νά τούς ξεφύγεις. Οί κλέφτες τρομοκρατήθηκαν σέ τέτοιο σημείο, πού οί κλοπές σταμάτησαν σχεδόν.

Ύστερα από κάμποσα χρόνια γυρίσαμε στην

"Αλμα-Άτα. 'Η πρώτη μου δουλειά ήταν νά τρέξω στο κυνοτροφείο. 'Ο υπάλληλος μου είπε πώς ή Ντιάνα και ό Βόλφ δέν ζούσανε πιά.

— Καί τά παιδιά τους; ρώτησα. Μήπως θά μπορούσα νά τά δώ;

— Αυτή τή στιγμή όλα τά σκυλιά βρίσκονται στο ίπποδρόμιο. Σήμερα έχει αγώνες.

"Έτρεξα στο ίπποδρόμιο. 'Ηταν πήχτρα στον κόσμο όπως τίς μέρες πού γίνονται κούρσες. Μάς δειξανε πολύ ενδιαφέροντα πράγματα. Πρώτα παρουσίασαν τά νέα σκυλιά, πού μόλις είχαν αρχίσει νά εκπαιδεύονται. Έκτελούσαν τά νούμερά τους μέ μεγάλο ζήλο. Πηδούσαν τά εμπόδια, σκαρφάλωναν ψηλές σκάλες. Μεταφέρανε πάκουσ μέ πολεμοφόδια. Ψάχνανε γιά κρυμμένα αντικείμενα κι εκτελούσαν ένα σωρό άλλες παραγγελίες.

Ξαφνικά ήρθε τρέχοντας ό ταμίας, πού πουλούσε εισιτήρια στην είσοδο φωνάζοντας πώς του είχαν ληστέψει τό ταμείο του και του είχαν πάρει όλα τά λεφτά.

'Ο κόσμος αναστατώθηκε. "Όλοι ψάχνανε τίς τσέπες τους γιά νά δουν αν ήταν στη θέση τους τά πορτοφόλια τους.

'Αμολύσανε άμέσως έναν ανιχνευτικό σκύλο γιά νά ανακαλύψει τόν κλέφτη. 'Ο σκύλος μύρισε καλά καλά τό ταμείο κι έτρεξε στις θέσεις των θεατών. Πέρασε από τήν πρώτη, τή δεύτερη, τήν τρίτη σειρά. Στην τέταρτη σειρά, ακριβώς στη μέση, καθόταν μιά πλουσιοντυμένη λουσάτη κυρία. Φορούσε ένα τεράστιο καπέλο, σωστή ρόδα, όπως ήταν τής μόδας εκείνο τόν καιρό.

"Όταν ό σκύλος έφτασε εκεί πού καθόταν αυτή ή κυρία, τήν όσμίστηκε καλά καλά, και ξαφνικά ρίχτηκε επάνω της. 'Η κυρία προσπαθούσε νά φυλαχτεί μέ τά χέρια της και φώναζε μέ μιά ψιλή άστεία φωνούλα:

— Μά τί είναι αυτό! Τί κατάσταση είναι τούτη! Θά κάνω παράπονα!

— Δίκιο έχει, έλεγε ό κόσμος. Γίνεται νά έχει κλέψει μιά τέτοια κυρία;

— Κάθεται από πολλή ώρα εδώ, από τότε κιάλας πού άρχισε ή παράσταση!

— Λάθος έκανε ό σκύλος! Πού είναι οι υπάλληλοι επιτέλους; Γιατί δέν έρχονται νά τόν μαζέψουνε;

— Έτσι μπορεί νά σε φάει στά καλά καθούμενα!

Μά τό σκυλί δέν καταλάβαινε τί έλεγε ό κόσμος και εξακολουθούσε νά τραβολογεί τήν κυρία. Έφτασε τελικά στο λουσατό καπέλο της, τό γράπωσε μέ τά δόντια του, τό τράβηξε δυνατά... και τό 'βγαλε μαζί μέ τά μαλλιά!

— Θεέ μου! Τί είναι αυτό! φώναξε μιά γυναίκα δίπλα της.

— Τί φρίκη! τήν ύποστήριξε μιά άλλη.

Και τότε όλοι είδαν πώς κάτω από τό μεγάλο καπέλο και τά μακριά μαλλιά ή κυρία είχε άλλα μαλλιά κοντοκομμένα όπως τά έχουν οι άντρες. Κοίταξαν και είδαν τό σκύλο νά κάνει κομμάτια τό καπέλο και τήν περούκα και νά βγάζει από μέσα μιά δεσμίδα χαρτονομίσματα. Κρατώντας τά λεφτά στα δόντια του τό σκυλί γύρισε και κοίταξε τήν κυρία.

Τότε ή κυρία έβγαλε τό φουστάνι της. Κάτω από τό φουστάνι φορούσε στολή, παντελόνια και μπότες.

— Μά αυτός εδώ είναι υπάλληλος του κυνοτροφείου! φώναξε κάποιος.

"Όλος ό κόσμος έβαλε τά γέλια κι άρχισε νά χειροκροτεί. "Όλοι ζητούσαν νά χαϊδέψουν τόν έξυπνο σκύλο, αλλά ό υπάλληλος είπε πώς είναι άπαγορευμένο νά χαϊδεύουν τά σκυλιά τής υπηρεσίας.

'Ακολούθησαν άλλα πολλά τέτοια νούμερα. Καί στο τέλος έγινε μιά παρέλαση.

Τώρα μπροστά στον κόσμο περνούσαν οι διακριθέντες σκύλοι. 'Ο διευθυντής τής παρέλασης έλεγε τά όνόματά τους, εξιστορούσε τά κατορθώματά τους κι έλεγε ποιά βραβεία είχαν πάρει. 'Η όρχήστρα έπαιζε στο μεταξύ έμβατήρια.

— 'Ο Σπότ κι ό Σπάι! δήλωσε σε κάποια στιγμή θριαμευτικά ό διεθυντής τής παρέλασης παιδιά του Βόλφ και τής καθαρόαιμης λύκαινας Ντιάνας. Μόλις γύρισαν από τήν έκθεση τής Μόσχας, όπου τους άπονεμήθηκε τό μεγάλο χρυσό μετάλλιο. Σ' αυτούς τούς αγώνες βρίσκονται εκτός συναγωνισμού, γιατί εδώ δέν υπάρχουν όμοιοί τους.

"Όλος ό κόσμος βάλθηκε νά χειροκροτεί και νά σηκώνεται όρθιος γιά νά δει καλύτερα τίς διασημότητες. 'Η μουσική άρχισε νά παίζει ένα ώραίο έμβατήριο.

Μπροστά στους θεατές στέκονταν δυό τεράστιοι πανέμορφοι λύκοι.

Τά μάτια μου γέμισαν δάκρυα. Μου θύμισαν τόσο πολύ τήν Ντιάνα και τόν Τόμ...

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΑΘΗΝΑ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1978

ΕΝΑΣ ΑΝΤΡΑΣ ΣΤΟ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟ

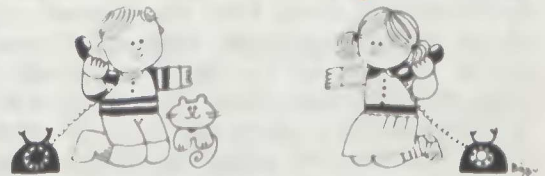
Ένα ζευγάρι γερμανών αποφάσισαν ν' αλλάξουν τούς συνηθισμένους συζυγικούς ρόλους, έτσι πού ή γυναίκα νά ἐργάζεται ἔξω ἀπό τό σπίτι καί ὁ ἀντρας ν' ἀσχολείται μέ τό νοικοκυριό. Είναι ὁ κύριος καί ἡ κυρία Ἀνοάου ἀπό τό Δυτικό Βερολίνο, πού λένε πώς ἔτσι ζοῦν εὐτυχισμένοι. Ἐκείνη εἶναι διευθύντρια σ' ἓναν παιδικό σταθμό. Ἐκεῖνος συγγυρίζει τό σπίτι, μαγειρεύει, πλένει, φροντίζει τά τρία ἀγοράκια τους καί τ' ἀπόγευμα, ὅταν ἡ γυναίκα του γυρίζει ἀπό τή δουλειά, τῆς ἐτοιμάζει τόν καφέ!

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΤΗΛΕΦΩΝΟ

Παίρνοντας στό τηλέφωνο ἓνα ὀρισμένο νούμερο, τά παιδιά στήν Ἑλβετία μποροῦν τώρα ν' ἀκούνε παραμύθια πού διαρκοῦν τέσσερα λεπτά καί ἀλλάζουν κάθε μήνα. Τήν ἰδέα εἶχε ὁ ἑλβετός συγγραφέας Χέν Πέγιερ καί φαίνεται πώς πέτυχε. Ἀρκετά παιδιά τηλεφωνοῦν κάθε βράδυ στόν «ΟΤΕ» τῆς Ἑλβετίας γιά ν' ἀκούσουν τό παραμύθι τους. Στήν Ἑλλάδα πρόκειται νά λειτουργήσει μιὰ παρόμοια ὑπηρεσία, ὅπως μᾶς λέει ὁ τηλεφωνικός κατάλογος. Ὅμως κανένας δέν ξέρει ἀκόμα πότε θ' ἀρχίσει.

ΒΑΛΥ ΛΙΑΠΗ

ΠΕΡΑΣΑΝ ΠΕΝΤΕ ΧΡΟΝΙΑ

Πρὶν 5 χρόνια, στίς 14, 15, καί 16 Νοεμβρίου τοῦ 1973 ὁλόκληρη ἡ Ἀθήνα συγκλονίστηκε ἀπό τήν ἀντίσταση τῶν φοιτητῶν καί χιλιάδων λαοῦ, πού ἔγινε στό χώρο τοῦ Πολυτεχνείου ἐνάντια στή δικτατορία.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΑΘΗΝΑ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1978

Η ΠΕΡΣΙΑ ΔΕΙΝΟΠΑΘΕΙ

Πολύς κόσμος σκοτώθηκε τό φτεινό φθινόπωρο στή χώρα του Σάχη- τό Ίράν ή Περσία όπως τήν ξέρουμε από τά άρχαία χρόνια. Ό Στρατός του Σάχη σκότωσε πολλές χιλιάδες κόσμο πού ξεσηκώθηκε ενάντιον του ζητώντας περισσότερη έλευθερία. Λίγες μέρες άργότερα ένας σεισμός ίσοπέδωσε πάνω από σαράντα πόλεις θάβοντας κάτω από τά έρείπιά τους χιλιάδες ανθρώπους.

ΦΩΝΗ ΑΠΟ ΤΑ ΜΑΚΡΙΝΑ ΨΑΡΑ

Τά Ψάρα είναι ένα μακρινό νησί του Αιγαίου γνωστό σε όλους από τήν Έπανάσταση του Εΐκοσι Ένα. Τώρα όμως έχουν μείνει μόνο 350 άνθρωποι και ό κόσμος κοντεύει νά τούς ξεχάσει. Οι Ψαριανοί ζητάνε λοιπόν άπ' όσα παιδιά πηγαίνουν στό γυμνάσιο σε κάποιο άλλο μέρος τής Ελλάδας, νά γραφτούν στο δικό τους σχολείο και νά έρθουν νά μείνουν κοντά τους. Πώς σ'αφ φαίνεται ή ιδέα;

ΟΙ ΚΑΙΝΟΥΡΙΟΙ ΔΗΜΑΡΧΟΙ

Στίς 15 Οκτωβρίου είχαμε δημοτικές έκλογές. Όλοι όσοι ήταν είκοσι χρόνων και πάνω ψήφισαν τό δήμαρχό τους, άν κατοικούσαν σε πόλη, ή τόν πρόεδρο τής κοινότητας, άν έμεναν σε χωριό. Μιά από τίς σπουδαιότερες δουλειές του δημάρχου και του προέδρου τής κοινότητας είναι νά κρατά τήν πόλη του καθαρή. Ξέρεις ποιός είναι ό δικός σου δήμαρχος, ή πρόεδρος τής κοινότητας; Παρατήρησε από δω και μπρός άν ή γειτονιά σου θά γίνει πιο καθαρή κι ευχάριστη.

Η ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΗΤΑΝ ΚΑΠΟΤΕ ΖΟΥΓΚΛΑ

Ένας σκελετός έλέφαντα βρέθηκε από τούς αρχαιολόγους κοντά στην Προλεμαίδα. Παλιότερα είχαν βρεθεί κόκκαλα από πιθήκους, ρινόκερους και μμούθ καθώς και τεράστια πετρωμένα δέντρα. Όλα αυτά δείχνουν πως πριν από πάρα πολύ καιρό, ίσως περισσότερο από δύο εκατομμύρια χρόνια, δόλόκληρη αυτή ή περιοχή ήταν μιά μεγάλη ζούγκλα.

ΝΕΡΑ ΠΑΝΤΟΥ

Λίμνη έγινε ό Θεσσαλικός κάμπος με τίς πρώτες φθινοπωριάτικες βροχές. Τά χωράφια σκεπάστηκαν από τά νερά, τ' αυτοκίνητα στην εθνική όδο έγιναν βάρκες, οι δρόμοι τής Λάρισας θύμιζαν... Βενετία και ή σιδηροδρομική γραμμή στά Τέμπη έγινε ξαφνικά άφαντη. Με τή νεροποντή πνίγηκαν άρκετά ζώα, αλλά ευτυχώς δέν ύπηρεξαν ανθρώπινα θύματα.

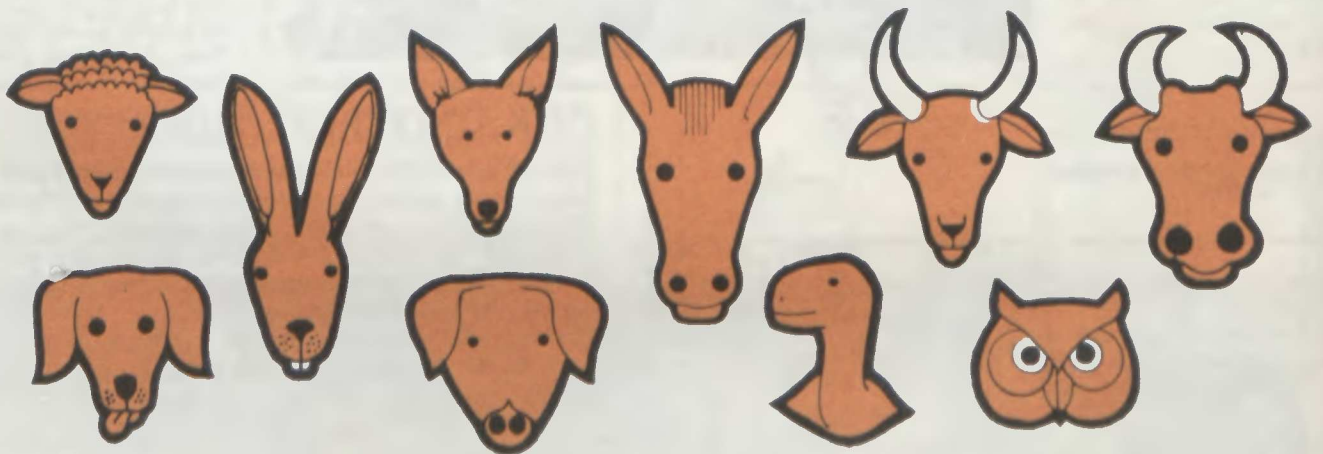
Παιχνίδια

ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ....ΖΩΑ

Πολλές φορές, για να χαρακτηρίσουμε έναν άνθρωπο, τον παρομοιάζουμε με κάποιο ζώο. Λέμε π.χ. «πεινάω σαν λύκος».

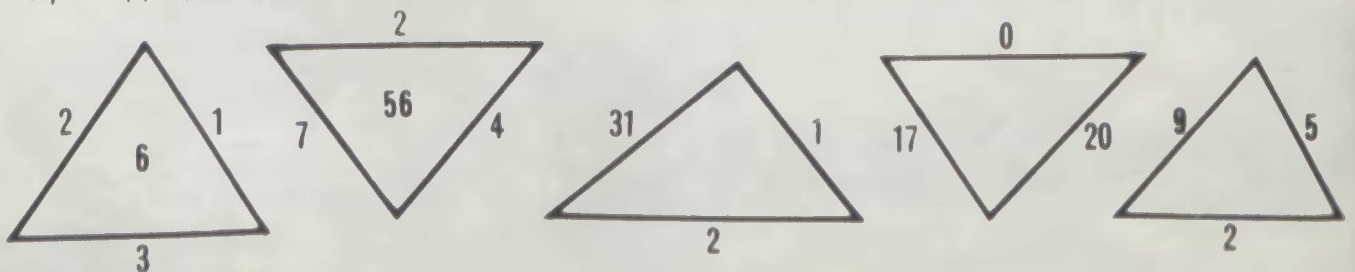
Πιο κάτω βλέπεις ζωγραφισμένα δέκα ζώα. Συμπλήρωσε τις δέκα παρομοιώσεις με τα ονόματά τους, να δεις αν είσαι... άετος.

1. Τρέχει σαν
2. Χοροπηδάει σαν
3. Δουλεύει σαν
4. Τρώει σαν
5. Περπατάει σαν
6. Πράος σαν
7. Σοφός σαν
8. Δυνατός σαν
9. Πεισματάρης σαν
10. Πονηρός σαν

ΤΑ ΤΡΙΓΩΝΑ

Πρώτα βρές με ποιές πράξεις βρέθηκε ο αριθμός στα πρώτα δύο τρίγωνα και μετά βρές και τα άλλα.

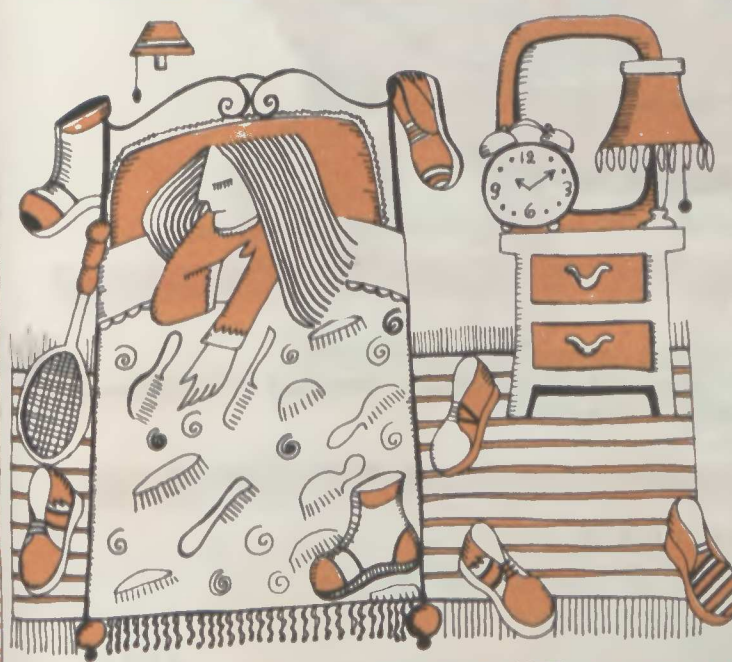
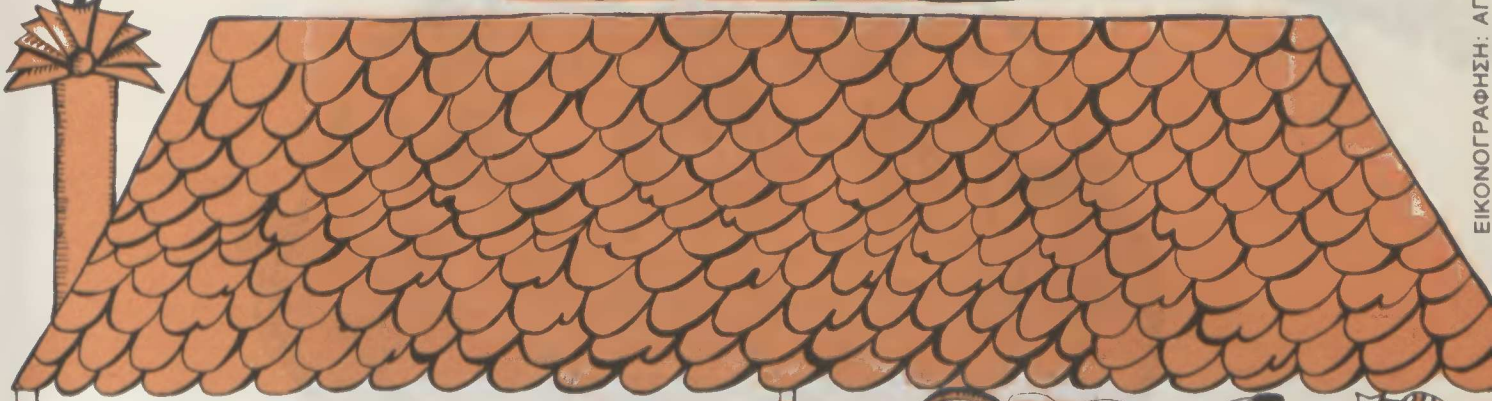

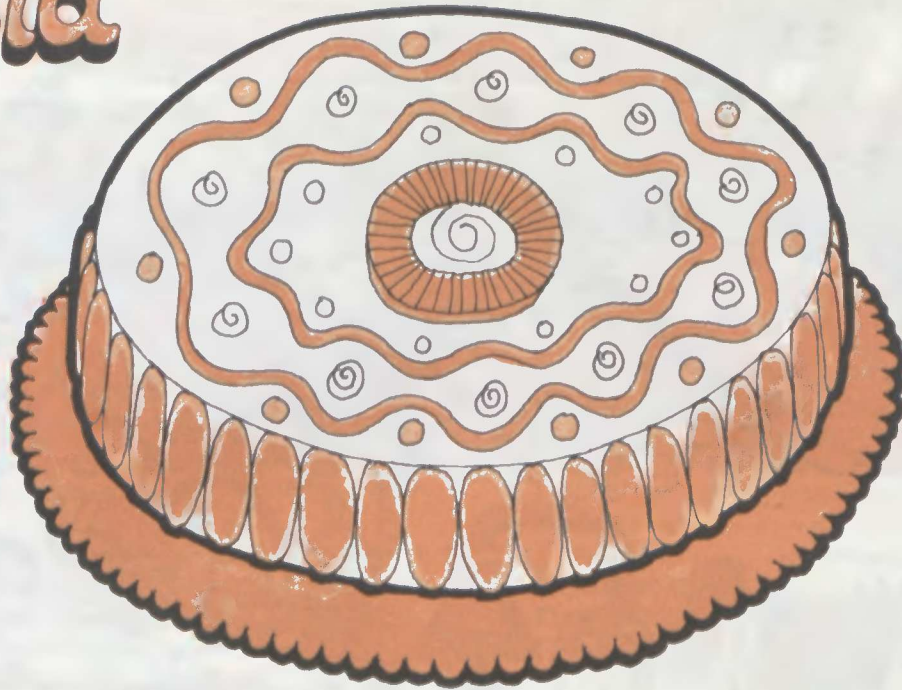
ΜΙΑ ΜΟΝΟ ΛΕΞΗ

Έδω βλέπεις έντεκα γράμματα ανακατεμένα. Ξεμπερδεψέ τα και γράψε μ' αυτά μία μόνο λέξη:

Ι Ο Λ Ν Ο Μ Ε Μ Ξ Α Η

Πόσα ζευγάρια βαδούτσια μπορείς να βρεις

Κόψε την τούρτα σε 11 κομμάτια τραβώντας μόνο τέσσερις ευθείες γραμμές!

ΤΟ ΗΞΕΡΕΣ:

1. Το μακρύτερο πήδημα που μπορεί να κάνει μιά μύγα είναι 33 εκατοστά.
2. Το μεγαλύτερο ταξίδι για ένα μήνυμα σε μπουκάλι είναι 25.000 μίλια από τον Ειρηνικό Ωκεανό στην ακτή του νησιού Σίλτ στις βόρειες θάλασσες.
3. Κάποιος πλενόταν 168 ώρες συνέχεια κάτω από ένα ντούς!
4. Η μεγαλύτερη απόσταση που άνθρωπος περπάτησε με τὰ χέρια του είναι 1.300 χιλιόμετρα.
5. Τὰ ρεκόρ γρηγοράδας στο φαί είναι:
40 μπανάνες σε 39 λεπτά.
44 σφικτά αυγά σε 30 λεπτά.
480 όστρακα σε 60 λεπτά.
30 σακουλάκια πατάτες τσίπς σε 29 λεπτά και 50 δευτερόλεπτα.
25 λουκάνικα σε 4 λεπτά και 37 δευτερόλεπτα.
100 μέτρα μακαρόνια από 14 άτομα, σε 1 λεπτό και 34 δευτερόλεπτα.

ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΓΙΑ ΨΩΝΙΑ

Χρειάζεσαι αυτά τὰ ἔξη πράγματα. Σε ποῖο μαγαζί πουλιέται τό καθένα. Θά σε βοηθήσει τό ὄνομα τοῦ καταστηματάρχη.

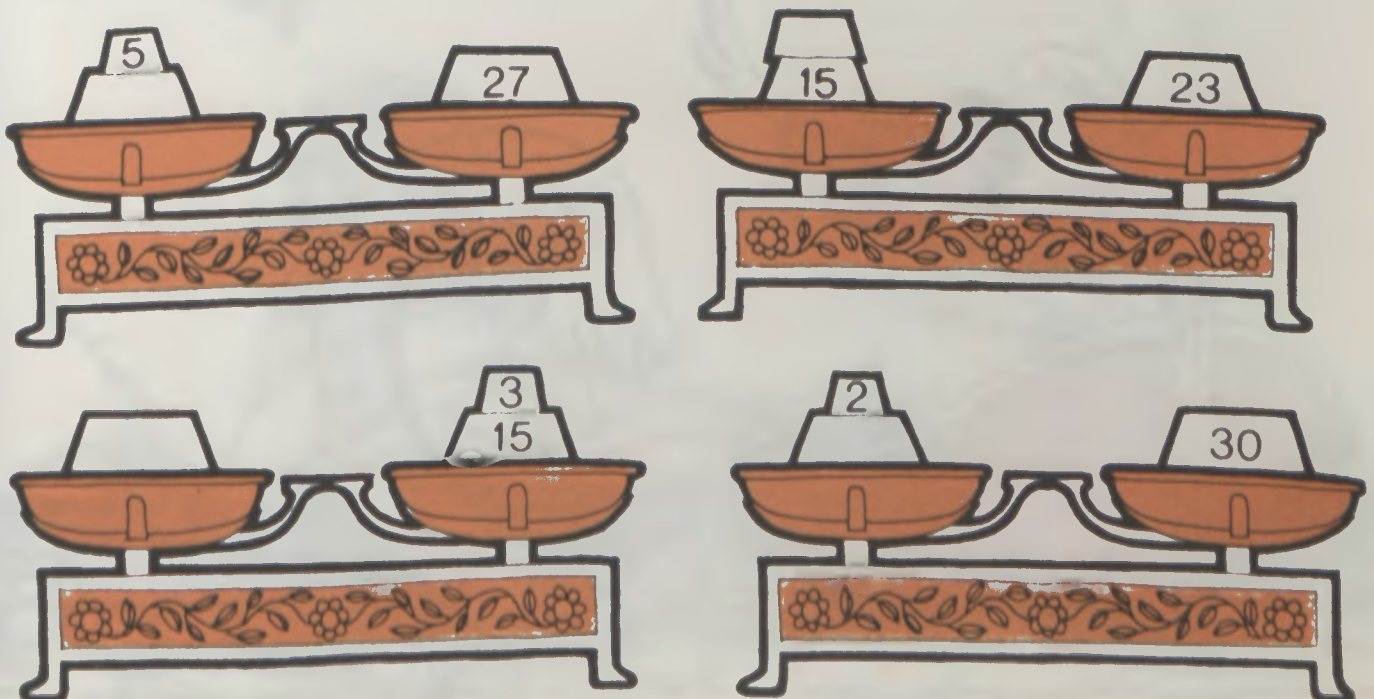

ΡΙΜΕΣ

Έδω βλέπεις δέκα διαφορετικά αντικείμενα. "Αν προφέρεις τ' όνομα τους θά δεις πώς τό καθένα τους έχει τήν ίδια κατάληξη μέ κάποιο άλλο. Μπορείς νά τά ζευγαρώσεις; Βρές κι άλλες όμοιοκαταληξίες. "Ίσως κρύβεις ποιητικό ταλέντο.

Η ΖΥΓΑΡΙΑ

Βρές τά σωστά ζύγια γιά νά ισορροπήσει ή ζυγαριά.

ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ

ΜΑΡΩ ΛΟΪΖΟΥ

Η ΣΕΛΗΝΗ ΚΑΙ ΤΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ

— Σ' αγαπώ, μικρή μου Σελήνη... Πότε θα προβάλεις στον ουρανό; Δέν άντέχω νά σέ περιμένω ήσυχα ήσυχα στή στεριά... Πήρα λοιπόν τή βάρκα μου καί βγήκα νά σέ προϋπαντήσω... Κι όλη τή νύχτα τραβάω κουπί για χάρη σου.

Μικρό μικρό τό κύμα Είμαι μικρό μικρούλι
στή βάρκα μου χτυπά Χαμόγελο γλυκό
μέ παίρνει μ' άρμενίζει καί σένα Φεγγαράκι
μές στ' άνοιχτά νερά. πολύ σέ αγαπώ.

— Χά! Χά! Χά! Χού, χού, χού. Χί, χί, χί, άκούστηκαν ξέφρενα γέλια από παντού.

Τά 'χασε τό Χαμόγελο. Είχε ξεχαστεί μέ τό τραγούδι.

— Γιατί γελάς, Κυματάκι; ρώτησε θυμωμένα.

— Χά, χά, χά. Ποϋ είναι ή καλή σου, Χαμόγελο; Χά, χά, χά. Τέτοια ώρα κι άκόμη νά

φανεί; Μήπως τήν είδες έσύ, Νυχτοπούλι;

— "Όχι, δέν τήν είδα, λέει τό Νυχτοπούλι, πνιγμένο κι αυτό στά γέλια. Μά άπ' τίς γυναίκες τί νά περιμένει κανείς; Γιατί νά είσαι τόσο σκληρόκαρδη Σελήνη, όταν τό Χαμόγελο ξεροσταλιάζει στή βάρκα του για μία σου ματιά.

— Δέ σέ καταλαβαίνω, Κύμα. Οϋτε καί σένα, Νυχτοπούλι. Γιατί αυτό τό ύφος; Ποιόν θέλετε νά περιγελάσετε;

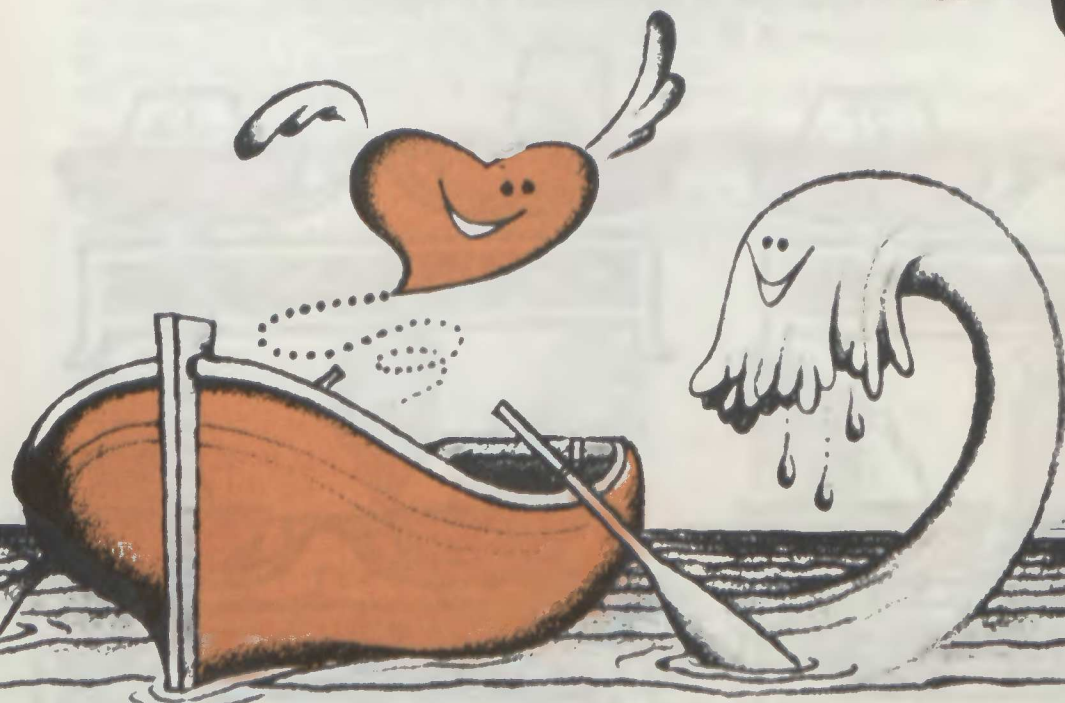
— 'Εσένα, Χαμόγελο, έσένα! Ξέχασες πώς τό Φεγγάρι δέ θά βγει καθόλου άπόψε;

— Δέν θά βγει; Γιατί; ρώτησε όλο παράπονο τό χαμόγελο.

— Γιατί τό Φεγγάρι άπόψε είναι στή χάση του.

— Δέν μπορεί! Δέ σέ πιστεύω, Νυχτοπούλι. Τά λές γιατί ζηλεύεις.

— 'Εγώ νά ζηλέψω; Δέν είμαστε καλά μου φαίνεται. Τέλος πάντων. "Ας τό ξεχάσω,

..Ι. ΚΟΥΤΣΟΥΡΗΣ.

ΤΟΥ ΧΑΜΟΓΕΛΟΥ

έκανε προσβλημένο τό Νυχτοπούλι.

— Μέ συγχωρείς Νυχτοπούλι μου, δέν ήθελα νά σέ προσβάλω.

— Έγώ φταίω δηλαδή άν έσύ μπερεδεύεις τίς ήμερομηνίες; Έγώ ήρθα τρέχοντας νά σέ βρώ, γιά νά σου φέρω μιά παραγγελία.

— Γιά λέγε.

— Ή Νύχτα μου μήνυσε νά σου παραγγείλω νά τρέξεις γρήγορα κοντά της στήν άλλη άκρη του νησιού, γιατί έχει κάτι πολύ σοβαρό νά σου πεί.

— Ναί; Τρέχω άμέσως.

Καί τό Χαμόγελο σήκωσε τά κουπιά κι άρχισε νά κωπηλατεί μέ δύναμη πρós τήν άκτή. Δέν παράλειψε βέβαια νά ρίξει ένα τελευταίο παραπονεμένο βλέμμα στόν ούρανό.

Ήταν Νοέμβρης. Τό Χαμόγελο είχε κάνει όλόκληρο ταξίδι γιά νά έρθει σ' αυτό τό νησί. «Πήγαινε εκεί,» του είχαν πεί πολλοί φίλοι. «Έσένα πού ή μεγάλη σου άδυναμία είναι τό φεγγάρι, πήγαινε νά τό δεις νά βγαίνει όλοστρόγγυλο μέσα από τή θάλασσα.» Καί πράγματι έτσι έγινε. Μόνο πού τό Χαμόγελο έρωτεύτηκε τόσο πολύ τή Σελήνη, πού ξεχάσε πότε είναι στό γιόμα της και πότε στή χάση της. Καί κάθε βράδυ άρμένιζε στά ήσυχα νερά

γιά νά τή συναντήσει.

— Τί μέ θέλεις Νύχτα στήν άλλη άκρη του νησιού;

— Χαμόγελο, βλέπεις αυτό εκεί τό κάτασπρο σπίτι μέ τά πράσινα παραθυρόφυλλα στήν άκρη σχεδόν του βράχου;

— Ναί, και βέβαια τό βλέπω.

— Σ' αυτό τό σπίτι ζει ένα άγόρι. Κωστάκης τό όνομά του, και πάει πολús καιρός πού έχει νά χαμογελάσει.

— Μπά και γιατί;

— Δέν ξέρω. Γι' αυτό σου μήνυσα νά 'ρθεις. Τό γιατί πρέπει νά τό βρεις μόνο σου. Έγώ τό μόνο πού ξέρω είναι πώς τουλάχιστον στό όνειρό τους οι άνθρωποι χαμογελάνε. Αυτός τίποτα. Κρατά τά χείλη του σφιχτά, λés και φοβάται μήν του ξεφύγει κανένα χαμόγελο.

— Πηγαινw, είπε τό Χαμόγελο, κι άρχισε νά σκαρφαλώνει τά βράχια.

Οί νύχτες του Νοέμβρη ήταν ακόμη γλυκές στό νησί. Γι' αυτό οι άνθρωποι κοιμόνταν αφήνοντας τά παράθυρά τους άνοιχτά. Έτσι τό Χαμόγελο σκαρφάλωσε στόν τοίχο και μ' ένα σάλτο βρέθηκε στό περβάζι του παραθυριού. Ό Κωστάκης κοιμόταν βαθιά. Ναί, πράγματι τά χαρακτηριστικά του ήταν σφιγμένα.

“Εσκυψα τό κεφάλι. Κι έδωσα όρκο στόν έαυτό μου. Ποτέ πιά νά μήν ξανακλάψω ούτε καί νά γελάσω. Καί ν’ άντιμετωπίζω τή ζωή μου σοβαρά καί άγέλαστα.

Σιωπή άκολούθησε τά τελευταία λόγια του Κωστάκη.

— Έσύ Κωστάκη, πιστεύεις πώς γιά νά είναι κανείς σοβαρός άνθρωπος δέν πρέπει ούτε νά κλαίει ούτε νά γελάει; Έσύ πιστεύεις πώς υπάρχουν δάκρυα άντρικά καί δάκρυα γυναικεία;

— “Όχι, Χαμόγελο, ξέσπασε ό Κωστάκης καί τά δάκρυα κύλησαν τώρα λεύτερα στό πρόσωπό του. “Ημouνα τόσο ευτυχισμένος όταν γελούσα. Άκόμα κι όταν έκλαιγα ήμουνα καλύτερα. Ένώ τώρα... Νιώθω σάν πηγή πού στέρεψε. Σά νά φοράω μιά μάσκα στό πρόσωπό μου.

— Τό ίδιο νομίζω κι εγώ, Κωστάκη. Θα πρέπει νά κάνεις αύριο μιά πολύ σοβαρή κουβέντα μέ τόν πατέρα σου καί νά του πείς αυτές τίς σκέψεις σου.

— “Έτσι, θά κάνω, είπε ό Κωστάκης κι ένα χαμόγελο φώτισε τό πρόσωπό του. Θα του πώ πώς οί άνθρωποι πρέπει καί νά κλαίνε καί νά γελάνε. Γιατί έτσι γίνονται πιά όμορφοι.

— “Έτσι, Κωστάκη. “Αντε, κοιμήσου τώρα. Καληνύχτα.

— Καληνύχτα.

Καί τό Χαμόγελο πήδησε πάλι τό περβάζι καί χάθηκε. Στά καλντερίμια του νησιού άντήχησε τό τραγούδι του. Τό άκουσαν οί νησιώτες καί χαμογέλασαν στόν ύπνο τους. Στό νησί όλα ήταν έτσι όπως έπρεπε νά είναι.

Τί νά τόν βασάνιζε άραγε; Πώς νά τό μάθει τό Χαμόγελο; Κι άμέσως του ‘ρθε μιά ιδέα.

Σκέφθηκε, νά λάμψει μέ ένα φώς σάν τής Σελήνης, νά έμφανιστεί στόν Κωστάκη, νά τόν ξαφνιασει, καί νά τόν αναγκάσει έτσι νά πει τί τόν βασάνιζει καί δέν τόν αφήνει νά χαμογελάσει.

Καί πράγματι!

— “Ααα! θαύμασε ό Κωστάκης τρίβοντας ξαφνιασμένος τά μάτια του. ‘Ωραιότερο θέαμα δέν είχε ξαναδει στή ζωή του. Τό Χαμόγελο νά λάμψει μέ τό φώς τής Σελήνης! Μά πώς! ‘Η νύχτα άπόψε είναι άφέγγαρη!

— Ποιός είσαι; ρώτησε μέ κομμένη τήν άνάσα.

— Είμαι τό Χαμόγελο, Κωστάκη. Πάει καιρός πού δέ μέ έφερες στά χείλη σου, καί δέν άνάφερες τό όνομά μου.

— Χαμόγελο! ψιθύρισε ό Κωστάκης κι ήτανε σάμπως τό φώς άντίκρου του νά άρχισε νά λιώνει καί νά περνάει μέσα του.

— Γιατί; ρώτησε παραπονεμένα τό Χαμόγελο.

— ‘Ηταν ένα άπόγευμα. Μαζεύαμε άχινούς καί πεταλίδες στά βράχια. “Ολη ή παρέα. Έγώ γλίστρησα. Τσακίστηκα στίς πέτρες. Τά αίματα μέ πήραν από παντού καί τό πόδι μου κούτσουρο. Τό είχα στραμπουλήξει. “Εβαλα τίς φωνές καί τά κλάματα. Τρέξαν οί φίλοι μου, ξηπίσω κι ό πατέρας μου πού άκουσε τίς φωνές μου. «Δέν ντρέπεσαι, Κωστάκη» μου είπε. «Τί τσιρίζεις έτσι σά γυναίκα; Δέν είπαμε πώς οί άντρες δέν κλαίνε;» ‘Ο πόνος άπ’ τά λόγια του ήτανε πιά μεγάλος κι άπ’ τόν πόνο του ποδιού μου. “Εριξα ένα βλέμμα καί στους φίλους μου. Μέ κοίταζαν κι αυτοί έπιτιμητικά.

‘Ο μικρός Κωστάκης είναι πολύ γκρινιάρης, τίποτε δέν τόν εύχαριστεί, στά παιχνίδια μέ τούς φίλους του κάνει όλο ζαβολιές καί τό χειρότερο είναι ότι ποτέ δέ χαμογελάει, είναι πάρα πολύ σοβαρός καί πάντοτε δυσσαρεστημένος.

“Ένα βράδυ λοιπόν στόν ύπνο του είδε μιά μικρή νεραϊδούλα. Φορούσε ένα χρυσό φουστάνι κεντητό μέ διαμάντια καί μαργαριτάρια κι ένα λουλουδάτο στεφάνι στά μαλλιά, φτιαγμένο μέ κατακόκκινα τριαντάφυλλα. ‘Ο Κωστάκης μόλις τήν είδε τρόμαξε λιγάκι καί τή ρώτησε: Πώς σε λένε; Καί τότε άπάντησε ή μικρή νεραϊδούλα: Τό όνομά μου είναι πολύ γνωστό, μέ λένε «χαμόγελο», ποτέ δέν μέ έφερες στά χείλη σου, ποτέ δέν μέ είπες στους φίλους σου, ποτέ δέν άνάφερες τό όνομά μου, δοκίμασε καί θά δεις πόσο εύχαριστημένος θά μείνεις. Καί από τήν άλλη μέρα ό Κωστάκης έγινε τό πιά χαμογελαστό καί χαρούμενο παιδάκι.

Κουκοπούλου Έλένη, 12 χρόνων, Μικράς Ασίας & Αγίου Νεκταρίου, Τερψιθέα, Γλυφάδα.

ἡ δική σας σελίδα

Τό θέμα γιά τή «δική σας σελίδα» πού εἶχαμε δώσει γι αὐτό τό μήνα ἦταν ἐλεύθερο. Ἔτσι δημοσιεύουμε μία ἐπιλογή ἀπό τίς συνεργασίες πού μᾶς στείλατε.

ἮΤΑΝ ἘΝΑ ΟΝΕΙΡΟ

Δέν ξέρω πῶς ἀπό ἄνθρωπος ἔγινε μία ὁμορφη πεταλούδα. Εἶχα ἐπάνω μου ὅλα τά χρώματα, μπλέ, κόκκινο, μὀβ καί... ρόζ. Τρέχω στούς ἀγρούς, στά λιβάδια, στούς κήπους. Ἐνα ὁμορφο λουλουδάκι μέ προσκαλεῖ νά καθῆσω στά πέτάλά του, εἶναι τό τριανταφυλλάκι. ὦ! δυστυχία μου! Ἐνα παιδάκι μ' ἔπιασε. Θά μέ πιᾶσει πιό σφικτά μὴν τοῦ φύγω, θά μου λιώσει τά φτερά, τό σῶμα. Ἡ ὁμορφη καί ἐλεύθερη ζωή μου χάλασε, πέταξε καί δέν θά ξανάρθει. Μά ξαφνικά ξυπνάω καί τί βλέπω: Ξανάγινα ἄνθρωπος. Μά ἦταν ἓνα ὄνειρο.

Ἐβίτα Ζερβοπούλου 8 χρονῶν Νιόβης 31, Ἀθήνα

ΤΑ ΓΕΝΕΘΛΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ

Ἡ λάμπα ἔκαιγε πάνω ἀπό τό μικρό τραπέζι, πού ἦταν γεμάτο λιχουδιές. Τά παιδιά γύρω ξεφώνιζαν καί τραγουδοῦσαν. Οἱ μεγάλοι διάβαζαν ἐφημερίδες ἢ κουβέντιαζαν. Ὅλα αὐτά γίνονταν πρὸς τιμὴν ἑνός περιστερίου πού εἶχε τά γενέθλιά του. Τό περιστέρι αὐτό ἦταν φτιαγμένο ἀπό λεπτό ξύλο καί στόλιζε τό πιάνο. Τά φτερά του ἦταν γαλάζια μέ κόκκινες βούλες. Εἶχε πορτοκαλί στήθος καί τό κεφάλι του ἦταν ἄσπρο. Σέ μία στιγμή ἓνα ἀπό τά παιδιά ἔτρεξε πρὸς τό μέρος τοῦ πουλιού καί φώναξε: «Χρόνια Πολλά Φιρφήρη, καί τοῦ χρόνου!» Ὅλα τά παιδιά ἄρχισαν νά λένε τό ἴδιο: «Χρόνια πολλά! Καί τοῦ χρόνου!» Θάπρεπε νά τοὺς βλέπατε! Ἦταν τόσο ἀστεῖοι! Τά μούτρα τους ἦταν πασαλειμμένα μέ

σοκολάτα ἀπ' τό πηγούνι ὡς τή μύτη. Τό περιστέρι στό μεταξύ ἄρχισε νά κουνιέται. Ὅλα τά παιδιά σάστισαν. «Σίγουρα εἶναι μαγεμένο», εἶπε ἓνα ἀπ' τά παιδιά. «Σίγουρα, σίγουρα», εἶπαν καί τά ἄλλα. Τό περιστέρι σέ λίγο ἄρχισε νά τιτιβίζει. Ὑστερα ἄπλωσε τά φτερά του καί πέταξε, κάνοντας γύρους μέσα στό δωμάτιο. Τά παιδιά φοβισμένα ἔτρεξαν στίς μανάδες τους καί κρύφτηκαν στίς φούστες τους τρέμοντας. Τό περιστέρι στό μεταξύ, σάν νά μὴν ἔδινε σημασία καί σά νά μὴν ἤξερε τί τρόμο προκαλοῦσε, συνέχιζε νά πετᾶ ἀδιάφορα.

Σέ λίγο οἱ μαμάδες κουρασμένες ἀπό τὴν πολλή φασαρία σηκώθηκαν νά φύγουν. Κι ὅλα τά παιδιά ἄρχισαν γρήγορα γρήγορα νά βάζουν τά παλτά τους. Τό περιστέρι ξαφνικά σταμάτησε νά πετάει, πῆγε ὁλόισια πάνω στό πιάνο καί μαρμάρωσε. «Τί κρίμα!» εἶπαν ὅλα τά παιδιά μαζί. Ἐριξαν μία ματιά γύρω τους. Τί περιεργο! Ὅλα τοὺς φάνηκαν ἀκατάστατα καί βρώμικα. Ἄρχισαν νά νοιώθουν ἓνα σφιξιμο στήν καρδιά τους. Τί καλά πού ἦταν ὅλα πρὶν πού ἦταν μαγεμένα! Καί ξαφνικά ἄρχισαν νά κλαῖνε. Οἱ μαμάδες ἀπόρησαν. «Γιατί κλαῖτε μετὰ ἀπό μία τόσο ὁμορφη γιορτή, κουτούτσικα; πάμε στό σπíti γρήγορα νά κοιμηθεῖτε. Σίγουρα θά νυστάζετε.»

Τό περιστέρι στό μεταξύ ἄρχισε καί αὐτό νά νοιώθει κάπως παράξενα. Πρῶτο λυπόταν πού ἔπαψε νά πετάει. Δεύτερο λυπόταν πού ἔφευγαν τά παιδιά. Τρίτο καί σπουδαιότερο πού θά ἔμενε γιά πάντα μαρμαρωμένο. Μά αὐτό δέν τό κατάλαβαν τά παιδιά καί δέ σκέφτηκαν νά τό παρηγορήσουν.

Χριστίνα Λαζαρίδη, 8 χρονῶν, Βασ. Γεωργίου 13, Θεσσαλονίκη.

ΤΟ ΦΤΕΡΟ

«Σαλόني» λένε οι μεγάλοι ένα σκοτεινό δωμάτιο με καναπέδες, πολυθρόνες, καρέκλες και ένα μακρύ τραπέζι πού κάθε μέρα χρειάζεται ξεσκόνισμα. Τό δωμάτιο αυτό τό παιδιά τό θεωρούν τελείως άχρηστο και πληχτικό. Ή μαμά όμως τό φυλάει μέ μεγάλη προσοχή και τό καθαρίζει καθημερινά. Φανταστείτε λοιπόν τή λαχτάρα της, όταν είδε τά τρία παιδιά άναψοκοκκινισμένα νά παλεύουν στον καναπέ. Κόντεψε νά πάθει συγκοπή. Τό μόνο πού κατάφερε νά κάνει ήταν νά στείλει άμέσως τά παιδιά τιμωρία στό δωμάτιό τους.

Στό δωμάτιο τά παιδιά άρχισαν νά πλήττουν φοβερά. Ή Μαρία μουτρωμένη πήρε τούς μαρκαδόρους κι άρχισε νά ζωγραφίζει. Ή «μικρός» ζήλεψε, άρχισε κι αυτός νά μουτζουρώνει τό χαρτί του και νά μαλώνει συνέχεια μέ τή Μαρία γιά τούς μαρκαδόρους.

Ή Πέτρος στό πιό κρίσιμο σημείο του καυγά, έριξε μία καταπληκτική ιδέα: Νά ζωγραφίσουν τόν τοίχο του δωματίου τους.

— Φανταστείτε τί όμορφος πού θά γίνει! Σίγουρα ή μαμά θά ένθουσιαστεί.

“Αν γινόταν νά βάφαμε όλο τό σπίτι!

— Καλύτερα νά τή ρωτήσουμε πρώτα.

— “Όχι καλύτερα νά είναι έκπληξη, επέμεινε ό Πέτρος.

“Έτσι ό τοίχος σέ λίγη ώρα μεταμορφώθηκε σέ πίνακα ζωγραφικής.

Αυτό πού έντυπωσίαζε πρώτα πρώτα ήταν οι τρεις ήλιοι — ό καθένας βλέπετε ήθελε νά κάνει τό δικό του. Μετά ένα μακρύ πράμα μέ τριχίτσες. Πραγματικά δύσκολο κανείς νά καταλάβει τί είχε στό μυαλό της ή Μαρία όταν τό ζωγράφιζε. Κανείς δέν θά μπορούσε νά ύποψιαστεί ότι είναι ένας σκαντζόχοιρος. Γι' αυτό ή Μαρία τό 'κρυψε και είπε ότι ήταν τάχατες ένα φτερό. “Έμοιαζε αρκετά μέ φτερό. Είπε ότι ήταν ένα μαγικό φτερό πού μπήκε στή ζωγραφιά από ένα παραμύθι. “Ένα φτερό πού άγαπούσε τά παιδιά και μπορούσε όλα νά τά κάνει.

“Ένα φτερό πού... Τά παιδιά σιγά σιγά κουρασμένα άποκοιμήθηκαν. Άποκοιμήθηκαν κι όνειρεύτηκαν ότι μπήκαν μέσα στή ζωγραφιά κι είδαν από κοντά τό μαγικό φτερό. Καθώς έπεφτε πάνω του ό ήλιος, τό 'κανε ν' αλλάξει συνέχεια χρώματα πρώτα γαλαζοπράσινο, κιτρινοκοκκίνο, πορτοκαλί, ροδί, μελί. “Ήτανε λέει ζωντανό τό φτερό και έκανε τά παιδιά νά γελάνε, νά γελάνε. Νά γελάνε άκόμα κι όταν ό δάσκαλος τούς λέει πόσο κάνει 8x8, άκόμα κι όταν θυμώνει, γιατί ποτέ του δέν σκέφτηκε ότι οι κιμωλίες και οι αριθμοί μπορούν νά γίνουν τραγούδι, τραγούδι εύχάριστο πού τρυπάει τούς τοίχους τής τάξης και άμολιέται στήν έξοχή. Ή καθηγήτρια τής Φυσικής Ίστορίας πού έμαθε τόσα και τόσα από τά βιβλία της δέν είχε ποτέ καιρό νά σκεφτεί ότι ένα φτερό μπορεί νά ζωντανέψει, ότι ή ζωή μπορεί νά γίνει τραγούδι. “Άρχισαν οι δάσκαλοι νά φωνάζουν, ό διευθυντής ν' άπειλεί, μά τά παιδιά έφευγαν μακριά.

Τό φτερό έτρεξε στον κήπο μέ τό γρασίδι, τά λουλούδια και τά μεγάλα σιδερένια κλουβιά μέ τά χρωματιστά πουλιά. Κυλήστηκε στήν πρασινάδα, μύρισε τά λουλούδια και σκέφτηκε ότι είναι λάθος τά πουλιά νά 'ναι φυλακισμένα. Άνοιξε λοιπόν τις πόρτες των κλουβιών και γέμισε ό τόπος χρώματα. Μά ό φύλακας άρχισε νά φωνάζει, γιατί τά πουλιά φύγανε και πετάνε λεύτερα. Κι ό κηπουρός φώναζε, γιατί τό φτερό δέν είδε τήν ταμπέλα:

«ΜΗΝ ΠΑΤΑΤΕ ΤΟ ΠΡΑΣΙΝΟ»

Τρέχανε νά φύγουν όλοι από κει, αλλά πέσανε πάνω στον έφημεριδοπώλη. Οι έφημεριδες φύγανε, πέταξαν ψηλά, σκοτεινίασε ό τόπος.

Μεγάλα μαυροφορεμένα γράμματα:

«ΠΟΛΕΜΟΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΥΠΕΡΔΥΝΑΜΕΩΝ»
«ΔΥΣΧΕΡΑΙΝΕΙ Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ» «ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ ΠΟΛΕΜΟΣ»...

“Ένα σκούρο πέπλο σκέπασε τόν κήπο, τό πάρκο, τή γειτονιά. Τό φτερό δέν ήθελε νά βλέπει τά παιδιά λυπημένα — έμοιαζε γκρί τό χρώμα του τώρα —. «Είναι κακός, πολύ κακός ό πόλεμος», είπε κι έκανε όλες τις έφημεριδες χαρταετούς, όλες, όλες.

Τί μπορεί νά κάνει ό πόλεμος όταν γίνει χαρταετός; Τίποτα. Τίποτα δέν μπορεί νά κάνει πιά.

Πιασμένα τά παιδιά άπ' τούς χαρταετούς σηκωθήκανε ψηλά μαζί μέ τά πουλιά του κήπου, και τό φτερό. Καθώς περάσανε πάνω άπ' τό σπίτι τους —τί περιεργο αντί γιά σπίτι ήταν μόνο ένα σαλόني— φωνάξαν κάτω στή μαμά τους πού ξεσκόνιζε τό τραπέζι. Τής φωνάξαν μά εκείνη ξεσκόνιζε, δέν άκουσε. Καημένη μαμά, καημένη μαμά! Τά παιδιά πετάνε ψηλά γιά κει πού τά πουλιά είναι λεύτερα, γιά κει πού τά παιδιά μπορούνε νά κυλιούνται πάνω στό γρασίδι, γιά κει πού ό δάσκαλος τά παίρνει άπ' τό χέρι κι άρχίζει νά τούς τραγουδάει. Τά παιδιά πετάνε ψηλά γιά κει πού δέν έχει πόλεμο κι οι άνθρωποι μπορούν νά κάθονται νά άκούωε, νά σκέφτονται, ότι τούς λές χωρίς κάτι νά τούς κυνηγάει, χωρίς νά φοβούνται, χωρίς νά φωνάζουν. Θά' ρθει τό φτερό νά πάρει όλους τούς ανθρώπους νά τούς πάει εκεί. “Ίσως άργήσει λίγο, ώσπου όλοι νά καταλάβουν. “Ίσως νά μή χρειαστεί νά φύγουν από τά σπίτια τους. “Ίσως καταφέρουν νά κάνουν τόν τόπο τους νά μοιάσει σ' αυτόν πού πάνε τώρα τά παιδιά.

Κατερίνα Δεληγιώργη, 13 χρονών
Κορινθίας 5, Άμπελόκηποι

ΑΚΡΟΠΟΛΗ

Ἄκροπολη! Μνημεῖο ἱστορικό πού μᾶς ἀνήκει,
εἶναι ὄλο ἑλληνικό καί τήν παλιά μας δόξα μᾶς θυμίζει,
πιότερο κι ἀπ' τούς Ἑλληνας ἀξίζει.
Ἄκροπολη, Θέατρα, Παρθενῶνες,
Καρυάτιδες, Ἐρέχθειο, Κολόνες,
εἶν' ὄλα τους μυριοδοξασμένα
κι ἀπ' τόν Φειδία, ὠραία στολισμένα.
Ἄκροπολη! Τουρίστες κάθε μέρα σέ θαυμάζουν,
τά ὠραία σου τά κτίσματα προσεκτικά κοιτάζουν
καί βλέπουν μέ μεγάλη ἀπορία
τοῦ ἔθνους τή μεγάλη ἱστορία.

Κράτσας Εὐάγγελος, 12 χρόνων, Καλλιθέα.

ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ

Γυρνώντας ἀπ' τή Γαλλική Ἀκαδημία
εἶδα στό δρόμο μία ἔγκυο κυρία
βαστοῦσε ψώνια καί γυρνοῦσε ἀπ' τό Σκλαβενίτη
κι εἶχε μιά ἄσχημη καμπούρα εἰς τή μύτη.
Τῆς πῆρα μιά σακούλα νά βοηθήσω
μ' αὐτή μου εἶπε εὐθύς νά τήν ἀφήσω.
Γιατί τήν ἐρωτῶ γιά σᾶς δέν κάνει;
μά ἐδῶ εἶναι τό σπίτι μου, μου κάνει.
Ρωτᾶω νά τ' ἀνεβάσω μέχρι πάνω;
μου λέει μέ τ' ἀνσανσέρ θά πάω πάνω.
"Ἐ λέω ἂν εἶν' ἔτσι δέν πειράζει
μου λέτε τί ὦρα εἶν' ἂν δέν πειράζει;
"Ἄ εἶναι περίπου μία παρά δέκα
"Ὦχ λέω, ἔχω ἀργήσει λεπτά δέκα.
Καί πῆρα μιά τρεχάλα νά γυρίσω
φοβάμαι μήν ἀργήσω νά πάω πίσω
ἡ μαμά μέ περιμένει νά γυρίσω
στό σχολεῖο μου φοβάται μήν ἀργήσω.
Πάρις Καρράς, 14 χρόνων
Μακρυγιάννη 13, Πειραιᾶς

ΘΑ' ΘΕΛΑ ΝΑ ΗΜΟΥΝ ΑΣΤΡΟ

Βλέπω τά ἄστρα,
καί μακαρίζω
τίς φωτεινές,
μικρές τους ἄκρες.

"Ὁχι μεγάλο,
οὔτε μικρό.
Μά ἓνα ἄστρο
λαμπερό.

Βλέπω τά ἄστρα,
σχεδόν... ζηλεύω,
τ' ὁμορφο χρῶμα τους
στόν οὐρανό.

"Ἄν δέν γινόταν
δέν μέ πειράζει
νά' ναι μεγάλο
καί φωτεινό.

Θά' θελα νά 'μουν
ἓνα ἀστράκι
μέσα στά ἄλλα
καί φωτεινό.

Μά ἓνα ἄστρο
μικρό, μεγάλο.
"Ὁμως νά ἤμουνα
στόν οὐρανό.

Μαρία Καραντώνη, 10 χρόνων
Καραπάνου 6, Γλυφάδα

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΑΠΟ ΤΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

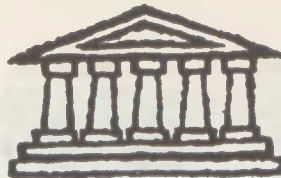
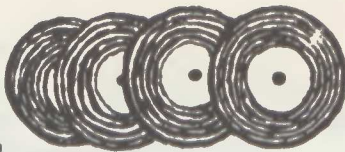
ΑΔΩΝΙΣ	ΗΡΑ	
ΑΘΗΝΑ	ΗΦΑΙΣΤΟΣ	
ΑΠΟΛΛΩΝ	ΙΝΩ	ΛΗΤΩ
ΑΡΗΣ	ΙΡΙΣ	ΜΑΙΑ
ΑΦΡΟΔΙΤΗ	ΙΩΠΗ	ΝΙΟΒΗ
ΔΙΑΣ	ΙΩ	ΡΕΑ
ΔΙΩΝΗ	ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ	ΣΕΜΕΛΗ
ΕΡΜΗΣ	ΚΙΡΚΗ	ΦΟΙΒΟΣ

Τέρπη Ψαλτίδου, 9 Χρόνων.

ΤΟ ΝΕΟ ΜΑΣ ΘΕΜΑ:

Συμπληρώστε αὐτή τή γελοιο-
γραφία καί στείλτε την στό περιο-
δικό, ταχυδρομική θυρίδα 5, Κη-
φισιά. Καλή ἐπιτυχία!

ΔΙΑΒΑΖΩ · ΑΚΟΥΩ · ΠΗΓΑΙΝΩ · ΒΛΕΠΩ

ΑΣ ΜΙΛΗΣΟΥΜΕ ΓΙΑ ΒΙΒΛΙΑ...

Τά καταστήματα έχουν γεμίσει παιδικά βιβλία. Ποιά θα διαλέξεις όμως, όταν τά περισσότερα σέ τραβάνε μέ τά φανταχτερά τους εξώφυλλα, αλλά δέν μπορείς νά μαντέψεις τό περιεχόμενό τους. Γιά νά λυθεί αυτό τό πρόβλημα κυκλοφορεί τώρα ένα δελτίο μέ τίτλο: «Διαλέγουμε βιβλία γιά παιδιά». Κυκλοφορεί δύο φορές τό χρόνο, και μπορείς νά τό βρείς σέ πολλά κεντρικά βιβλιοπωλεία. Έκει μέσα θά βρείς μιά σύντομη παρουσίαση τών καινούριων βιβλίων τής κάθε κατηγορίας, από ανθρώπους πού έχουν άσχοληθεί πολύ μέ τά παιδιά.

ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Θά γίνει στό Πνευματικό Κέντρο του Δήμου 'Αθηναίων ('Ακαδημίας 50, τηλ. 3639-671) από τις 16 μέχρι τις 30 του Νοέμβρη. Τήν έκθεση οργανώνει ή «Γυναικεία Λογοτεχνική Συντροφιά», πού βραβεύει κάθε χρόνο μερικά από τά καλύτερα παιδικά βιβλία. Θά είναι ανοικτή κάθε μέρα, έκτός από Τρίτη, 9-1 τό πρωί και 5-9 τό απόγευμα και τήν Κυριακή μόνο πρωί.

ΜΙΑ ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΚΘΕΣΗ, μέ θέμα τις παιδικές βιβλιοθήκες οργανώνει στον ίδιο χώρο ή "Ένωση Έλλήνων Βιβλιοθηκάρων μέ διάρκεια από 1 μέχρι 30 Νοεμβρίου.

ΔΥΟ ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ λειτουργούν μέ τρόπο ύποδειγματικό σέ δύο έπαρχιακές πόλεις: Τά Τρίκαλα και τή Νέα Μαγνησία Λαμίας. Η ίδρυσή τους όφείλεται σέ ιδιωτική πρωτοβουλία: τής κυρίας Μαρούλας Κλιάφα στά Τρίκαλα και τής καθηγήτριας άγγλικών κ. Σούλας Δρανδάκη στή Νέα Μαγνησία — δύο γυναίκες πού μαζί μέ τούς συνεργάτες τους θά σάς βοηθήσουν νά διαλέξετε τούς χάρτινους σύντροφούς σας...

ΑΣ ΜΙΛΗΣΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΕΧΝΗ...

Οι καλές τέχνες είναι πολλές και γνωρίζοντάς τις μία-μία άσφαλώς θ' αγαπήσετε κάποια: τή ζωγραφική, τή μουσική, τή φωτογραφία, τόν κινηματογράφο. Γιά τό μήνα αυτό μπορούμε νά σάς προτείνουμε μερικές καλλιτεχνικές έκδηλώσεις όπως τήν

ΕΚΘΕΣΗ ΧΑΛΕΠΑ - ΚΟΝΤΟΓΛΟΥ - ΠΙΚΙΩΝΗ τριών μεγάλων άναμορφωτών τής νεοελληνικής τέχνης στήν Έθνική Πινακοθήκη (Βασιλέως Κωνσταντίνου 60, Τηλ. 735-857) κάθε μέρα από τις 8 τό πρωί μέχρι τις 10 τό βράδυ έκτός Δευτέρας και τήν Κυριακή μόνο τό πρωί), από τό τελευταίο δεκαήμερο του Νοέμβρη μέχρι τό Γενάρη. Θά δειτε γλυπτά του περιφημου Γιανούλη Χαλεπά, πίνακες, εικόνες και τοιχογραφίες του ζωγράφου και άγιογράφου Φώτη Κόντογλου και σχέδια του αρχιτέκτονα Δημ. Πικιώνη.

ΕΚΘΕΣΗ ΕΓΧΡΩΜΗΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΧΑΡΤΟΚΟΠΤΙΚΗΣ

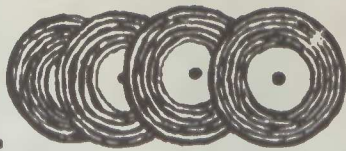
Μέ συνθέσεις του Γεωργίου Σκανδάμη στό Πνευματικό κέντρο του Δήμου 'Αθηναίων ('Ακαδημίας 50) από 1-15 Νοέμβρη. ΕΚΘΕΣΗ ΕΡΓΩΝ ΛΑΪΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ πού διοργανώνει ή Νομαρχία 'Αττικής στον ίδιο χώρο από 16-30 Νοέμβρη.

ΔΩΡΕΑΝ ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ «ΤΟ ΧΑΡΤΙΝΟ ΦΕΓΓΑΡΙ»

ένα συγκινητικό αλλά και χιουμοριστικό έργο μέ τόν Ράιαν Ό Νήλ και τή μικρή Τάτουμ Ό Νήλ. Η προβολή θά γίνει στις 5 Δεκεμβρίου στις 8 τό βράδυ στήν Έλληνοαμερικανική Ένωση (Μασσαλίας 22). Θά πρέπει νά προμηθευτείτε από τό θυρωρείο τής Ένωσης τήν πρόσκλησή σας 15 μέρες πριν.

ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

7/11 Α' φάση κυπέλλου Κόρατς (Μπάσκετ)
8/11 Α' φάση κυπέλλου κυπελλούχων Εύρώπης μπάσκετ.
11-12/11 Προκριματικοί Άγώνες κυπέλλου κυπελλούχων Εύρώπης Πάλης - 'Αθήνα
18-22/11 Βαλκανικοί Άγώνες "Άρσεως Βαρών.
22/11 Β' φάση κυπέλλου κυπελλούχων Εύρώπης Μπάσκετ
22/11 Γ' φάση κυπέλλου UEFA (Ποδοσφαίρου)
29/11 Β' φάση κυπέλλου κυπελλούχων Εύρώπης Μπάσκετ.
30/11-12/12 Παγκόσμιο Πρωτάθλημα Χάντμπολ γυναικών - Πράγα.

ΔΙΑΒΑΣΩ · ΑΚΟΥΩ · ΠΗΓΑΙΝΩ · ΒΛΕΠΩ

ΒΙΒΛΙΑ ΓΙΑ ΣΑΣ ΠΟΥ ΕΙΔΑΜΕ ΣΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΑΝΕΖΙΝΗ-ΛΕΡΑΚΗ, ΓΕΩΡΓΙΑ. Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΟΥ ΑΗ-ΒΑΣΙΛΗ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ. 'Αθήνα, Κέδρος 1978. 61σ. 130 δρχ.

ΒΛΑΧΟΣ, ΑΓΓΕΛΟΣ. ΤΡΙΑΚΟΝΤΑ ΑΣΜΑΤΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ. 'Αθήνα, «'Η Καθημερινή», 1978, 54σ. 80 δρχ.

ΓΑΛΛΑΝΟΠΟΥΛΟΥ, ΣΤΕΛΛΑ. Η ΠΑΡΕΑ ΜΑΣ ΤΑΞΙΔΕΥΕΙ... ΑΠΟ ΝΗΣΙ ΣΕ ΝΗΣΙ. 'Αθήνα, 1978. 91σ. 100 δρχ.

* ΖΑΡΑΜΠΟΥΚΑ, ΣΟΦΙΑ. ΤΟ ΤΣΙΡΚΟ. 'Αθήνα, Κέδρος, 1978. 100 δρχ.

* ΖΕΗ, ΑΛΚΗ. ΜΙΑ ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΑΠΡΙΛΗ. Εικόνες: Σοφία Ζαραμπούκα. 'Αθήνα, Κέδρος, 1978. 100 δρχ.

* ΚΟΚΟΡΕΛΗ, ΑΡΓΥΡΩ. ΤΟ ΧΑΡΟΥΜΕΝΟ ΚΡΕΜΜΥΔΙ. 'Αθήνα, Κέδρος, 1978. 80 δρχ.

* ΛΑΔΗΣ, ΦΩΝΤΑΣ. ΑΡΕΣ, ΜΑΡΕΣ ΚΟΥΚΟΥ-ΝΑΡΕΣ! Ζωγραφιές Λυδίας Σαρρή. 'Αθήνα, Καστανιώτης, 1978, 200 δρχ.

ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ, ΣΤΡΑΤΗΣ Π. ΧΑΡΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΚΟΠΕΣ. 2η έκδ. 'Αθήνα, 1978, 158σ. 120 δρχ.

ΣΦΑΕΛΛΟΥ, ΚΑΛ. Α. ΚΑΝΕΛΛΟΣ ΑΓΑΘΙΑΣ ΓΚΕΚΑΣ. "Ένας σκύλος μέ καρδιά. 'Αθήνα, 'Εστία, 1978. 136σ. 160 δρχ.

* ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ, ΝΤΙΝΑ. ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΜΟΥ ΒΙΒΛΙΟ. Μικρές ιστορίες για μικρά παιδιά. 'Αθήνα, Δίπτυχο, 1978. 101σ. 200 δρχ.

(Τά βιβλία πού σημειώνονται μ' ένα άστεράκι είναι γιά τούς πύ μικρούς φίλους μας. Όλα τά βιβλία πού αναφέρομε είναι εικονογραφημένα).

ΜΕΤΑΦΡΑΣΜΕΝΑ

ΑΡΘΡΟΥΡ, ΡΟΜΠΕΡΤ. Ο ΑΛΦΡΕΝΤ ΧΙΤΣΚΟΚ ΚΑΙ ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΝΤΕΤΕΚΤΙΒ ΣΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΟΥ ΠΥΡΓΟΥ ΤΗΣ ΦΡΙΚΗΣ. Μετ. 'Αθηνά Κακούρη. 'Αθήνα, Μετόπη, 1978. 191σ. 150 δρχ.

ΜΑΚΝΤΟΝΑΛΝΤ, ΝΤΕΪΒΙΝΤ. Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΑΛΕΠΟΥΣ ΒΟΥΛΠΙΝΑ. Θεσσαλονίκη, ΑΣΕ, 1978. 76σ. 70 δρχ.

ΜΕΛΑΝΜΠΙ, ΚΕΝΕΘ. Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΤΥΦΛΟ-ΠΟΝΤΙΚΑ ΤΑΛΠΑ. Θεσσαλονίκη, ΑΣΕ, 1978. 76σ. 70 δρχ.

ΝΟΣΟΦ, Π. Η ΒΗΤΙΑ ΜΑΛΕΕΦ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ. Μετ. "Έλλης 'Αλεξίου. 'Αθήνα, Δρούγκας. 1978. 237σ. 140 δρχ.

ΣΙΛΕΪ, ΛΕΟΝΑΡΝΤ. ΒΑΤΡΑΧΑΝΘΡΩΠΟΙ. Θεσσαλονίκη, Α.Σ.Ε., 1978. 16σ. 25 δρχ.

ΣΙΛΕΪ, ΛΕΟΝΑΡΝΤ. Ο ΚΑΙΡΟΣ. Θεσσαλονίκη, Α.Σ.Ε., 1978. 16σ. 25 δρχ.

ΣΙΛΕΪ, ΛΕΟΝΑΡΝΤ. ΜΗΝΥΜΑΤΑ. Θεσσαλονίκη, Α.Σ.Ε., 1978, 16σ. 25 δρχ.

ΣΙΛΕΪ, ΛΕΟΝΑΡΝΤ. ΣΕΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΗΦΑΙΣΤΕΙΑ. Θεσσαλονίκη, Α.Σ.Ε., 1978, 16σ. 25 δρχ.

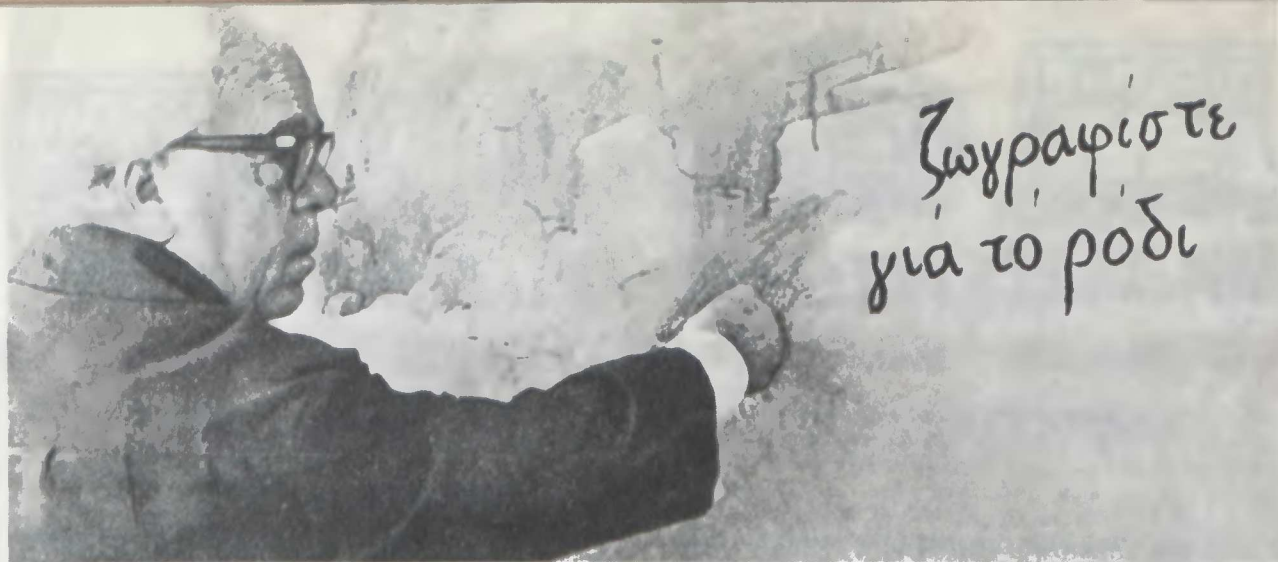
ΣΙΛΕΪ, ΛΕΟΝΑΡΝΤ. ΚΟΙΤΑΖΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΟΥΡΑΝΟ. Θεσσαλονίκη, Α.Σ.Ε., 1978, 16σ. 25 δρχ.

ΣΙΛΕΪ, ΛΕΟΝΑΡΝΤ. ΕΚΠΟΜΠΕΣ. Θεσσαλονίκη Α.Σ.Ε., 1978. 16σ. 25 δρχ.

ΣΙΛΕΪ, ΛΕΟΝΑΡΝΤ, ΠΙΛΟΤΟΙ ΔΟΚΙΜΑΣΤΕΣ. Θεσσαλονίκη, Α.Σ.Ε., 1978. 16σ. 25 δρχ.

ΣΙΛΕΪ, ΛΕΟΝΑΡΝΤ. Η ΑΠΟΔΗΜΙΑ. Θεσσαλονίκη, Α.Σ.Ε., 1978. 16σ. 25 δρχ.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΝΤΕΛΟΠΟΥΛΟΣ

Ζωγραφίστε
για το ρόδι

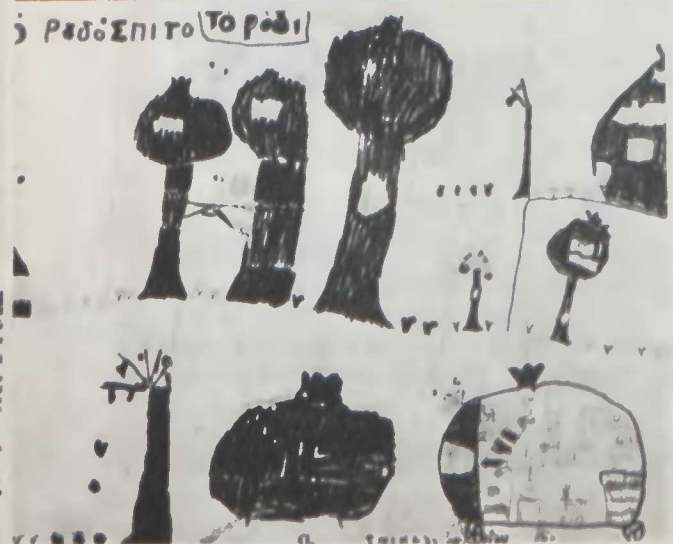
Σήμερα παιδιά θά κάνουμε ροδοπαρέα στό Ροδόσπιτο. Μαζέψαμε δσα σχέδια κάματε μέ άφορμή τήν Ιστορία του Ροδόσπιτου πού φαίνεται πόσο σās άρέσουν και τά δημοσιεύουμε δλα μαζί. Κουβέντιασα και μέ τόν κύριο Ρόδη και είπαμε, μιά και σās άρέσουν τόσο οι Ιστορίες του, νά γράψουμε και μείς τή δική μας Ιστορία. Σκεφθείτε λοιπόν κάποια Ιστορία τής ροδοοικογένειας, γράψτε τήν μέ τή σειρά, πρώτη, δεύτερη, τρίτη, σκηνή κ.ο.κ. και στείλτε τήν νά τή δώσω στόν κύριο και στήν κυρία Ρόδη. Δέν χρειάζεται νά τή σχεδιάσετε, γιατί θέλει ή ροδοσχεδιάστρια νά τή σχεδιάσει μέ τό δικό της τρόπο. Έσείς μόνο τήν Ιστορία θά μου έτοιμάσετε.

Τίς καλύτερες θά τίς δημοσιεύσουμε εικονογραφημένες και γιά τίς άλλες θά τά πούμε. "Όσο γιά τό πρόβλημα πού αντιμετώπιζει ό κύριος Καράκωστας νομίζω πώς είναι πολύ νωρίς άκόμα γιά νά πάει σέ σχολή ζωγραφικής ό Δημήτρης. Από ό,τι βλέπω από τά σχέδιά του, έχει πολλή φαντασία και κίνηση στό σχέδιό του και τό καλύτερο πού έχει νά κάνει είναι νά σχεδιάζει έλεύθερα κάμποσα χρόνια άκόμα άνεπηρέαστος. Στά 12 έως 13 χρόνια μπορεί νά άρχισι νά παίρνει μαθήματα σχεδίου.

Σέ λίγες μέρες λήγει ή προθεσμία γιά τό διαγωνισμό έξωφύλλου του τεύχους Δεκεμβρίου.

Ζωγραφίστε ένα έξωφύλλο γιά τό «ΡΟΔΙ». Πρέπει νά τό λάβουμε ως τίς 10 Νοεμβρίου και τό καλύτερο θά τό βάλουμε έξωφύλλο. Μερικά σχέδια άκόμη θά δημοσιεύσουμε μέσα στό περιοδικό. Τό θέμα είναι έλεύθερο, αλλά νά έχει κάποια σχέση μέ τίς γιορτές και μή σās άπασχολήσουν τά γράμματα, μόνο νά έχει κάποιο χώρο έλεύθερο γιά νά μπει ό τίτλος. Νά είναι στίς διαστάσεις του περιοδικού, νά μή τό τσακίσετε και νά έχει χρώμα, χρώμα χαρούμενο και ζωηρό. Καλή έπιτυχία.

ο μωάρμσα ζωύροι

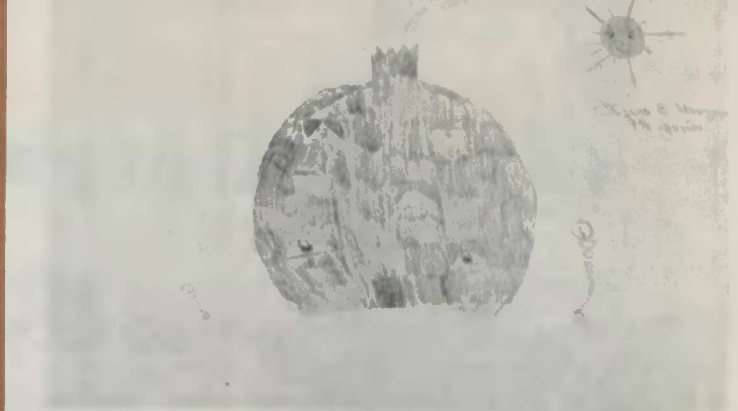
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ 9 ΧΡΟΝΩΝ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ 9 ΧΡΟΝΩΝ

ΔΗΜΗΤΡΗΣΗ ΚΑΡΑΚΩΣΤΑΣ 7 ΧΡΟΝΩΝ

ΕΛΕΝΑ ΜΟΥΖΑΚΙΩΤΗ 9 ΧΡΟΝΩΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΜΑΡΜΑΡΟΥ 12 ΧΡΟΝΩΝ

ΤΗ ΡΟΔΟΒΕΛΙΤΟ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΔΟΥΔΟΥΛΑΚΗΣ 8 ΧΡΟΝΩΝ

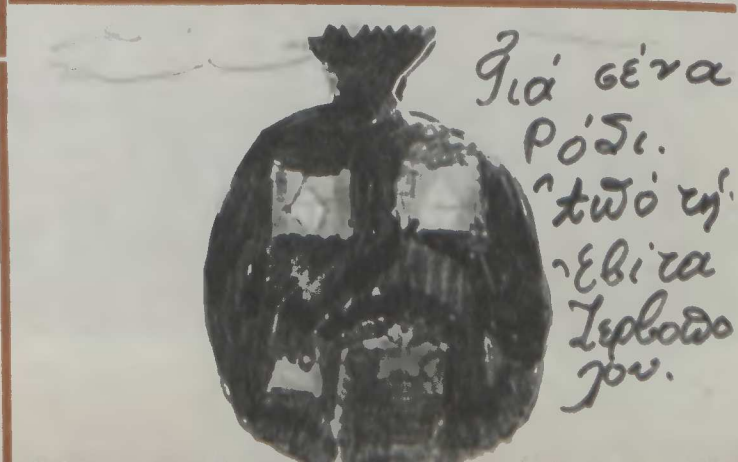

ΜΑΡΙΑ ΚΟΥΚΙΑΔΗ 11 ΧΡΟΝΩΝ

ΑΛΕΞΙΑ ΠΙΤΣΑΛΗ 5 ΧΡΟΝΩΝ

ΑΓΙΣ ΚΟΥΛΑΝΔΡΟΥ 9 ΧΡΟΝΩΝ

Για γέρα
Ρόδι.
"τῶο τῆ
"έβιρα
Τελοδο
του.

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΑΛΕΞΑΤΟΥ 6 ΧΡΟΝΩΝ

ΕΛΕΑΝΝΑ ΙΩΑΝΝΙΔΗ

ΓΕΩΡΓΙΑ ΜΑΤΖΟΥΛΑ 10 ΧΡΟΝΩΝ

ΤΟ ΡΟΔΗ

ΣΠΥΡΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΜΑΡΙΑ ΚΑΡΑΜΑΛΕΓΚΟΥ 11 ΧΡΟΝΩΝ

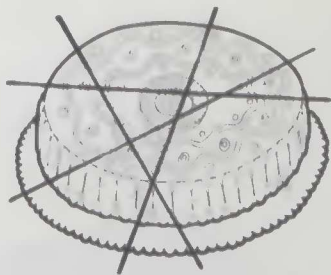
Γιά νά έτοιμαστεις γιά τίς ΓΙΟΡΤΕΣ,
 γιά νά φτιάξεις μόνος σου τά ΔΩΡΑ πού θά χαρίσεις,
 γιά νά μάθεις γιά τά «ΦΩΤΙΣΜΕΝΑ ΠΑΡΑΘΥΡΑ» τής Ναζαρέτ,
 γιά νά ψήσεις ΜΠΙΣΚΟΤΑ γιά τά Χριστούγεννα,
 γιά νά στείλεις δικές σου ΚΑΡΤΕΣ στούς φίλους σου,
 (άκόμα καί τά φάκελλα θά μάθεις νά φτιάχνεις μόνος σου),
 γιά νά φτιάξεις γιορταστικό ΚΑΡΑΒΙ καί όχι δέντρο
 (πού είναι καλύτερα νά μένει στό δάσος),
 γιά νά μάθεις πού θά βρείς τόν πρώτο τόμο του ΡΟΔΙΟΥ
 (νά ένα ωραίο δώρο γιά τά Χριστούγεννα)
 καί γιά νά δεις ποιός κέρδισε στό μεγάλο
 διαγωνισμό γιά τό έξώφυλλο....

ΜΗ ΧΑΣΕΙΣ ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΤΟΥ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

ΟΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ

ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ... ΖΩΑ

1. λαγός
2. κατσίκι
3. σκυλί
4. γουρούνι
5. χελώνα
6. άρνί
7. κουκουβάγια
8. ταῦρος
9. μουλάρι
10. άλεπού.

Ἡ τούρτα.

ΜΙΑ ΜΟΝΟ ΛΕΞΗ

Ἡ άπάντηση είναι: «Μιά μόνο λέξη!»

ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΓΙΑ ΨΩΝΙΑ

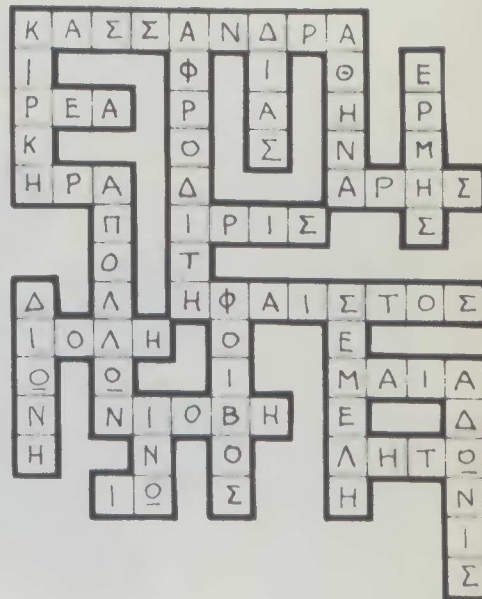
Κερί Λαμπρίδης, ψάρι - Ἄλμυρας, βιβλίο - Φυλλάδας, κουβαρίστρα - Βελόνας, λουλούδι - Πεταλίδης, παπούτσια - Τσαρούχης.

ΤΑ ΠΑΠΟΥΤΣΙΑ ΠΟΥ ΧΑΘΗΚΑΝ:

Ἦταν 12 ζευγάρια

ΡΙΜΕΣ

ΠΟΔΙ-ΡΟΔΙ
ΦΥΛΛΟ-ΞΥΛΟ
ΧΕΡΙ-ΜΑΧΑΙΡΙ
ΚΟΤΑ-ΝΟΤΑ
ΣΤΡΕΙΔΙ-ΦΙΔΙ

Η ΖΥΓΑΡΙΑ

18 28 22 8

ΤΑ ΤΡΙΓΩΝΑ

62, 340, 90

ΕΛΑΤΕ ΝΑ ΠΑΙΞΟΥΜΕ ΜΕ ΤΙΣ ΧΑΡΤΙΝΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΤΟΥ REBHAN.

ΣΤΟ *Art & Hobby*

ΠΙΝΔΑΡΟΥ 15 ΤΗΛ. 636.625

Θά βρείτε και άλλα πολλά
παιχνίδια πού θά σάς άπασχολήσουν
και θά σάς δώσουν τή χαρά
τής δημιουργίας.

